

arunter den lateinischen

horsam sein in allem dir,
deinen Nachfolgern als

mir mündlich oder durch
ohne Arglist ausführen.

en du mir angeben wirst,
rankheit meines Körpers
gehalten, nicht kommen

ne Arglist zu deinen und
en nach meinem Wissen

vier Evangelien und vier

n fast identischem Wort-
bäischer Regionen, so in
... sine ingan ... " oder
"21 Diese Formulierung
ch ältere) Treueide des
Linkmars des Jungen von
ra ista inantea fidelis ero
t laut einmal essentieller
en gültigen allgemeinen

Bremer Treueid-Formel
über dem Erzbischof der
r bindet also den Lehns-
elehnenden Erzbischofs,
die „ecclesia Bremensis“.
g von Aufträgen und Be-
er nicht solcher, die mit
en. Gesondert aufgeführt
– ist das Erscheinen des
Termin (sollte hier viel-
ämlich „Grenzstein“, die
– 11), d.h. in Waffen und
chen Unternehmungen,
der Formel enthaltene
tam“, Zeilen 1/2 und 11)

Die konsonantischen u des

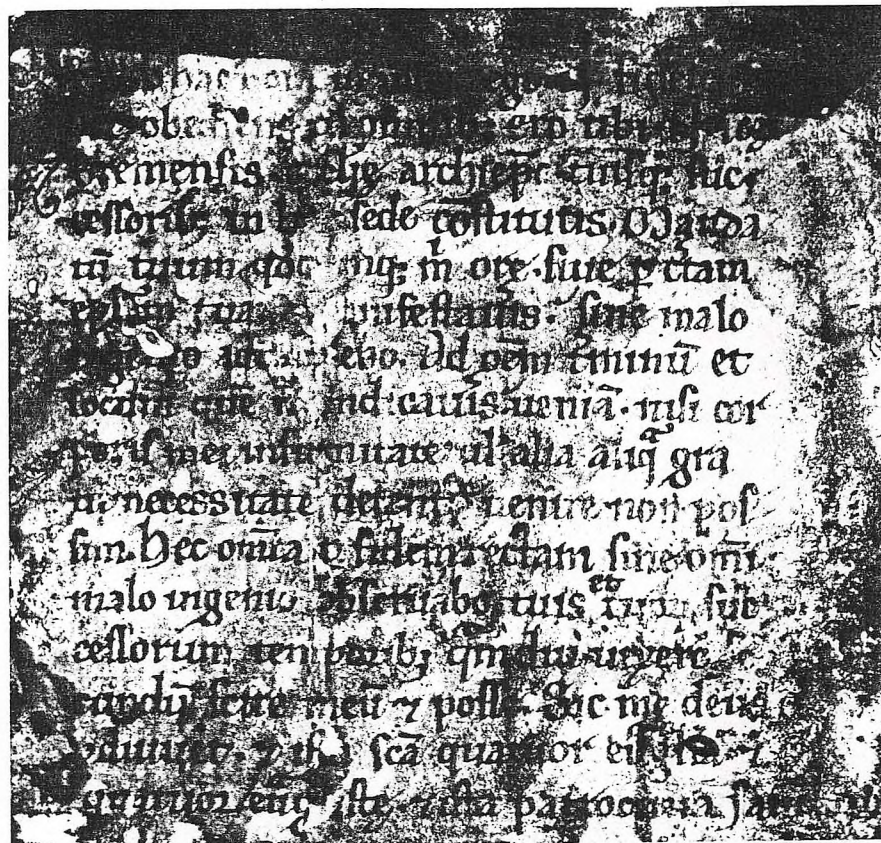

Abb. 1: Die Treueid-Formel aus dem Evangelistarium von Echternach

- Ab hac hora inantea ego —N— fidelis
et obediens in omnibus ero tibi —N— sancte [?]
Bremensis ecclesie archiepiscopo tuisque suc-
cessoribus in hac sede constitutis. Manda-
tum tuum quodcumque mihi ore sive per certam
epistolam tuam manifestaveris, sine malo
ingenio adimplebo. Ad omnem terminum et
locum quem tu indicaveris veniam, nisi cor-
poris mei infirmitate vel alia aliqua gra-
vi necessitate detentus venire non pos-
sim. Hec omnia per fidem rectam sine omni
malo ingenio observabo tuis et tuorum suc-
cessorum temporibus quamdiu vixerę se-
cundum scire meum et posse. Sic me deus
adiuvet, et ista sancta quatuor evangelia et
quatuor evangelistę et ista patrocinia sanctorum.

H. G. Trüper, Eine vasallitische Treueid-Formel für den Bremer
Erzbischof von etwa 1050 und die Anfänge der Stiftsministeriali-
tät; in: Bremisches Jahrbuch Bd. 69 (1990)

S. 263: Treueid „von gleicher Hd. geschrieben
wie der religiöse Text des übrigen Inhalts“

garent cum tu quis es? Et confessus est. & non
negavit. Et confessus est. quia non sum ego
xpr̃. Et interrogauerunt eum. Quid ergo?
Heli as es tu? Et dixit. Non sum. Prophe
ta es tu? Et respondit. Non. Dixerunt er
go ei. Quis es ut responsum demus his qui mi
serunt nos? Quid dicis de te ipso? At ille. Ego
uox clamantis in deserto. dirigite uiam dñi.
sicut dixit isaias propheta. Et qui missi fue
rant. erant ex phariseis. Et interrogauerunt
eum. & dixerunt ei. Quid ergo baptizas? Tu
non es xpr̃. neq; helias. neq; propheta. Respon
dit eis iohannes dicens. Ego baptizo in aqua.
medius autem uestrum stetit. quem uos non
scitis. Ipse est qui post me uenturus est. qui
ante me factus est. cuius ego non sum dignus.
ut soluam eius corrigiam calciamenti. Hec
in bethania facta sunt trans iordanem. ubi
erat iohannes baptizans.

In illo tempore Dixit ihs discipulis in u. t. & martin. & lucam.
simis. Sicut lumbi uři precincti. & lucerne arden
tes. Et uos similes hominibus expectantibus domi
nū suum. quando reuertat anuptis. ut cum uene
rit & pulsauerit. confestim aperiant ei. Beati sunt
serui illi. quos cum uenerit dñs inuenerit uigi
lantes. Amen dico uobis quod precinget se & faciet
illos discumbere. & transiens ministrabit
illis. Et si uenerit insecunda uigilia. et si in tertia
uigilia uenerit. & ita inuenerit. beati sunt
serui illi. Nō autem scitote. quoniam si sciret
pater familias. qua hora fur ueniret. uigilaret
utiq; & sineret p̃fodi domum suam. Ideo et uos
estote parati. quia qua hora non putatis filius
hominis uenire.

In illo tēp̄. Cū turba multa esset. Sēd̄m marcū.
 cū ihu nec haberent qđ manducarent / conuoca-
 tis discipulis. ait illis. Misertor super turbā. quia
 ecce iam triduo sunt hinc me nec habent qđ
 manducant. Et si dimiserō eos ieiunos in domū
 suā deficiunt mīa. Quidā autē ex eis. dēlongi
 uenerūt. Et responderunt ei discipuli sui. Unde istos po-
 terit quis hic saturare panibus insolitudine. Et
 interrogauit eos. Quot panes habetis. Qui dixerūt.
 Septē. Et precepit turbę discubere super terrā.
 Et accipiens septē panes. grās agens. fregit. & dedit
 discipulis suis ut apponerent. & apposuerunt turba.
 Et habebant pisciculos paucos. & ipsos benedixit.
 & iussit apponi. Et manducauerunt. & saturati sunt.
 Et sustulerunt qđ superauerat de fragmentis. Septē
 sportas. Erant autē qui manducauerunt quasi
 quattuor milia. & dimisit eos;

In illo tēp̄. dixit ih̄s discipulis. Marc̄o.
 sus. Habete fidē dī. Amen dico
 uobis. quia quicūq; dixerit huic
 monti tollere & mittere in mare
 & non hesitauerit in corde suo.
 sed crediderit quia qđcumq; dixe-
 rit fiat sicut ei. Propterea dico uo-
 bis. Omnia quicūq; orantes petitis.
 credite quia accipietis. & eueni-
 ent uobis. Et cum stabitis ad o-
 randū. dimitte siquid habetis
 aduersus aliquē. ut pater ūr
 qui in celis est dimittat uobis
 peccata ūra. Qđ si uos nondū
 scitis. nec pater ūr qui in celis
 est dimittet uobis peccata uestra.

Deus cuius misericordie ac omni fidei reuerentia
 familie ac sanctibus tuis omnibus hic et ubique
 xpo quiescentibus de ppiis suis rema pndoy
 ut a cunctis reatibus absolui tead sine fine letet
 Deus veme liggator et humane salutis amator
 quis imensam clemenciam tua ut nostre cōpregonis
 fratres et sorores ppiquos et benefactores qui et
 hoc seculo transierunt bnd maria semp vigne
 intercedens cu omnibus sanctis ad ppetue
 beatitudinis consortium pervenire concedas

Fidelis deus omni conditor et redemptor aialius
 famuloy famularq p tuaz omni fidei defuoy
 remissione cutox tubue pproy ut indulgentiam
 qua semp optauerunt pue supplicioribz osiquat
 Qui cu deo pte et ppo sō vniū et regis deus ptoz
 oia pto ptoz Amen Requiescat i pace Amen

Brinmel BR. 9428,

f. 181v

182
 Tyrchare Henrich comes.
 A. Salpe. Leo Otto Dietolf. Wuelm
 Ruotpr. Alueno Dietrich Walderhe
 Irtolf. A. Zo. Livthart. Wronedahe
 Hiltoto. Cristan. Ivnica. Diecmar
 Eilpreth de alwarres husen. Teto. Dietrich.
 Truoßprth Anshalm. Wille Oacil

Alexander. Wolfrigid. Adolf. Batto

HIL

DUE

ONE

Brogue

Si corpus non subtrahit. quisit amor sps non
ostendo. Et nisi me desinere tuis oculis corpora
libus cernere. numquam medicis spirituali
coramare. **PETRUS**

Placet quoddicis. **GREGORIUS**
liquantum iam loquutione cessandum est.
ut si ad aliorum miracula enarranda tendi
mus loquendi res interim psilentium reparem.
MISSA THUICI LIA SCS EUGENII RAPTARUM IN UIGILIA
SCORUM MARTYRUM DEONISII RUSTICI. ET ELEUTHERII
Aut insillente nocte unius martiris

IN XPI NOMINE INCIPIT ACTVS ET PASSIO EVGENII
TOLE TANE SEDIS EPI AEMAK TIRIS. DISCIPOLI ETOR
DINATI PRETIOSIS SIMA. DICENNY EN ARCELI EPI.

Bum reru genitor ita misibilium qua in uisibi
lium quod fecerat In di filio ante omnia seta
ne periret In futura seta. uerbu suu misit
id est di filiu In simili tudine carnis pec
cati. ut saluaret qd perit fraude maligne
diaboli. Quinon solu factis de ifias uerum
etiam uerbo genus humanu ibi euo care curauit.
unde per pit uariatione primi parentis ad de decipi
ente diabolo eeciderat. dicens omnibus. Perite
tiam agite. appropinquabit enim regnu cele
stion. Non arbitratu s ratum esse uiuoru tam tu modo
saluatione nisi mortuoru etiam exhibere libe
rationem. morte ferocissima se permisit crucis

D. N. Roum, Ms. exécuté au 8e s. dans le scriptorium
de Brogue, ins. Rev. Bén. 74 (1964)

Planche II. — Ms. BRUXELLES B.R. 1820-27, f° 97^v.
 Dans l'angle inférieur droit, ms. NAMUR Séminaire 49, f° 2^r.

Rev. bln. 74 (1964)

au s.

Revue Bénédictine

74,75

1964/65

17. L. Colker, The Earliest Ms. representing the
Korve: Revision of Thistmar's Chronicle,
in: *Scriptorium* 25 (1971) S. 62-7 u. Taf.

IX

Antk von Scheibing, in: *Rotulus* VII (1954) p. 176.
no. 2491, in: *Abb. auf S. 17* Ys. 150

(a)

Inno dooñ. in carñ. dccc. p̄dictus ce
sar ad sue uirtutis et bone opationis
d̄p̄urationē viii. ep̄atus in saxonia
arpo iam subdita dispositis singulis
parrochis constituit. Cuius filius dōn
lothwicus. electis p̄batissimis monachi
d̄gallia cū uenerabili uiro adelhardo

(b)

Armaul. n̄as quoq; iſtingē terras
Qui celos t̄ris diuinit. ponat ut istis
finē sup̄lucis. optet modo q̄sq; fidelis
Explicit uologus Incipit lib̄ tertius

Eraus regni
procurator n̄r
otto sc̄s sit co
dicelli huius
materia qui
iuuenis viri

bis t̄p̄is eluens erimys. p̄mo
que sunt p̄terua sectatus. largi
tus q; plurima pietatis ope abs
q; temperamēto. matura fugit
consilia. demdeq; castigatus a
multis. ip̄osito sibi laudāde viri
tutis freno nobiliter in diebus

dem suetouā ciuitatē nū ad p̄tinen
tibus cunctis ad seruitutem sancti
ioh̄anis baptiste tradidit. i q̄qd
mersburgēsis uibis murus conti
ner. cū iudeis et mercatoribus
ar moneta. et forſto in salā et mil
dam fluuios et susuli atq; pl̄sue
pagos iacenti. Chorm. et n̄re
choue bucithi i cothoue arborn
thiei et gunthorp p̄misit ei her
om̄ia scriptis manu p̄ua corro
borans cōfirmans. Interim gero
agrippine sedis p̄uſor egregius
obiit. de quo quia pauca prel̄ba
ui. que tūc referuau. paucis edi
tam. Et manifestū qd nunc stat
in media ecclesia ubi ip̄e pausat

Vita Sc̄ois
archiep̄i co
loniensis.

Scriptorium 25 (1971) 1

2490 SACRAMENTARIUM ANTE-HADRIANUM FRAGMENTA
SAEC. IX INEUNTIS.

Vellum, several fragments mostly consisting of consecutive strips described below, early Carolingian minuscule still in a progressive stage, high shouldered r in conjunction with t, combined &, as a separate word, as part of another word or linking two words together as: canit&uba = canite tuba, open g (often double), long sloping s but closed a (double c-shaped only in gratia) long tops (sometimes clubbed) of h, l, b, d, rubrics in fine red or pale red uncials, large and smaller initials in black or red, the Prefaces are marked only by the large initial of „Vere Dignum” without separate title.

Eastern France first quarter Ninth century f 380.—

Fragment A. Two connected leaves, 4 pages, each measuring 90:185 (long) mM., upper and lower part missing, side margins intact, each page with 10 complete lines.

Fragment B. Two connected leaves, 4 pages each measuring 50:185 (long) mM., upper and lower part missing, each page with 6 complete lines.

Fragment C. Two connected leaves, 4 pages now measuring 52:185 (long) mM., upper and lower part missing, each page with 6 complete lines.

Fragments D—L. Ten strips, three being connected and two single with consecutive text, each strip 15:185 mM., together with 37 complete lines with rubrics and initials, together 125 complete lines of a pre-Hadrian Sacramentary text.

The Text.

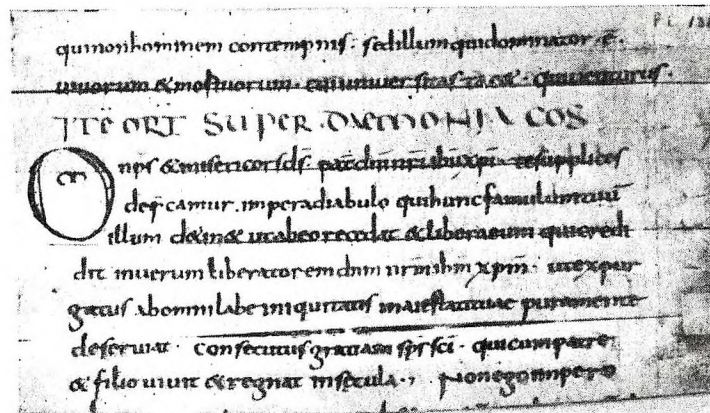
Fragment A fol. 1r: (libera) toremque suum diabolico... percepto sequatur per (Sacram. Gelasianum ed. Wilson LXVII, exorcism of energumens, cf. Migne P.L. vol. CXXXVIII. 1153 A).

ITEM ALIUM. Exorcizo te actor diabolicae potestatis inventor malitiae cum omnibus satellitibus tuis... (in fine)... creatura salis super aquae istius cum omnibus inclusionibus cum omnibus infestationibus omnibus qui... Apparently unrecorded. I have been unable to trace this formula.

fol. 1v: (in)clinator malorum, radex fomes... (in fines)... vivit et regnat (cf. Migne P.L. 1153 C Super Daemoniacum) ITEM ALIUM (.s. humani? qui ho (...)

fol. 2r: qui non hominem contempnis... (in fine) qui centurus (Migne col. 1146 B) ITEM ORT SUPER DAEMONIACOS. Omnipotens et misericors Deus... et regnat in secula. Non ego impero (...)

Only one other manuscript containing this formula is recorded, published by P. Alban Dold O.B. in *Texte & Arbeiten*, Beuron I 12 (1925) pp. 36—37: Eine Exorcismusformel über Besessene, from a 7th century palimpsest of Frankish origin, slightly differing from cur ms. Observe the spelling „diabulo” and other barbarisms pointing to the Frankish origin.

fol. 2v: (des)cendat ad nos domine gratiae tuae — (in fine) de fluxu sanguinis custodiavit te (angeli) Cf. Migne col. 1158 C & 1154 C).

Fragment B. fol. 1r: FRATRES si linguis hominum... (in fine) non habuero nihil sum (1 Cor. xiii. 1—3), the complete text of this famous saying of the apostle Paul.

fol. 1v: In illo tempore — (in fine) erat verbum istud (Luke xviii. 31—34).

fol. 2r: super malitiam — (in fine) et sponsa (de thalamo) Joel ii. 13—16.

fol. 2v: (effodi)unt, nec furentur... (Matthew vi. 20—21/XX. FER. VI. LEC. ESAIAE PROPHETAE, Haec dicit — (in fine) ... et scire (Jesaiiah lviii. 1—2).

Fragment C. fol. 1r: Beati Clemens Domine, natalitia fidelibus... (in fine) ... auxilium per dominum (Sacram. Gelas. & Migne lxxiv. 1180) CLXXXVIII IN NATALI SCI CHRISOGONI VIII. KAL. DECEMBER. Praesta nobis omnipotens... (in fine) ... festemur per SECRETA (cf. Gerbert p. 199).

fol. 1v: pro nostro quique modulo finita mortalitate — (in fine) capiamus per xpm. dominum nostrum. POST COMM. Animae nostrae quaesimus — (in fine) fulgeamus per (Migne. lxxii. 344, Vetus Missale Gallicanum) Migne lxxix. 1186 (Sacram. Gelas.) Gerbert 199, 200.

fol. 2r: Vere Dignum(...) confessione preclaros et suscepta — (in fine) eorum natalitia celebramus et ideo. POST COMM. Sumpto Domine sacramento suppliciter deprecamur. ut (Gerbert 188, 189).

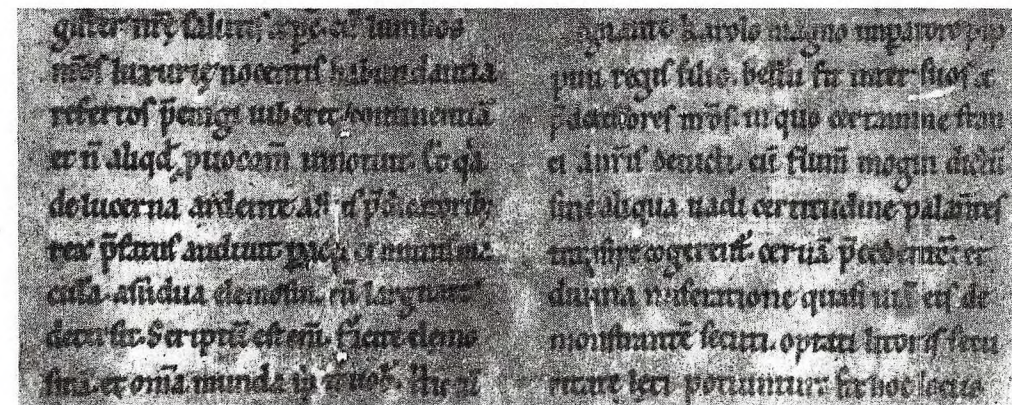
fol. 2v:)dicinam et vitia nostri cordis expurgent. Vere Dignum maiestatem tuam suppliciter deprecantes — (in fine) Gloriam repromisit per xpm. POST COMM. (Gerbert 146, 147).

Fragments D—L. A few could be identified as formulae recorded by Gerbert: 180 (Caelestis Mense), 157/58 (Beati Syxti), 179/80 (Ut nos domino tribuis), 192/93 (Tua Domine sca fumentes), 191/92 (V.D. celebrantes sanctorum natalitia), 173/74 (Accipe munera domine) 179/80 (V.D. te in beati martiri pontificis) 197/98 (V.D. quoniam per sancti spiritus) ?? (V.D. tibi debitas laudes).

2491 THIETMARUS MERSEBURGENSIS CHRONICON FRAGMENTUM SAEC. XII.

One leaf on vellum, sm. folio (now measuring 282:230 mM.), double columns. late Carolingian script with a tendency to Gothic, upper margin cut away with the loss of 4 lines of text to the col., recto much rubbed and blurred, a few small insignificant holes, cut in two halves but completely joined together. With complete transcript quoting the variant readings from Holzmann's edition (Monumenta Germ. Hist. Scr. Germ. N.S. IX, 1935).

Western Germany (Corvey?) c. 1170 f 320.—

Text: *Recto*: (Rex etenim) noster homo erat (Lib. VII. 71);

Verso (in fine): ... de Galia, cum venerabili viro Adelhardo (datis reliquiis) Lib. VII. 75.

With a few variant readings: VII. 72 Ruscorum, valodemiri, cuius hortatu, suum filium (and similar inversions), VII. 74 predictum diu habuisset, magna (Cuiewa om.) in ecclesia, regnum in se ipsum. 75. Franckenvorde; ibique cognosceret, precessit illate (ut spero om.) potero, de auracionem (in una die om.) octo.

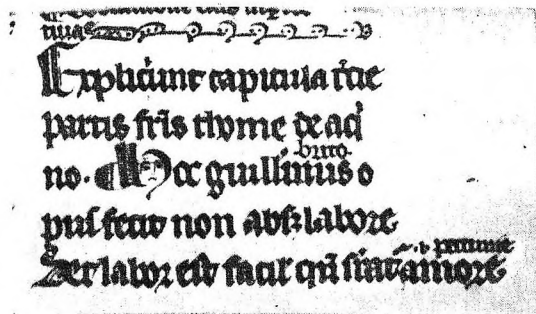
Thietmar of Merseburg, famous German chronicler (975—1018). His *Chronicon* in 8 books deals with the period between 908 and 1018, for the earlier part of which he used Widukind and other sources. The latter part however is the result of personal knowledge. Of the original version only one manuscript (imperfect) is known, Thietmar's autograph, in the Dresden archives. This version was revised towards the middle of the 12th century in the monastery at Corvey on the Weser, the only manuscript of this revised edition being of the late 14th century (at Brussels).

The present leaf represents the earliest witness extant of the revised text.

2492 S. THOMAS DE AQUINO SUMMA THEOLOGICA FRAGMENTA MEMBR. SAEC. XIII EXEUNTIS.

Nine leaves on vellum, folio (355:260 mM.), double columns with each 44 lines of excellent Gothic calligraphy, red and blue initials with elaborate pen-work decoration running into the margin, paragraphmarks alternately red and blue, red rubrics, first page with 8 lines marginal annotations at the bottom by a 14th century scribe, the end with the colophon of the scribe and 4 additional lines in contemporary script. In excellent condition.

apparently Parisian c. 1300 A.D. f 145.—

The fragment contains portions of Q. 9. 10—13, 31, 59 & 90 of the third Part, the last page being blank. The colophon reads: EXPLICIUNT CAPITULA TERTIAE PARTIS FRATRIS THOMAE DE AQUINO. HOC GUILLELMUS BRITO OPUS FECIT NON ABSQUE LABORE SED LABOR EST FACILIS QUIA SERATUR AMORE and 4 lines in contemporary cursive (transl.) S. Thomas has not achieved all the material which he promised in the prologue of this part, he happened to die before the achievement.

Saint Thomas of Aquino was canonized A.D. 1337.

Possibly this Guillelmus Brito is identical with the one mentioned by Chevalier (Sources Hist. Moyen Age, vol. I vol. 703) recorded at the University at Paris in A.D. 1303. Rather than Guillelmus Brito, an English franciscan scholar who died in 1356 at Grimmesby.

2493 THOMAS A KEMPIS DE IMITATIONE CHRISTI LIBRI I—II MEMBR SAEC. XV.

Vellum, 59 leaves sm. 4to (150:113 mM.), long lines with 17—18 lines to the page, good Gothic script, red initials, rubrics and paragraph marks, opening page with larger initial in blue and green with pen-flourishes, last page somewhat faded otherwise in good condition.

Low Countries c. 1430 A.D. f 280.—

An early ms. containing complete (least leaf is blank) Books I & II of this famous treatise.

fol. 1r: INCIPIT DEVOTUS LIBELLUS DE IMITATIONE XPISTI. Capitulum Primum. Qui sequitur me...

fol. 38v (in fine Lib. I) ... vim intuleris. DEO GRACIAS.

fol. 39r (Capitula I—XII) DE INTERNA CONVERSACIONE. Capitulum Primum. Regni Dei intra vos...

fol. 59r (in fine) intrare in regnum Dei. EXPLICIUNT ADMONICIONES AD INTERNA TRAHENTES.

Thomas a Kempis, famous mystic and devotional writer (1379—1471) spent the greater part of his life at a monastery near Zwolle (Netherlands). His *Imitation of Christ* has been translated into nearly all languages and forms a devotional course which is highly valued.

2494 P. VIRGILIUS MARO ECLOGAE MEMBR. SAEC. XIV INEUNTIS.

Vellum, 5 leaves roy. 8vo (250:175 mM.), single column with 36 lines of verse to the page, neat Gothic script, one red initial at the beginning of Book I, blank spaces left open for the other Books.

Northern France or Low Countries early Fourteenth century f 110.—

fol. 1r: Tityre tu patulae etc. (Ecl. I v. 1).

fol. 5v (line 25, in fine) cum complexa sui corpus miserabili nati (Ecl. V. 22).

Curiously enough the text ends with Book V. 22 and is followed by a subscription which has been thoroughly erased. In the margin there is a contemporary sketch of a lady (2¼ inches). It is supposed that Virgil wrote his bucolics to commemorate his gratitude to Octavian.

MEDIAEVAL CHARTERS

Document with the autograph signature of Saint Martin of Finojosa, Bishop of Sigüenza.

2495 SIGÜENZA (CASTILLE, SPAIN) — A.D. 1191.

Original grant of *Martinus Bishop of Sigüenza* to „Master” Gerard, of the churches of St. Mary at Tommis, Losana, el Peraleio, Rebolosa, Carrascosa, el Izeras de Fortunfortunez, Izeras de Torremontejo etc. with their possessions besides other territories including all the serfs belonging to the domain of the church of Termis, rewarding by this grant said Gerardus for his labors. Dated Sigüenza Easter Day (1224 Spanish Era) anno ab incarnatione domini millesimo centesimo nonagesimo primo (A.D. 1191), containing besides the autograph signature of the Bishop and Saint (Ego Martinus seguntinus episcopus confirmo) those of 30 witnesses and at the lower bottom the subscription of the scribe: Ego dominicus johannis Rogatus scribere scripsit hoc signum feci,

tuba canere ante te sicut hy pocritę faciunt in
synagogis & in uicis ut honorificentur ab homi
nibus. Amen dico uobis: receperunt mercedem
suam. Tu autem faciente elemosinam: nesciat
sinistra tua quid faciat dextera tua: ut sit ele
mosina tua in abscondito. Et pater tuus qui
uidet in abscondito: reddet tibi.

PRO DEPVNCTIS. **SCD IOH.**

nullo tempore dixit dominus ihesus turbis iudeorum
Amen amen dico uobis: nisi manducaueritis car
nem filii hominis & biberitis eius sanguinem:
non habebitis uitam in uobis. Qui ui manducat
meam carnem & bibit meum sanguinem: habet
uitam eternam. Et ego resuscitabo eum: in
nouissimo die.

ALIVO. **SCD IOH.**

nullo tempore dixit dominus ihesus turbis iudeorum. Sicut
pater suscitatur mortuos & uiuificat: sic & filius
quos uult uiuificat. Neque enim pater iudicat
quemquam: sed omne iudicium dedit filio: ut
omnes honorificent filium sicut honorificent pa
trem. Qui non honorificat filium: non honori
ficat patrem qui misit illum. Amen amen dico
uobis: quia qui uerbum meum audit & credit
et qui misit me: habet uitam eternam. Et in

177²
iudicium non uenit: sed transit a morte ad ui
tam.

ITEM ALIVO. **SCD IOH.**

nullo tempore dixit martha ad ihesum. Domine: si fu
isses hic: frater meus non fuisset mortuus. Sed &
nunc scio: quia quicumque poposceris a deo dabit
tibi deus. Dixit illi ihesus. Resurge frater tuus.
Dixit ei martha. Scio: quia resurget in resur
rectione in nouissimo die. Dixit ei ihesus. Ego
sum resurrectio & uita: qui credit in me & etia
si mortuus fuerit: uiuet. Et omnis qui uiuit &
credit in me: non morietur in eternum. Credis
hoc? At illi. Vtique domine. Ego credidi quia
tu es christus filius dei: qui in hunc mundum
uenisti.

ITEM. **SCD IOH.**

nullo tempore dixit dominus ihesus turbis iudeis. Amen amen
dico uobis: quia uenit hora & nunc est quan
do mortui audient uocem filii dei: & qui audi
erint uiuent. Sicut enim pater habet uitam
in semet ipso: sic dedit & filio uitam habere
in semet ipso. Et potestatem dedit ei & iudi
cium facere: quia filius hominis est. Nolite
mirari hoc: quia uenit hora in qua omnes qui
in monumentis sunt audient uocem eius.

Et procedent qui bona fecerunt. in resurrectione
uite. Qui uero mala egerunt. in resurrectione
iudicii.

ITEM.

SCD ION.

nullo temp. dixit dñs turbis iudeorū. Ego sum
panis uiuus. qui de celo descendi. Si quis man-
ducauerit ex hoc pane. uiuet in eternum.

Et panis quem ego dabo caro mea est. primum
di uitae. Litigabant ergo iudei adinuicem
dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem
suam dare ad manducandum. Dixit ergo ihc
Amen amen dico uobis. nisi manducaueritis
carnem filii hominis & biberitis eius sangui-
nem. non habebitis uitam in uobis. Qui man-
ducat meam carnem & bibit meum sanguinem.
habet uitam eternam. Et ego resuscitabo
eum in nouissimo die.

ITEM.

SCD ION.

In illo temp. dixit dñs ihc turbis iudeorū.
O mne quod dat mihi pater ad me uenire.
& cum qui uenit ad me non eiciam foras.

Quia descendi de celo. non ut faciam uolun-
tatem meam. sed uoluntatem eius qui misit
me. Hec est autem uoluntas eius qui misit
me patris. ut omne quod dedit mihi non

perdam ex eo. sed resuscitem illud in nouissimo
die. Hec est enim uoluntas patris mei qui mi-
sit me. ut omnis qui uidet filium & credit in
eum. habeat uitam eternam. Et resuscitabo
eum ego. in nouissimo die.

Et uenit in mundum uniuersum. Reg. in ascensione dñi.

Conuocatis dñs ihc xii. aplis. Reg. in feria v. pentecostes.

Et uenit in mundum uniuersum. Reg. in feria v. pentecostes.
Accesserunt ad ihm pharisei temptantes eum dicentes. Si
licet homini dimittere uxorem. usque homo non separatur. Reg. in feria
secunde basilidis. Cirius. Naboris.

f. 144v

INCEPIUNT

EVANGELIA

INNATALICIS

SCITR LEGENDA

INNATALE SCI

FELICISIMUS

Brinck BR. 9428

existis uidere. Hominem mollibus uestitum.
Eccc qui mollibus uestiuntur in domibus
regum sunt. Sed quid existis uidere. Pro
phetam. Etiam dico uobis. & plusquam pro
phetam. Hic enim dixit. test. de quo scriptum

est. Eccc ego mitto angelum meum ante faci
em tuam. qui preparabit uiam tuam. ante te.

FR. III. X. MENSIS.

Euglm. Mirus est angelus gabriel. Perquire in ante
in annuntiatione scē MARIE.

FR. VI. SED. LVCA.

nullo temp. Exurgens maria. abiit in monta
na cum festinatione in ciuitate iuda. & intrauit
in domum zacharie. & salutauit elisabeth.

Et factum est ut audiuit salutationem marie
elisabeth. exultauit infans in utero eius. Et
repleta est spū scō elisabeth. & exclamauit
uocē magna & dixit. Benedicta tu inter mu
lieres. & benedictus fructus uentris tui. Et
unde hoc mihi. ut ueniat mater domini
mei ad me. Eccc enim ut facta est uox salu
tationis tue in auribus meis. exultauit in
gaudio infans in utero meo. Et beata que
credidit. qm̄ perficiētur ea que dicta sunt
ei a dño. Et ait maria. Magnificat anima

mea dñm. & exultauit sps̄ m̄s in dō saluari
meo.

SABBATO IN XILE. SCō LVCA.

anno quinto decimo imperii tyberii cōsa
nis procurante pontio pilato iudeam.
tetrarcha autem galilee herode. philippo autē
fratre eius tetrarcha ituree & traconitidis regi
onis. & lysania abiline tetrarcha. sub princi
pibus sacerdotum anna & caipha. factum est
uerbum dñi super iohannem zacharie filium
in deserto. Et uenit in omnem regionem ior
danis. predicans baptismum penitentie in re
missionem peccatorum. sicut scriptum est in
libro sermonum isaie prophete. V. exclaman
tis in deserto. parate uiam dñi. rectas facite
sentas eius. Omnis uallis implebitur. &
omnis mons & collis humiliabitur. Et erunt
praua in directa. & aspera in uias planas.
Et uidebit omnis caro. salutare di.

DOM. I. ANTE. TDO.

SCō IOHANNES.

nullo tempore
iscrunt iudæ ab hieroso
lymis sacerdotes & leuitas
ad iohannem. ut interro

fol. 11.

Ilex primus: t. umbris. t. aruis.

M iscentur. tantum nox atra silentibus auris
 E didit. & medio uis confurgere campo
 T rista syllani cecidere oracula manes;
 T ollemtemq; caput gelidas anemias ad undas
 A gricole fracte marium fugere sepulcro;
 H aec ppter placuit tuseos de morte uetusto
 A ccirantes. quoru quimaximus acuo
 A rrunt. incolunt deserte moenia lucas.
 F ulminis edoctus motus. uenasq; calentis
 E ibrarum. & monitus errantis in aere penne
 M onstra iubet primum que nullo semine discors
 P rotulerat natura rapi. steriliq; nefandos
 E xutero foetus infausas urere flammis;
 M oribet & tota pauidis acuibus urbem
 A mbiri. & festo purgant moenia lustris.
 L onga per extremos pomeria cingere fines
 P ontifices. sacri quibus est pmissa potestas;
 T urba minor ritu sequitur succinta gabino.
 U estalemq; chorum ducit ut taza sacerdos;
 T roiananicui soli fas uidisse minervam;
 T umqui fata deum secretaq; carmina seruant.
 E t lotam paruo ^{t. referunt} reuocant almone cybelen.
 E t doctus uolueret augur seruare sinistras.
 S eptem uirq; epulis festus. tuncq; sodales.
 E t salus laeto portans ancilia collo.
 E t tollens apice generoso uertice flamen;
 D umq; illi effusam longis anfractibus urbem
 C ircumeunt. arrunt dispersos fulminis ignes
 C olligit. & terre mesto cum murmure condit.
 D atq; locis nomen; sacris tunc admovent aris
 E lecta ceruice marem; iam fundere bacchum

h. pomeria uerbi vi sola inueniunt. post moerum inueniunt. Et ante mag
 circa uari loci que inuoluntis uerbis. quonda. et uerba quoniam
 uerba erant. ceris circa uerba in uerba erant. et uerba quoniam
 parte edificata. mentis. concinnata. et uerba quoniam
 & ex uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 habuam. uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 pomeria uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 festum. et uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

Concurrere. i. in campo. i. in campo. i. in campo.

Sylla. Fracto m. f. Ordo. Et uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

Errantis. i. i. uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

Natura rapi. i. ad morte tubet ad uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

Sterilis. n. q. monstrum. i. monstrum. i. monstrum. i. monstrum.

Depidus in sacrificis ostentis.

Pomeria. i. Pomeria dñr ante urbe
Loca. quasi promissa.

Brui sequit. i. g. Gabinus emet toga
 sic uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 reuocata homine angat. Hoc autem
 uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 indicturus. quia cum gabino campano
 ciuitas. sacris occuparetur. cu ppter
 tatis. bellu subito euenit. Tunc ciuitas
 emet toga suis. ab agris ad bellu pte
 et sunt. & adeo uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 or uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

Secreta. q. o. xv. uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 libris sibyllinis inspicunt & consulant.

Et lotam. p. r. Dies sacris. Lauatio deuina
 tris. quo die in almone flumina breuem
 ax. uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

Almone cybelen. Uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 & in frigida. unde tris. lotam. sacris. mte
 bem. flumina sic appellatur.

Augur. i. g. Proprium auguri uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 deciplo seruare.

Titus. i. g. ministri pueri. Lupercal. dicit. ut
 cicero ait. Lenatella sodalitas. ger. mania
 lupercoru. Et ante lustralis fuerunt.

Et lam. a filo. oportet. uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 dualis. & quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

Festus. i. g. ministri pueri. Lupercal. dicit. ut
 ignes. col. Colligit fulmen & condit. Et
 autem in hunc locum. ubi. i. g. c. uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 conuicta. fulmen. i. g. condit. Et
 dicit. i. g. Et bidens. dicit. ubi. i. g. c. uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam
 Electa. c. m. ut uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam aliquid ab uerba quoniam

05/31/2011 21:08

^{legit & cu} ^{legit & qua}
 Tunc quæ tuta petant. & quæ metuenda rel.
 Incerti; quo quemq; fuge tulit impetus urgi
 Praecipitem poplū. serieq; herentia longa
 Agmina prumpunt; credas aut tecta nefanda
 Corripuisse faces. aut iam quatiente ruina
 Mutantis pendere domos; sic turba purbē
 Praecipiti limphata gradu. uelut umcarebus
 S per foret afflicta patrios excedere muros.
 Inconsultarunt; qualis cū turbidus auster
 Reppulit a lybicus immensum strabus equor.
 Fractaq; ueliferi sonuerunt pondera mali.
 Desilit in fluctus deserta puppe magister.
 Nautaq;. & nondum sparsa compage carine
 Naufragium sibi quisq; facit. sic urbe relicta
 In bellum fugitur; nullū iam languidus euo
 Eualuit reuocare parens. coniunxue maritū
 E letibus. aut patri dubie dū uota salutis
 Conciperent tenuere lares. nec limine quisquā
 Haesit. & extremo tūc forsitan urbis amate
 Plenus abire uisu. ruit irreuocabile uulgi;
 O faciles dare summa deos. eademq; tueri

B. M. Hel BR 5330 (Zucca) I 490-510

miles
 plac.
 7 senator
 arina roma.
 num eius debe
 iram. qrep
 u alibi cū fir
 fugam ut
 naturalist
 one affec
 uplen' ius
 arbe
 ra
 flue
 tit
 7
 Tunc quæ tuta petant. & quæ metuenda rel
 lncerti. quo quemq; fuge tulit impetus urgi
 Praecipitem poplū. serieq; herentia longa
 Agmina prumpunt; credas aut tecta nefanda
 Corripuisse faces. aut iam quatiente ruina
 Nutantis pendere domos. sic turba p urbe
 Precipiti limphata gradu. uelut umcarebus
 S per foret afflicti patrios excedere muros.
 Inconsultarunt; qualis cū turbidus auster
 Repulit a lybicis immensum fœtibus equor.
 Fractaq; ueliferi sonuerunt pondera mali.
 Desilit in fluctus deserta puppe magister.
 Nauiq;. & nondum sparsa compage carne
 Naufragium sibi quisq; facit. sic urbe relicta
 In bellum fugitur; nullū iam languidus euo
 Eualuit reuocare parens. comunxue maritū
 E letibus. aut patri dubio dū uota salutis
 Conciperent tenuere lare^{id nullū}. nec limine quisquā
 Haesit. & extremo tūc forsitan urbis amate^{legit' aot}
 Plenus abiit uisu. ruit irreuocabile uulgu;
 O faciles dare summa deos. eademq; tueri
 7

Brinell BR 5330

(Licanus Gen. blox)

I 490-510

O mni carentem cerneret substantia
Victus precanti solus in lacrimis fuit
 Nam flendo pernox irrigatum puluerem
 Humi madentis ore pressit cernuo
 Donec loquentis uoce prestrictus di
 Expauit ignem non ferendum uisibus
Iohannes huius artis haut minus potens
 Di perennis praecucurrit filium
 Curuos uiarum qui retorsit tramites
 Et flexuosa corrigens dispendia
 Dedit sequendam calle recto lineam
Hanc obsequelam preparabat nuntius
 Mox affuturo construens iter dō
 Ciliuosa planis. confragosa ut lenibus
 Conuerterentur. neue quicquam deuium
 Llapsa terris inueniret ueritas
Non usitatis ortus hic natalibus
 Oblita lactis iam uero inpectore
 Matris tetendit serus infans ubera
 Nec ante partu de semeli effusus est
 Quam predicaret uirginem plenam dō
Post impatientes ille solitudines
 Amictus hirtas bestiarum pellibus
 Setae ue tectus hispida & lanugine
 Secessit. horrens inquinari ac pollui
 Contaminatis oppidorum moribus
Illuc dicata parcus abstinentia
 Potum cibumq; uir seuerē industriae
 L nusq; serum respuebat uesperum
 Paruum locustis & fauorum agrestium
 Liquore pastum corpori suetus dare
Hortator ille primus & doctor noue
 Erit salutaris; nam sacroto in flumine
 Veterum piatas lauit errorum notas
 Seduncta postquam mem

hic
 ff
 tae
 hin
 2
 dit

05/22/2011 20:34

O mni carentem cerneret substantia
Victus precanti solus in lacrimis fuit
 Nam flendo pernox irrigatum puluerem
 Humi madentis ore prefficit cernuo
 Donec loquentis uoce prestrictus di
 Expauit ignem non ferendum uisibus
Iohannes huius artis haurit minus potens
 Di perennis praecucurrit filium
 Curuos uiarum qui retorfit tramites
 Et flexuosa corrigens dispendia
 Dedit sequendam calle recto lineam
Hanc obsequelam preparabat nuntius
 Mor affuturo construens iter dō
 Cuiosa planis. confragosa ut lenibus
 Conuerterentur. neue quicquam deuium
 Llapsa terris inueniret uertas
Non usitatus ortus hic natalibus
 Oblita lactis iam uieto in pectore
 Matris tetendit serus infans ubera
 Nec ante partu desemli effusus est
 Quam predicaret uirginem plenam dō
Post inpatentes ille solitudines
 Amictus hirtas bestiarum pellibus
 Setae ue tectus hispida & lanugine
 Secessit. horrens inquinari ac pollui
 Contaminatis oppidorum moribus
Illuc dicata parcus abstinentia
 Potum cibumq; uir seuerē industriae
 Locusq; serum respuebat uesperum
 Paruum locustis & fauorum agrestium
 Liquore pastum corpori suctus dare
Hortator ille primus & doctor noue
 Erit salutaris; nam sacroto in flumine
 Veterum piatas lauit errorum notas
 Sed tincta postquam mem

05/22/2011 20:34

Brinell BR 5339-44

P. v. d. h. v.

genelictu f. Alii Oclui v. Jumblox

re dicere cōmutatis uerbis atq; sententis: Quae
 ū accurate cogitateq; scripsisse. eas sic uidi pbari.
 ut ad ueterū scriptorū laudē puenire. Hunc ego n̄
 diligā. n̄ admirer. n̄ omī ratione defendendū putē.
 Atq; sic a sumis hominib; eruditissimisque accepimus.
 ceterarū rerū studia. & doctrina. & pceptis & arte
 constare. poetā natura ipsa ualere. & m̄tis uiribus
 excitari. et quasi diuino q̄dā spū inflari. Quare suo
 iure. n̄r ille ennuis scōs appellat poetas. q̄d quasi deoꝝ
 aliq̄ dono atq; munere cōmendati nob̄ eē uideantur.
 Sicut igit. iū. sc̄m ap̄uos humanissimos homines hoc poetę
 nom̄. q̄d nulla umq; barbaria uiolauit. Saxa. & solitudi
 nes uoce respondent. bestię sepe immanes cantu flectunt
 atq; consistunt. nos instituti reb; optimis n̄ poetarū uoce
 moueamur. Homerū colophony cui eē dicunt suū. chi
 suū uindictam salaminu repetunt. smurnū ū suū eē con
 firmant. itaq; etiā delubū eius in oppido dedicauerē.
 p̄multi alii p̄cerea pugnant in se atq; contendunt.
 Ergo illi alienū quia poeta fuit post mortē etiā expet̄.
 nos hunc uiuū & q̄ uoluntate & legib; n̄rē repudiam̄.
 Presertim cū omē olim studiū atq; omē ingenū contulerit
 archias ad poplū. & gloriā laudēq; celebrandā. nā & em
 bricas res adulescens attingit. & ipsi illi c. mario q̄d uirior
 adhuc studia uidebat̄ iocundus fuit. Neq; enī quisq̄
 tā auersus amicus. q̄ n̄ mandari ūsib; ḡnū suorū laborū
 facile p̄conū pati at̄. Themistoclē illū sūmū athenisui
 rū dixisse aiunt cū ex eo quereret. quod acroama aut
 cui uocē libentissime audirē. ei aq̄ sua uirt̄ optime p̄
 dicaret̄. Itaq; ille mari t̄e eximie. l. plotiū dilexit
 cui ingenio putabat ea quę gesserat posse celebrari.
 Anthridati cū ū bellū magnū atq; difficile. & in multa
 uarietate mari t̄raq; ūsati. totū ab hoc ex p̄sū est.
 Qui libri n̄ modo. l. lucullū fortissimū. & clarissimū uirū.
 uerū etiā p. r. nom̄ inlustrant. Loptis enī r. aperuit lu
 cullō impante pontū. & regis quondā opib; & ipsa
 naturę regio. one uallatū. l. b. exercit̄ eodē duce non
 maxima manu innumerabilis armenioꝝ copias fudit
 l. b. laudē urbē amicissimā cincenoy. ei dē c̄silio ex omī
 impetu regio. atq; totū bellioꝝ ac faucib; erepta eē
 atq; seruata. Nā sēp ferret̄ & p̄dicaret̄. l. lucullō di
 micante. cū in fectis ducib; dep̄sa hostiū classis. &
 incredibilis apud te ne dū pugna illa nantal. Nā
 sunt tro p̄a. nā monūta n̄rī triūphū quę quorū

ingeniū hec ferunt. ab his p. r. fama celebrat̄. Carus fuit
 africano superiori n̄r enū itaq; etiā in sepulchro scipio
 nū putat̄ is eē constitut̄. & marmoratis laudib; certe
 n̄ solū ipse q̄ laudat̄. sed etiā p. r. nom̄ ornat̄. in c̄lū huiū
 p̄auis cato tollit̄. magnū honos. p. r. reb; adiungit̄. om̄s
 deniq; illi maximi marcelli fului. n̄ sine cōmuni om̄ū
 n̄rī laudē decorant̄. Ergo illū q̄ hec fecerat. rudē tum
 hominē maiores n̄rī in ciuitatē receperē. nos h̄c heraclen
 sem multis ciuitatib; expetitū. in hac autē legib; c̄stituit̄ de
 n̄rā ciuitate eiciam̄. Et si quis minore ḡtē si uctū putat ex
 grecis ūsib; p̄cipi. q̄ ex latinis. uenit̄ errat. p̄p̄t̄ea q̄d greca
 legunt̄ in om̄ib; fert gentib; latina suis finib; exiguis s̄ane
 c̄tinent̄. Quare si res ea eōs gessim̄ orbē t̄rē regionib; desi
 nuunt̄. cupere debem̄. q̄m n̄ manu n̄rā ū telap uenerit
 eandē glām. famāq; penetrare. q̄d cū ipsis poplīs de quorū
 reb; scribit̄ hec amplas. tū his certe q̄ de uita ḡtē causa
 dimicant. hoc maximū & periculorū in c̄tamentū ē & laborū.
 Quā multos scriptores rerū suarū magnū ille alexander seōū
 habuisse d̄r. atq; istam cū in sigeo ad achillis tumulū adstet̄
 set. o fortunata inq̄t adulescens q̄ tuę uirtutis homerū p̄conē
 inueneras. Et uere. nā si illi arilla extitisset idē tumulus
 q̄ corp̄ ei contexerat nom̄ etiā obrussē. Quid n̄ hic magnū
 q̄ cū uirtute fortunā adeq̄uit. nonne theophanē mitileneū
 scriptorē rerū suarū in c̄tione multū ciuitate donauit.
 Et n̄rī illi fortes uiri sed rustici ac milites dulcedine q̄dā
 ḡtē cōmoti q̄ si partē. & cipes ei dē laudis magnū illud
 clamore appbauē. Itaq; credo sic uis roman̄ archias
 legib; n̄ eēt. ut ab aliq̄ impatore ciuitate donaretur
 p̄ficere n̄ potuit. Silla cū hispanos & gallos donaret.
 credo h̄c petentē repudiassē. Quē nos in c̄tione
 uidem̄ cū ei libellū mal̄ poeta de poplo subiecissē. q̄d
 epigramma in eū fecissē tantū n̄ alternis uersib; lon
 guisculis statim ex his reb; quas tū uendebat uerba ei
 p̄mū tribui. sub ea conditione ne quid postea scriberet.
 Qui sedulitate mali poetę deduxerit aliq̄ tamen
 p̄mū dignā. cui ingenū & uirtutē. inscribendo &
 copiā non expetisset. Quid a. q. metello pio fami lia
 rissimo suo q̄ ciuitate multos donauit. neq; p̄se. neq;
 plucullos impetrauissē. q̄ p̄serā usq; eo desius reb;
 scribi cuperet. ut etiā cordubę natis poetis. pingue
 quid dā sonantib; atq; peregrinū. tam aures suas
 dederet. Neq; enī ē hoc dissimulandū q̄d obscu
 rari n̄ potest. sed p̄ nob̄ ferendū. & traimur. om̄s

q BR 9920-31 (Libellus)

re dicere cōmutatis uerbis atq; sententiis: Quae
 ū accurate cogitateq; scriptisſe. eaſic uidi phari-
 ut adueterū ſcriptorū laudē puenire. Hunc ego n̄
 diligā. n̄ adiuuer. n̄ omī ratione defendendū putē.
 Atq; ſic aſūmū hominib; eruditisſimūq; accepimus.
 ceterarū rerū ſtudia. & doctrina & pceptis & arte
 conſtare. poetā natura ipſa ualere. & m̄tiſiuribus
 excitari. et quaſi diuino q̄dā ſpū inflari. Quare ſuo
 iure. n̄ ille ennuſ ſcōs appellat poetā. q̄d quaſi deo
 aliq̄ dono atq; munere cōmendati nob̄ eē uideantur.
 Sit iſ. i. v. ſcōm apuōs humaniſſimos homines hoc poetē
 nom̄. q̄d nulla umq; barbaria uiolauit. Saxa. & ſolitudi-
 nes uoce reſpondent. beſtie ſepe immanes cantu flectunt
 atq; conſiſtunt. nos inſtituti reb; optimis n̄ poetarū uoce
 moueamur. Homerū colophony auē eē dicant ſuū. chu-
 ſiū uindictam ſalamini repetunt. ſmurnū ūſuū eē con-
 firmant. itaq; etiā delubrū eius uioppido dedicauerūt.
 p̄multi alii p̄terea pugnant int̄ ſe atq; contendunt.
 Ergo illi alienū quia poeta ſuit poſt mortē etiā expect.
 nos hunc uiuū & quoluntate & legib; n̄ ē repudiam.
 reſerēt cū omē olum ſtudiū atq; omē ingeniū contulerit
 archas ad poplū. & gloriā laudēq; celebrandā nā & em-
 bricas reſ adoleſcens atagat. & ipſi illi. c. mario q̄d uirior
 adhuc ſtudia uidebat iocundus fuit. Neq; etiā quiſq̄
 tā auerſus amuſis. q̄ n̄ mandari ūſib; & n̄ ſuoy. labor.
 facile p̄conū patiat. Themistoclē illū ſimū atheniſui
 tū diſſiſſe atuit cū ex eo quereret. quod acroama aut
 cui uocē libentiſſime audirē. ei aq̄ ſua uir optime p̄-
 dicaret. Itaq; ille mari n̄ eximie. l. plotiū dilexit
 cui ingenio putabat ea quę geſſerat poſſe celebrari.
 Mithridaticū ū bellū magnū atq; difficile. & in multa
 uarietate marit̄raq; ūſatū. totū ab hoc ex p̄ſū eſt.
 Qui libri n̄ modo. klu cullū fortiſſimū. & clariſſimū uirū.
 uerū etiā p̄ nom̄ inluſtrant. Loptis enī. raperunt lu-
 cullū impante pontū. & regis quondā opib; & ipſa
 naturę regio. one uallatū. l. b. exercit̄ eodē dūce non
 maxima manu innumerabilis armenioy. copias ſtude-
 l. e. lauſe urbe amuſſimā cixcenoy. ei dē cilio exomū
 impetu regio. atq; totū bellioſe ac fauicib; erepta eē
 atq; ſeruata. Nū ſep̄ fert̄ & p̄dicabit. l. lucullū di-
 micante. cū uirte etis ducib; dep̄ſa hoſtiū clami. &
 in credibilis apud rene dū pugna illa naualiſ. Nū
 ſunt tripea. nū monūta nū triūphu. quę quoy

ingen hęc ferunt. ab hīs. p. r. fama celebrat. Caruſ ſuit
 africano ſuperiori n̄ enū itaq; etiā in ſepulchro ſcipio
 nū putat iſ eē conſtitut. & marmoratū laudib; certe
 n̄ ſolū ipſe q̄ laudat. ſed etiā p̄ nom̄ ornat. in celū huiū
 pauuſ cato tollit. magnū honoſ. p̄ reb; aduincit. om̄s
 deniq; illi maximi marcelli ſului. n̄ ſine cōmunio nū
 n̄ in laude decorant. Ergo illū q̄ hęc fecerat rudē tum
 hominē maiores n̄ in ciuitatē receperūt. nos hęc heradien-
 ſem multis ciuitatib; expetitū. in hac aut legib; & ſtutude
 n̄a ciuitate eiciam. t̄ ſi ſiſ minorē ḡt̄ ſi uctū putat ex-
 greciſ ūſib; p̄cipi. q̄ ex latiniſ. uehement̄ errat. p̄p̄tea q̄ greca
 legunt. in omib; ſert gentib; latina ſuiſ ſinib; exiguiſ ſane
 cōtinent. Quare ſi reſea eq̄s geſſim̄ orb̄ t̄re regionib; deſi-
 nuunt. cupere debem. q̄ min̄ manuū n̄ rarū tela puenierūt
 eandē glām. famāq; penetrare. q̄d cū ipſiſ poplū de quoy
 reb; ſcribit hęc ampla ſt. tū h̄ſ certe q̄ de uita ḡt̄ cauſa
 diuicant. hoc maximū & periculoy inctamentū ē & labor.
 Quā multos ſcriptores rerū ſuarū magnū ille alexander ſecū
 habuiſſe dī. atq; iſtam cū in ſigeo ad achilliſ tumulū adſtī-
 ſet. o fortunatē inq̄t adoleſcens q̄ tuę uirtutis homerū p̄conē
 inueneras. Et uere. nā uſi illi arſilla extitit ſecū dē tumulūſ
 q̄ corp̄ ei contexerat nom̄ etiā obruiſſe. Did n̄ h̄c magnū
 q̄ cū uirtute fortunā adeq̄uit. nonne theophanē mutilenē
 ſcriptorē rerū ſuarū in cōtione militū ciuitate donauit.
 Et n̄ illi fortes uiri ſed ruſtici ac milites dulcedine q̄ ſa
 ḡt̄ cōmoti q̄ ſi parti. cipeſ ei dē laudiſ magno illud
 clamore appbauit. Itaq; credo ſic uis romanū archas
 legib; n̄ eōt. ut ab aliq̄ impatore ciuitate donaretur
 p̄ficere n̄ potuit. Sulla cū hiſpanos & gallos donaret.
 credo h̄c petentē repudiaſſe. Quē nos in cōtione
 uidem. cū ei libellū mal. poeta de poplo ſubiciſſe. q̄d
 epi grāma in eū ſeciſſe tantū in alterniſ uerſib; lon-
 giſculiſ. ſtatū ex h̄ſ reb; quaſtū uendebat uibere ei
 p̄miū tribue. ſub ea condicione ne q̄d poſtea ſcriberet.
 Qui ſedulitate mali poetę deduxerit aliq̄ tamen
 p̄mo dignā. cui ingenū & uirtutē. inſcribendo &
 copiā non expetiſſet. Quid. a. q. metello pio familia-
 riſſimo ſuo q̄ ciuitate multos donauit. neq; p̄ſe. neq;
 plu cullos impetrauiſſe. q̄ p̄ſerā uſq; eo deſuiſ reb;
 ſcribi cuperet. ut etiā cordib; natiſ poetiſ. pingue
 quid dā ſonantib; atq; perigrinū. tam aures ſuas
 dederet. Neq; enī ē hoc diſſimulandū q̄d ob ſcū
 rari n̄ pot. ſed p̄ nob̄ ferendū. traimur. om̄s

d' onec abundanti furis quirebus eois
 f' xxiim primuq; sibi p'duxit abunus
 f' uetus thalamis summos intasit honores;
 d' uam bene dispositione terras: dignus unqu
 f' ructus consiliu primis ancoribus instet.
 S' ie multos flumino uictos arente p'annos
 H' ospice qui cesso monuit placere conuitem.
 l' nuentis primis busundis imbuit aris.
 E' t' cecidit s'qui q'd dixerat hostia fieri;
 S' ie opifex tauri tormentaq; reperit
 d' uifunesta nouo fabricauerat aera dolori.
 P' rimus in expertum siculo cogente tyranno
 S' ensit opus docuit q' suum mugire uiuentu;
 M' ullius eutropius quam quiseptulit ante
 d' ireptas possedit opes nulluq; priorem
 l' ereulit exilio solunq; boerit pegu
 l' uctorem dammare suum; postquam obsitus aeuo
 S' emuit excelsum rerum sublat' marem.
 d' d' nec uota p'ior nec somnia fingere possunt.
 V' dit sub pedibus leges subiectaq; colla
 M' obilium: tantumq; sibi p'mittere fati.
 d' uinihil optasset plus libertate mereri.
 l' am uam dissimulat dominos: alteoq; tumescunt
 S' erules animi; potrum spalore repletus
 C' arter. & exulibus merore campiq; gemescunt
 A' ethiopum. poenis hominum plaga p'sonat ardens.
 M' armaris plagis uolatur: cecilibus hammon;
 l' sperus nebel est humile cum surgat ualtum;
 C' uicta ferit. dum cuncta timet; desaeuit inonit.
 V' se posse puerit; nec belua terrior ulla.
 d' uam seru rabies inlibera terga furentis;
 A' gnoscat gemitus: & poenis parere nescit
 l' uam subit. domunq; memor quem uerberat ach

A' dde q'd cunuchus nulla pietate mouetur.
 Nec generi natus ue ciue; elementa cunctis
 l' nsmiles animosq; ligant consortia dumi;
 l' ste nec cunuchus placidus. sed penus inaurum
 A' effusa. hoc uno fructur successa libido;
 d' uid neruos seruasse uiuat. uis nulla eruentam
 C' affrat aurum; parus exerta furtis.
 d' uis uisare penum. neglecta q' sueruat aree
 C' uisla remoliri. nunc uberore rapina
 l' exat morbe manus; quequid se tigris ab homo
 D' uidit. hoc certa p'ponit merore locandum;
 l' nstator imperu. ex quo famosus honorum;
 H' ie asiam ulla paenis regit. ille redemit
 C' onugis ornatu s'ram. dolet ille p'nter na
 B' ethnos mutasse domo; subfiza patenti
 V' effibulo precus distinguit regula gemas.
 T' ot galathea. tot pontus eat. tot lydia nimis;
 S' elyciam tenuisse uel. tot milia p'onas;
 S' ifragas. adde purum; propriis solatia forti.
 C' omunes uult esse notat. & uenditus ipse.
 V' endere cuncta cupit; certantum sepe duore
 D' uer som suspendit onus. cum pondere uidet
 V' ergit. & ingeminas nrat p'uincia lanceas.
 M' on pudet heu superi populos uenire sub hasta
 U' endentis. certe pudet quo iure sepulchrum
 M' ancipium tot regna tenet. tot distrahit urbes.
 l' ollemtem solio croesum uictoria cyri
 E' regit. ut cunuchus fluere pactolus & hermus.
 A' talus heredem uoluit te roma relinquit.
 R' estit antiochus p'nter. tunc uis uis.
 l' ndomitos curru seruulit egit nauos.
 F' t pharos augusto iacuit. uel creta metello.
 V' t nunc eutropio questus numerosior esset.

05/19/2011 20:29

32,8 x 23,5 cm

Vitrine 32,2 (52^v)

VI

VANTO SV
DIO ET AMO
RE CONTEN

DERIM VT PARI
ter inheremo
morarem

conscium mutus cari
tatis ^{tue} pectus agnoscit. Quibus lamentis
quo dolore quo gemitu te abeuntē psecu
tus sim. iste quoque littere testes sunt. quas
lacrimis cernis interlitas. Verum tu qua
si paruulus delicatus. contemptum rogan
tis p blandimenta fouisti. & ego incautus
quid tunc agerem nesciebam. Tacitum.
sed quod ardentius uolebam. moderate dis
simulare non poteram. Impensius obsecra
bam. sed audire nolebas. quia similiter non
amabas. Quod unum potuit. spēs tua caritas
fecit. Quem presentē retinere non ua
luit. — querit absentē. Qm igitur & tu
ipse abiens postularas ut tibi postquā ad
deserta migrassem inuitatoria — scri
pta transmitterem. & ego. ^{me} facturū. pmi
seram. inui. to. iam ppera. Nolo pristi
narum necessitatum recorderis. nudos
amat heremus. Nolo te antiquę peregrina
tionis terreat difficultas. Qui in xpō cre
dis. — & eius crede sermonibus. Querite
primum regnū dī. & hec omnia apponent
uobis. Non ppera tibi sumenda. non uirga
ē. Affatim diues ē. quicū xpō paupē. Sed
quid ago. Kur sus impudus obsecro. Abe
ant pces. blandimenta discedant. Debe
amor lesus irasci. Qui rogantē contempse
ris. forsitan audis oburgantē. Quid agis
in paterna domo delicate miles. Vbi ual
lum. ubi fossa. ubi hiemps acta sub pelli
bus. Ecce de celo tuba canit. ecce cum nu
bib; debellaturus orbe imperator armat.

egreditur. ecce bis acutus gladius ex regis
ort. pcedens. obuiaqueq; metit. Tum hī de
cubiculo ad aciem. tu de umbra egredieris
ad solem. Corpus assuetum tunica. lorice
onus non fert. Caput optum linte. galea
recusat. Molle otio. manu. durus ex
asperat capulus. Audi edictum registri.
Qui mecum non ē. contra me ē. & qui mecum
non colligit. spargit. Recordare tyrocinu
tui diem. quo xpō in baptismo consepul
tus. in sacramenti uerba irasisti. p nomine
eius non te matri paraturum ēē. non patri.
Ecce aduersarius in pectore tuo. xpō co
natur occidere. Ecce donatiuum qd mi
litaturus acceperis. hostilia castra suspi
rant. Licet paruulus ex collo — pendeat
nepos. licet sparsio erunt & scissis uestib; ube
ra quib; ^{te} nutriet mater ostendat. licet in
lunio pater iaceat. pculcatum pge patrē.
siccis oculis ad uexillum crucis conuola. Soli
— Pietatis genus ē. in hac re esse crudelem. Veni
ueni. postea dies. quo uictor reuertaris in
patriā. quo hierosolymā celestē uir. fortis
coronatus incedas. Tunc municipatum cū
paulo capies. tunc & parentib; tuis eiusdē
ciuitatis uis. ^{me} ptes. Tunc & p me. os abis.
qui ut uinceret incitauit. Neq; uero ne
scio. qua te nunc dicas compede ppedi
ri. Non ē nobis ferreum pectus. nō dura p
cordia. non exsilice natos hircanę nutriere
tigrides. Et nos pista transiuimus. Nunc
tibi blandis uidua soror. hircanę lacertis.
Nunc illi cum quib; adoleuisti uernaculi
auunt. Cui nos seruuturos relinquis. Nunc
& gerula quondā iam anus. & nutritus
sedis. Post naturalem pietatē pater elam
tat. ^{me} moriturus. — Expecta
paulisp & sepeli. — forsitan & laxis uberū
pellib; arata rugis fronte antiquis referens
mama. ^{fac dare} congemina. & dicant si uolunt
grammaticos. inter omis domus inclinata
recumbit. Facile rumpit hęc uincla amor

Brinck, BR, 5478-83, fol. 52^v (Gemeinbr. 1012-1048)

Das Reich des Salier 1024-1125. Karl Z. Anst. d. Land. Rheinl.-Pfalz (1992) p. 484 (Vitrine
32,2)

ADDENDA¹⁾ ET CORRIGENDA

- I 58 Cf. Avien. Arat. 1363: 'redeuntia sidera'.
 I 96 *modumque* ed. Ald. 1499.
 I 112 *vario* Scal., *variis* O.
 I 167sq. Cf. Sidon. C. XV 72sq. (p. 317 Mohr): 'ut . . . sit locus inferior media tellure' cet.
 I 284 Cf. Avien. Arat. 92: 'constitit' (axis).
 I 291 Cf. Avien. Arat. 84sq.
 I 323 Cf. Avien. Arat. 196—198.
 I 332 Cf. Avien. Arat. 235—237.
 I 776 *staraton* M¹. *stravit qui* M².
 I 850 *procul*] *viam* M.
 II 96 *reddis*] *redes* M.
 II 181 *per*] *sup* L.
 II 367 *finit*] *sunt* M.
 II 587 *reum*] *rerum* M.
 III 139 *summam*] *sumam* M; *viresque*] *vir estque* M.
 III 416 *mergentur*] *mergentis* M.
 III 633 *tellurem* M.
 III 663 *musta*] *invicta* M.
 III 671 *una*] *qua* M.
 IV 12 *lavate* M¹.
 IV 25 *fatis*] *statis* M.
 IV 129 *parentia* M.
 IV 154 *nervis insita*] *verius in seta* M.
 IV 155 *sonum*] *socium* M.
 IV 158 *numerisque*] *munerisque* M.
 IV 179 *et om.* M.L.
 IV 197 *hinc*] *huic, est*] *es* M.
 IV 209 *iura*] *rura* M.
 IV 215 *denique et in* M.
 IV 216 *egens*] *tegens* M.
 IV 238 *ferae*] *vere* M.
 IV 240 *intenta*] *interna* M.
 IV 245 *poscitque*] *poscit* M.
 IV 278 *carina* M.
 IV 602 *aequore* LG, *aequora* M.
 IV 638 *Tenedum* M, *Tenodum* LG.
 IV 914 *cantis* M.
 V 34 *Colcludis* M, *Cholchidis* LG.
 V 364 *praepositis* M.
 Pag. 187, 40: *quisquis* (loco quarto) V 423; p. 190, I 435 = V. Ae. XII 751.

1) Pleraque additamenta sunt lectiones pravae Matritensis, quibus adnotationem criticam onerare nolui.

17. Nauli: Astronomica, ed. J. van
 Wageningen (1915)

Viribus et vario consurgunt sidera textu
 Et qualem nihil terrenis aspice tractus
 Et maris et partis fulgentia flumina ripis
 Cuncta ubique frequens et laudinoxia iunctae
 Sic sterilis terris letis interuenit aruis
 Et subito rumpit paruo discrimine fetus
 Et modo par erat pelagi iam facta caribus
 Laudati quae cadit post paulum gratia Christi
 Et non proscopus los non capis labitur annus
 Et in faciens et aut quatenus urit ut redatur
 Sic etiam celi partes uariantur in astris
 Ut signum assigno sic ase discrepat ipsum
 Et omentum negat uirescunt quae salubre
 Et quod phas gerat partes sine fruge creatur
 Et ut cadet aut multum sentit bonamque querelam
 Et multis signandis proprios sunt carmine partes
 Sed quis tot numeros totius sub lege referre
 Tot partes iterare queat tot discere sumas
 Per partes causas faciem mutare loquendi
 Incidit si uerba piger sed gratia de erit
 In uanum quod labor est quod despicit auris
 Sed multum pro carmine fatalia uita ferenti

Gembloux

ADDENDA¹⁾ ET CORRIGENDA

- I 58 Cf. Avien. Arat. 1363: 'redeuntia sidera'.
 I 96 *modumque* ed. Ald. 1499.
 I 112 *vario* Scal., *variis* O.
 I 167sq. Cf. Sidon. C. XV 72sq. (p. 317 Mohr): 'ut . . . sit locus inferior media tellure' cet.
 I 284 Cf. Avien. Arat. 92: 'constitit' (axis).
 I 291 Cf. Avien. Arat. 84sq.
 I 323 Cf. Avien. Arat. 196—198.
 I 332 Cf. Avien. Arat. 235—237.
 I 776 *staraton* M¹. *stravit* qui M².
 I 850 *procul*] *viam* M.
 II 96 *reddis*] *redes* M.
 II 181 *per*] *sup* L.
 II 367 *finit*] *sunt* M.
 II 587 *reum*] *rerum* M.
 III 139 *summam*] *sumam* M; *viresque*] *vir estque* M.
 III 416 *mergentur*] *mergentis* M.
 III 633 *tellurem* M.
 III 663 *musta*] *invicta* M.
 III 671 *una*] *qua* M.
 IV 12 *lavate* M¹.
 IV 25 *fatis*] *statis* M.
 IV 129 *parentia* M.
 IV 154 *nervis insita*] *verius in seta* M.
 IV 155 *sonum*] *socium* M.
 IV 158 *numerisque*] *munerisque* M.
 IV 179 et om. M.L.
 IV 197 *hinc*] *huic, est*] *es* M.
 IV 209 *iura*] *rura* M.
 IV 215 *denique et in* M.
 IV 216 *egens*] *tegens* M.
 IV 238 *ferae*] *vere* M.
 IV 240 *intenta*] *interna* M.
 IV 245 *poscitque*] *poscit* M.
 IV 278 *carina* M.
 IV 602 *aequore* LG, *aequora* M.
 IV 638 *Tenedum* M, *Tenodum* LG.
 IV 914 *cantis* M.
 V 34 *Colcludis* M, *Cholchidis* LG.
 V 364 *praepositis* M.
 Pag. 187, 40: *quisquis* (loco quarto) V 423; p. 190, I 435 = V. Ae. XII 754.

1) Pleraque additamenta sunt lectiones pravae Matritensis, quibus adnotationem criticam onerare nolui.

Genl. mss. entre Abt Olbert in Gembloux
 (1012-1048)

M. Nauli: *Astronomica*, ed. J. van Wageningen (Teubner Lips. 1915)

Varibus et vario confurgunt sidera tractu
 Et quale nihil terrenis aspice tractus
 Et maris et partus fulgentia flumina ripis
 Crumen ubique frequens et laudingra iunctae
 Sic sterilis terris letis interuenit aruis
 Ac subito rumpit paruo discrimine fetus
 Et modo parte erat pelagi iacta caribdis
 Laudati quae cadit post paulum graecum
 Et non psopulos non capis labitur annis
 Aut faciens et aut quatenus ut ue redit ue
 Sic etiam celi partes uariantur in astris
 Ut signum asigno sic ase discrepat ipsum
 Momento quod negat uirescitur quod salubre
 Et quod phas gerit partes sine fruge creatur
 Aut cadit aut multas sentit bonamixt quereis
 Huiusmodi signan de p priosunt carmine partes
 Sed quis tot numeros totum sub lege referre
 Tot partes uerare queat tot discere sumas
 Per partes causas faciem mutare loquendi
 Incidim si uerba piget sed gra deest
 In uanu quod labor credit que aspiciit auris
 Sed multip carmen fatalia uirga ferenti

Gemblacensis 10012/3 (fol. 72r)

Brüssel, BR.

Man. 4 415-436

eorū q. terra & poplū sibi diuinit⁹ subiugatu⁹ p duces ordinant. Apud constantinopolim michael
& theodora impant annis xvi

vi

ii

i

Northmanni regnū karoli grauter infestant. & usq. parisiū nauigio ueniunt. cū sresonibus
tribus plus confligunt. in pmo uicti. in duob⁹ uictores existant. Karolus cū brittonibus in
feliciter pugnat. Ludouicus rex xiiii duces boemanū cū suis baptizari fecit

vii

iii

ii

Leo quint⁹ hui⁹ nominis pp romane ecclie centesim⁹ iiii. p̄sides. Hic decreuit ut dū missarū
sacra solemnia celebrant⁹ nullus ex laicis in presbiterio stare ut sedere ut ingredi p̄sumat.
nisi tantū sacra plebs que administrationē sacri officii constituta est. Decreuit etiā ut od
taug⁹ assūptionis s̄c̄e marie in ecclia romana celebrent⁹. qd ante non fiebat

viii

iiii

iii

Rabanus abbs fuldensis ordinat⁹ moguntie archieps. celebrata synodo moguntie iussu lud⁹
regis. multa ecclie utilia decreuit. Quedā pseudo p̄phetissa dicens instare diem iudicii mo
guntia sollicitabat. ita ut etiā aliquos sacri ordinis ad se in elinaret. que ab archiepo correp
ta. confessa est se p suggestionē eiusdā p̄bri questus causa hoc fecisse.

viii

v

iiii

Godesele⁹ heretic⁹ a pabano archiepo rationabiliter ut multis uisū est eum erit. sed tam in suo p̄uenerat⁹ errore.
Sancta helena imperatrix a filio suo constantino magno primo huius nominis imperatore rome in ecclia
sanctorum ouercellini. & petri martyri in mansioles purpureo sepulta. ad franciam a theogiso monacho
transfert⁹. & in dioachi reuēsi magna francorū ueneratione excolit. recondita in cenobio s̄c̄i lot. quod

x

vi

v

Franci a boemanis p̄lo grauter uineuntur. cui bello spiritus malign⁹ se p̄fuisse pos
abrepti publicē p̄testatus est. & p se & p suos socios spiritus scilicet sup̄bi & discordie
egisse ut franci terga uerterent.

xi

vii

vi

Reliqui s̄c̄i hermetis m̄r plocharū m̄p̄r in gallias mittuntur. & apud indam mo
nasteriū honorifice conduntur. Fames ualida germaniā attriuit. ut etiā pater
filii sui deuorare uoluerit. quo t̄p̄e Rabanus archieps multā paup̄ibus beniuolen
tiam exhibuit.

xii

viii

vii

Karolus rex francorū filios fr̄is sui pipini regis pippinū & karolū regnū inquietantes
capit. & in monachum attonso in monasterium trudit.

xiii

viii

viii

Northmanni p mare britannicū ostia ligeris ingressi. urbē namnetē inuadunt. ep̄m
sabbato s̄c̄o pasche baptismum celebrantē trucidant. clerū & poplū p̄munt. in de an
degant. deinde riuos occupant. & ut r̄pestas omnia diruunt. templum etiam
s̄c̄i martini incendunt.

xiiii

x

viii

Hincmarus reuocū archieps in franciā claret. quātā s̄ semigus scripsit. Benedict⁹
centesim⁹ quint⁹ romane ecclie p̄sides. Hoc consp̄atione quorūdam malignorū
deposito. anastasio p̄sidiū inuadit. sed anastasio a legatis imp̄is lothariū directo
in. & ceteris. benedict⁹ honorifice relocatur. Northmanni q̄ p x̄ annos fran

8000 L

The New Palaeographical Soc. Facsimiles of Ancient Ins.,
etc. Series II, Parts X, XI (London 1926)

confrontation entre le D(ilectio) fol. 89 v du manuscrit liégeois (fig. 3) et le D(omino) du B.R. 5543-45 (fol. 135) (fig. 4) est tout à fait convaincante : même mode de révolution des rinceaux, appendices végétaux semblables, sûreté identique dans le tracé.

Fig. 4

Lettrine D(omino) Bruxelles,
Bibliothèque Royale Albert 1er ms 5543-45, fol 135
(Copyright Bibl. Roy. Albert 1er Bruxelles)

Il est rare qu'un manuscrit de Gembloux soit décoré entièrement par le même dessinateur. Cette diversité de mains, que l'on relève dans la plupart des volumes gembloutois de la Bibliothèque Royale de Bruxelles, caractérise également le manuscrit du Séminaire de Liège. Mais, si les deux ou trois autres scribes qui s'appliquèrent à y tracer des lettrines paraissent nettement plus novices que le

premier, il n'en reste pas moins vrai qu'ils interprètent la même grammaire décorative, greffée sur les mêmes schémas constitutifs déterminés par les rinceaux. C'est ainsi que le D(um) fol. 34 du manuscrit liégeois (fig. 5) semble s'être donné comme modèle.

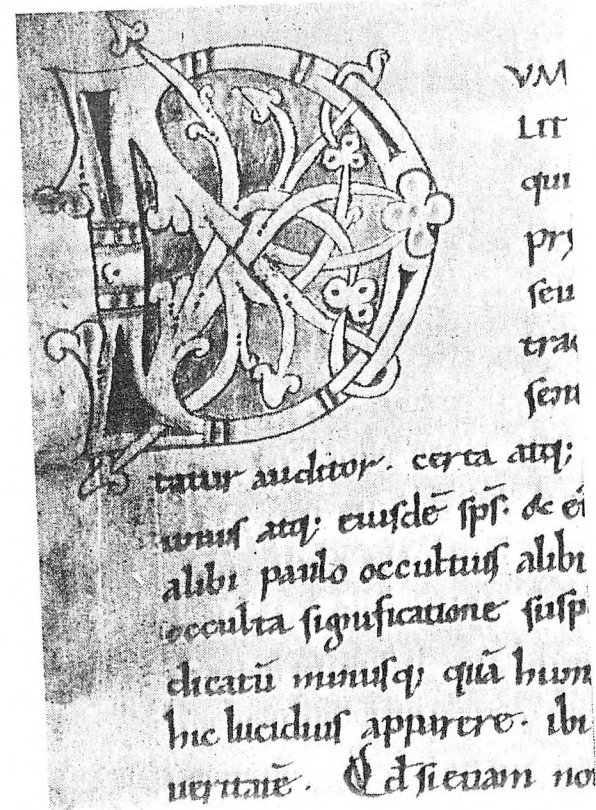

Fig. 5

Lettrine D(um) Grand Séminaire de Liège,
ms 6F30 bis fol 34.

non seulement le D(ilectio) vu précédemment (fig. 3), mais aussi une autre lettrine D du B.R. 5543-45, celle du fol. 178 (fig. 6).

De nombreux autres points de convergence stylistique entre les lettrines du volume 6 F 30bis et celles des manuscrits d'Olbert conservés à la Bibliothèque Royale de Bruxelles pourraient être évoqués pour authentifier plus étroitement encore l'origine gemblou-

Marie-Rose Lapière, Un manuscrit de l'abbaye de Gembloux retrouvé parmi les codices du Grand Séminaire de Liège (6 F 30bis), in: Archives et bibliothèques de Belgique 49 (1978) 168-178

Parmi les nombreux moines qu'Olbert avait mis à l'ouvrage dans le scriptorium nouvellement organisé de son abbaye, tous ne manifestaient pas une aptitude égale pour le dessin, fut-ce pour la réalisation d'une simple copie. D'après nos évaluations, sept ou

Fig. 2
Lettrine A(nte). Grand Séminaire de Liège,
ms 6F 30 bis, fol 29v.

huit d'entre eux seulement, sur un nombre beaucoup plus important de copistes, semblent avoir régulièrement — et avec un succès variable — décoré les textes qu'eux-mêmes ou leurs confrères venaient de transcrire.

S. BALAU, *Les Sources de l'Histoire de Liège au Moyen Age*, Bruxelles, 1903, p. 182-185; A. BOUTEMY, *Un grand abbé du XIe siècle. Olbert de Gembloux*, dans *Annales de la Société Archéologique de Namur*, 1935, t. 40, p. 43-85.

retrouvée parmi les codices de Grand Séminaire de Liège (6F 30 bis)

L'un des plus habiles de ceux-ci est l'auteur des lettrines des *Commentaires sur l'Evangile de saint Marc, les Actes des Apôtres et l'Apocalypse* (B.R. 5543-45), lesquelles dans leur élégante simplicité donnent une des images les plus flatteuses des possibilités

Fig. 3
Lettrine D(ilectio) Grand Séminaire de Liège,
ms 6F 30 bis fol 89v.

artistiques locales. Il est donc particulièrement significatif d'identifier cette main, bien attestée à Gembloux (7), parmi les lettrines du manuscrit appartenant au Séminaire de Liège. A cet égard, la

(7) Notamment parmi les lettrines des manuscrits suivants de la Bibliothèque Royale Albert Ier : B.R. 5565; B.R. 5330-32; B.R. 5337-38; B.R. 5380-84.

Marie-Rose Lapière

UN MANUSCRIT DE L'ABBAYE DE GEMBOUX

171

retrouvé

parmi les codices du Grand Séminaire de Liège (6F 30 bis),
aux environs de l'an mil. Il trouve une de ses manifestations les
plus occidentales dans la région mosane, et en particulier à Gem-
bloux (6).

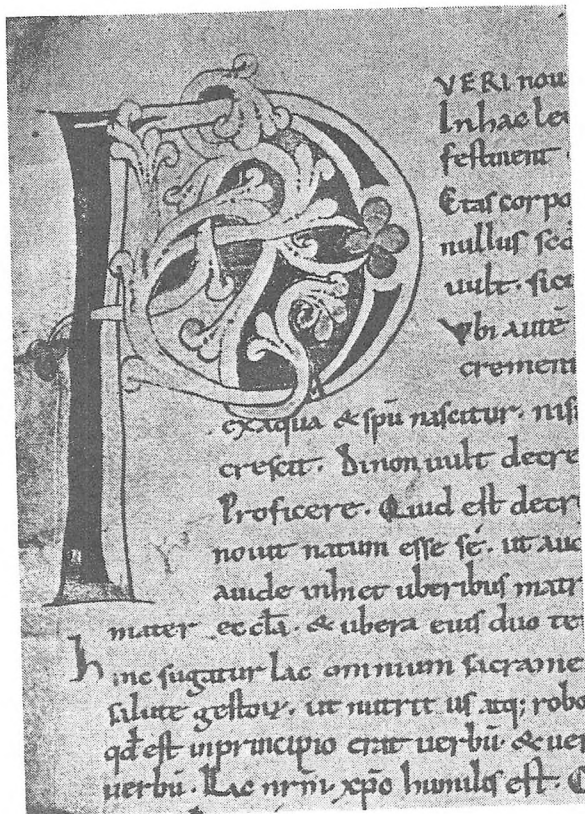

Fig. 1

Lettrine P(ueri). Grand Séminaire de Liège,
ms 6F 30 bis fol 62.

(6) Ce fut probablement le voyage d'Olbert dans la région rhénane, et notamment à Worms où il séjourna auprès de Burchard auquel il apporta son concours pour la rédaction des *Décrets*, qui détermina l'image de la future bibliothèque de Gembloux. Il y a tout lieu de penser en tout cas que les modèles que l'abbé de Gembloux imposa à ses copistes furent choisis en connaissance de cause, puisque Olbert savait depuis l'enfance les ressources de la Bibliothèque de l'abbaye de Lobbes où il reçut sa première formation religieuse et que, par la suite, il découvrit les bibliothèques de Saint-Germain des Prés, Troyes et Chartres. Pour la biographie d'Olbert, voir H. PIRENNE, *Olbert de Gembloux*, dans *Biographie Nationale*, t. 16, 1901, col. 116-119;

Archives + bibliothèques de Belgique 49 (1978) 168-178

Beatus Augustinus dicit.
 In primo populo unicusque pro se manna
 sed in propria voluntate in ore sapie-
 bat. Sic in ore uniuscuiusque christiani
 licet mentis illud quo sub iungitur
 est mundus. Nam ille honorando
 non audeat coram sumere. Nullo
 honorando non audeat ullo die pro-
 termittere. Contemnitur solum non
 uult esse obus. sicut manna factu
 dicitur. Veritatem nisi aliquo in-
 tercedente peccato eucharistia co-
 rdis accipienda est. Unde dominus in
 euangelio dicit. Panem nostrum cor-
 dianum da nobis hodie. Timen-
 dum est ne dum dei quisque sequi-
 tur christi corpore. alienus remane-
 at a salute. ipso dicente. nisi man-
 ducaueritis carnem filii hominis
 et biberitis eius sanguinem non ha-
 bebitis uitam in uobis. Sanctus
 Ambrosius in libro sacramen-
 torum dicit. Si quoniam scilicet
 effunditur sanguis christi. uirtu-
 missionem effunditur peccatorum.
 debet semper accipere illum ut
 semper nobis peccata dimittant.
 Qui semper peccat. semper debet ha-
 bere medicinam. Gregorius.
 Quis inquit fidelium habere dubium
 possit in ipsa immolationis ho-
 ra ad sacerdotis uocem celos ape-
 riri. in illo christi ihesu mysterio
 angelorum choros adesse. sumus
 in sociari. eterna celestium uir-
 gi unum quod exuisibilibus atque
 inuisibilibus fieri.

PER OMNIA SECVLA SECVLO-
 AMEN. DOMINVS VOBIS CVO.
 Et cum spiritu tuo. Sursum corda.
 Habemus ad dominum. Gracias agamus
 domino deo nostro. Dignum & iustum est.

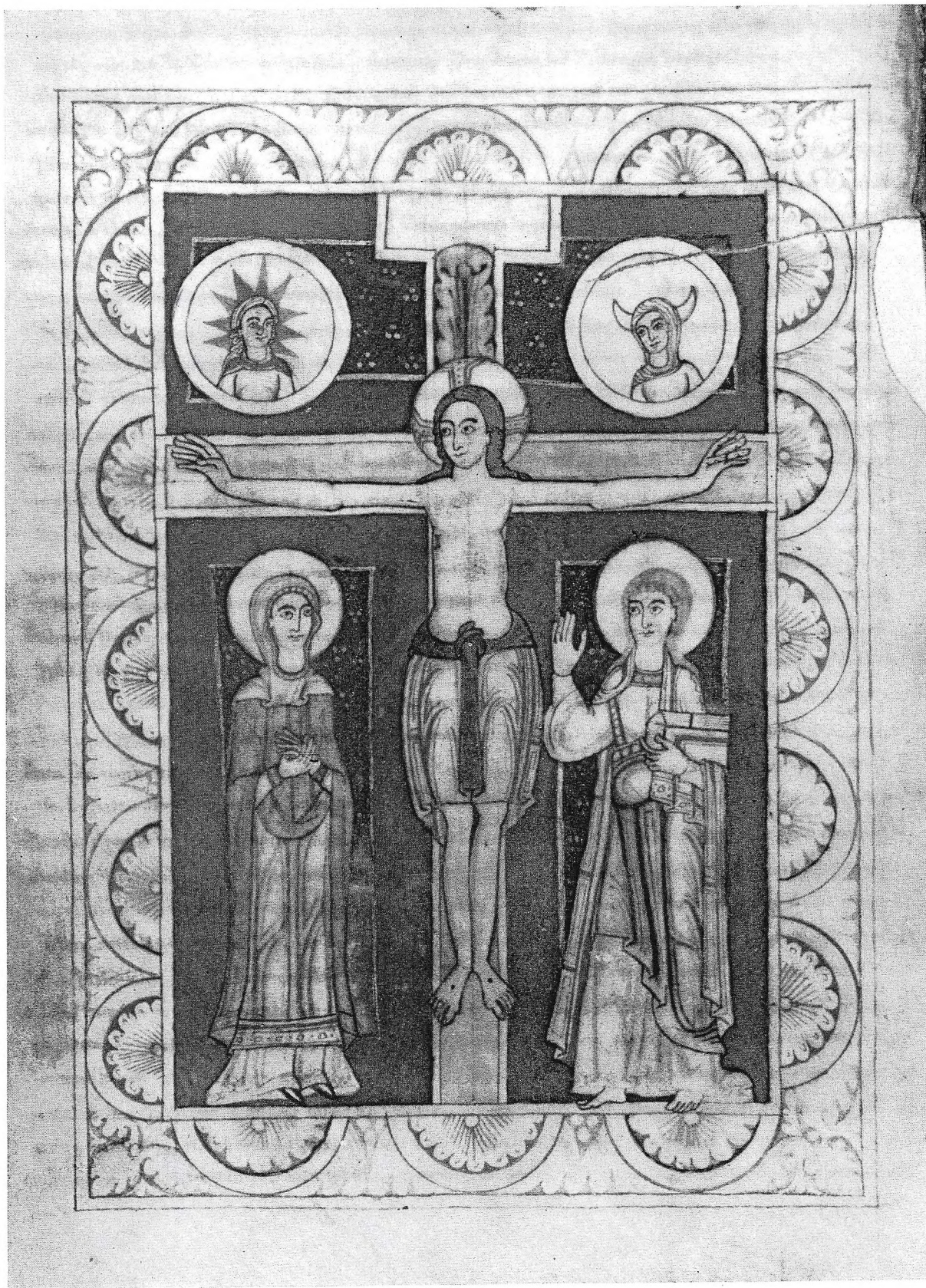

equum & sa-
 lutare. Nos
 tibi semper &
 ubique gratias age-
 re domine sancte. patri
 omnipotenti eterne dei.
 Per christum do-

minum nostrum. Per quem maiestatem tuam laudant
 laudant angeli. Adorant dominationes. tremunt
 potestates. Celi celorumque uirtutes. ac beata sera-
 phim. sociis exultatione concelebrant. Cum quibus
 et nostras uoces ut admitti iubeas deprecamur.
 suppliciter confessione dicentes.

S. S. S. domine.
 deus sabaoth pleni sunt celi & terra
 la tua osanna in excelsis. be-
 nedictus qui uenit in nomi-
 ne domini osanna in excelsis.
 E I G I T V R C L E
 M E N T I S S I O N E

PL. 6. — Bruxelles, Bibl. Royale 2034-35, f. 25^v (voir p. 23).

Masai, in: Scriptorium 13 (1959)

Gregorius dicit Singularit̃ ad absolutionē nr̃am oblata hostia cū lacrimis & benignitate mentis
 sacri altaris hostia suffragat̃. q̃ is qui in se surgens a mortuis iam n̄ mort̃. ad huc p̃hanc in suo
 misterio p̃ nobis iterū pat̃. H̄a quotiens ei hostia sue passionis offerim̃. totiens nob̃ ad absolutionē nr̃am
 assione illi reparamus. n̄

Sed in ep̃e dicitur Sacram̃a non sunt peccata. ut excommunicet̃ quis n̄ se debet a medicina corporis
 dñi separare. Unde timendū est. ne dñi abstractus a corpore dñi. alienus remaneat salute. Nam ma
 nifestū est eos uiuere. qui corpus eius attingunt. ip̃o dño dicente. nisi manducaueritis carniē filii ho
 minis. & biberitis ei sanguinē. non habebitis uitā in uobis. Qui enī peccare querunt. cōmunicare n̄ desinat.

quorū sollempnitas hodie in conspectu tuæ
 maiestatis celebratur dñe d̃s nr̃ in toto orbe
 terrarum. Et om̃ium scōr̃ tuor̃ quor̃ me
 ritis precibusq; concedas. ut in om̃ib; p̃tecti
 onis tue muniamur auxilio. Et x. Vsq;
 ad altare. Inclinamur. ad exemplū xp̃i. q̃ se
 humiliavit p̃ nobis usq; ad mortem crucis.

Hanc igitur oblationē seruitutis nr̃e. sed &
 cuncte familie tue q̃s dñe ut placatus ac
 cipias. diesq; nr̃os in tua pace disponas. atq;
 ab eterna dāpnatione nos eripi. et in elector̃
 tuorū grege iubeas numerari. Et xp̃m dñm.

Quam oblationē tu d̃s in om̃ibus q̃s. Benedic
 tam. Ascriptam. Ratam. rationabilem. ac
 ceptabilemq; facere digneris. ut nobis corpus
 & sanguis fiat dilectissimi filii tui dñi nr̃i
 ihu xp̃i. Et panem. Qui pridie quā

pateretur accepit panem in sc̃as ac uenerabi
 les mañ suas. eleuatis oculis suis in celū ad
 te dñm patrē suū ompotentē tibi gr̃as agens.

Benedixit. fregit dedit discipulis suis dicens.

Accipite & manducate ex hoc om̃s hoc est
 enim corpus meū. Et calicem. Si mihi in

postea quā cenatum est. accipiens et hunc
 p̃clarum calicē in sc̃as ac uenerabiles manus

Utraque enim quibus constat
humanitas. id est corpus &
anima. in celesti die
erupisse leticiam.
Ic enim passer nimio gau-
dio letetur exultat. cum do-
mum sibi in foraminibus pa-
rietum exgrit. Sic ani-
ma iocundatur. cum in celo-
rum regno mansionem suam
sensit. et est parata. Tur-
tur vero castissimum est. quia
tantum copulatione continetur.
et filius suus in sublimio-
ribus nidum edificare cog-
noscitur. Huic caro nostra pa-
rat. que opera sua in domino
gaudet. alto posuisse man-
dato.

Ac si dicere. quam dilecta

Cor meum & caro mea
exultauerunt in domino uiuum
et enim passer inuenit si-
bi domum & tibi nidum sibi
ubi reponat pullos suos
Altaria tua domine uirtu-
tu rex meus & deus meus
Beati qui habitant in do-
mo tua in sancta sanctorum
laudabunt te
Beat' uir cuius est auxi-
lium abste ascensiones

Domum domini. celestem diem ha-
bitationem. In qua dabitur be-
at' eternas domino laudes re-
ferre. & penam leticia
gaudere. nunquam ab eo pos-
se recedere.

Illi ergo beato. cui est auxi-
lium domino. ascensus est. in corde.
quia semper proficit. semper ascendit.
& quanto magis dominus prestat
auxilium. tanto altius elcua-
tur ad celum. Ascendit enim a ter-
mine. ad fidem. a fide. ad spe-
m. ad caritatem. a caritate
ad regnum. Et hoc. in hoc mun-
do fit. quia uallis dicitur lacrimarum.
Illoco quem posuit. hoc est. quod
in valle lacrimarum dicitur.
Iste ergo legislator. hoc est
agorheta noster dominus ihesu christe. propter

M. 911

1.
6

Buinel BR

9188-9189

1.181²

CONDITIONS GENERALES

1. Les commandes seront exécutées seulement après réception du paiement. Le montant des frais aura été communiqué au préalable par écrit. Le tarif des reproductions photographiques peut être consulté ou obtenu sur demande dans chaque section de la Bibliothèque royale Albert Ier.
2. Les paiements se feront a) au bureau du Service photographique de la Bibliothèque royale Albert Ier, à 1000-Bruxelles, Boulevard de l'Empereur, 4, tous les jours ouvrables, excepté le samedi, de 10 à 12h. et de 14 à 16h.
b) par versement ou virement au compte n° 310-0357062-91 de la Bibliothèque royale Albert Ier - Recettes
c) par mandat poste-international.
3. Le lecteur est prié de remplir lisiblement un bulletin, en trois exemplaires, par livre ou document à reproduire. Il ne pourra être donné suite aux bulletins incomplets, illisibles ou erronés. Les commandes portant sur plusieurs pages (ou feuillets) d'un même livre doivent être groupées sur un même bulletin.
4. La Bibliothèque royale Albert Ier n'exécute de reproduction photographique que des livres ou documents dont elle a la propriété. Elle ne se dessaisit pas de ses négatifs.
5. Quiconque demande en vue de sa publication une reproduction photographique est réputé se conformer aux lois et plus particulièrement à la législation sur le droit d'auteur. La Bibliothèque royale Albert Ier se réserve de faire produire par le demandeur des reproductions une autorisation écrite de l'auteur ou de ses ayants droit. La Bibliothèque royale Albert Ier ne peut être tenue pour responsable de l'usage fait, au mépris des lois, de reproductions photographiques qu'elle aurait fournies. Ces reproductions sont délivrées en lieu et place d'un prêt ou d'une transcription manuelle à l'usage privé du demandeur.

CONDITIONS PARTICULIERES A LA SECTION DES MANUSCRITS

6. Si l'état d'un manuscrit s'y oppose, il n'en sera exécuté aucune reproduction photographique.
7. Microfilms : La Bibliothèque royale Albert Ier ne fournit pas de microfilms négatifs.
8. Xérogaphie-Bruning : tout manuscrit est par principe exclu de ces deux procédés de reproduction, de même que les imprimés publiés avant 1830 et tout ouvrage fragile ou trop volumineux.
9. Il n'est pas fait de photographies de fragments de pages.
10. Ektachromes : devis et conditions sur demande.

A REMPLIR EN CAS DE PUBLICATION DES DOCUMENTS

Je soussigné demande l'autorisation de reproduire la(les) photographie(s) commandée(s) au recto dans la publication suivante :

éditée à par

Je m'engage à envoyer gratuitement un exemplaire justificatif de cette publication à la Bibliothèque royale Albert Ier et à payer un droit de reproduction de 250 FB. par unité (à verser ou virer au C.C.P. Bruxelles 000-0042130-32 de la Commission du Patrimoine royale Albert Ier).

Je renouvellerai le paiement de ce droit chaque fois qu'une nouvelle édition de cette publication sera tirée, en quelque langue que ce soit, et chaque fois que j'utiliserai la reproduction dans une autre publication.

Je ferai figurer sous chaque document reproduit la mention "Copyright Bibliothèque royale Albert Ier, Bruxelles", accompagnée de la mention "Manuscrit", de la cote exacte de celui-ci et de l'indication du feuillet reproduit (en précisant s'il s'agit du recto ou du verso).

En aucun cas, je ne revendrai la reproduction photographique fournie par la Bibliothèque royale Albert Ier.

Date et signature (à l'encre)

N.B.: dans le cas de publications exclusivement scientifiques, une dispense du droit de reproduction peut être sollicitée. Les motifs éventuels de dérogation devront être exposés par écrit.

BIBLIOTHEQUE ROYALE ALBERT Ier
SECTION DES MANUSCRITS
Boulevard de l'Empereur, 4
1000-Bruxelles (Belgique)

COMMANDE DE REPRODUCTIONS PHOTOGRAPHIQUES

à usage ~~privé~~/ professionnel*
en vue d'une PUBLICATION ? OUI/~~NON~~*

Microfilm positif*
Agrandissement microfilm papier photo*
Agrandissement microfilm papier Amplex*

Xérographie*
Photographie*
Agrandissement*
Ektachromes *

30 MAI 1983

1x1 papier brillant

INDICATIONS DE SERVICE

Nos réf. :

1517

Prix

Taxe

Port

Copyright

Total

N° D'ORDRE

563

SORTIE

RETOUR

VISA CHEF DE SECTION

Cote de l'ouvrage
Manuscrit/
Imprimé *

9188-9189

Feuillets/Pages* à reproduire

la moitié supérieure seule-
ment des
fol. 23^R, 181^R, 216^R,
259^R, 280^R, 326^V,
332^V

Format de la
reproduction

format
original
(1x1)

Auteur :

Titre :

Année *

Volume *

Nom et adresse en caractères d'imprimerie

PROF. H. HOFFMANN
MONUMENTA GERMANIAE HISTORICA
POSTFACH 340223
D-8000 MÜNCHEN 34 (Allemagne)

Date .. 21.5.83

Je soussigné m'engage à payer les frais de
cette commande.
Je déclare me conformer aux conditions géné-
rales et particulières énoncées au VERSO.

Signature (à l'encre) :

H. Hoffmann

N.B.: SANS SIGNATURE, AUCUNE COMMANDE NE SERA
EXECUTÉE.

*Biffer les mentions inutiles.

hodie seniores quique demonum furen-
tes. ad rapiendos in escam suam.
quos in tenebris infidelitatis inue-
nire potuerunt. Quibus tam noxam
inferre possunt. nisi deus promiserit
secundo iudicio. aut ad phario-
nem. aut ad vindictam faciendam.

Cum in passione domini facte fuissent
tenebre. demones ad se sibi
querendam. promittente domino pro-
ruerunt. quia inuenire poterant
corda titubantium. Tunc autem quando
ortus est sol. id est resurrectio sancta de-
clarata est. maiestatem et munus

capri et cedri libani quas
plantavit illic passeret ni-
dificabunt.

Herodii domus dux est co-
rum. montes excelsi ceruis
petra refugium erinacius.

Fecit lunam in tempore. sol
cognovit occasum suum.

Posuisti tenebras et facta est
nox. in ipsa pertransibunt
omnes bestie silue.

Catuli: leonum rugientes

D. cista gratia saturabunt ligna capri. id
populi gentium. Et cedri libani poten-
tes. utique ac nobiles. quique perfide in eccliam
plantati. illic in cedris uidelicet
passeret nidificabunt. quoniam monachi
quique passeret significant. diuinitatem christi
noxi domibus agrisque suscepti. necessa-
rius solatis ad uiuantur.

Herodius volatile est. nunc magne magni-
tudinis. deus autem aquila uincere. et ipsa ha-
bere esset. Signus uirorum fortissimos
dubolū uincentes. horum itaque domus.
id est perseuerantia. dux est passerum. qui
cedris nidificant. dum eos ad regna ce-
lorum producit. Cerui. uiri spirituales. quibus
pascua in montibus prophetarum sci-
licet. et prophetarum scripturis est. Petra
christi refugium est. erinacius. id est peccato-
ribus ad se conuersus.

Fundant dissectionem. que prepopaliam tran-
sit ad eterna. Sol cognovit occasum suum.
Christi cognovit passionem suam. Occasus christi.

magnificat xps. qui est bene
dictus in secula seculorum amen.

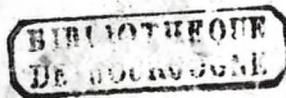
In eius vita sci
nicholai epi et
confessoris ;
Icho. avs itaque
exulisti prosapia
ortus. cuius fuit pater urbis.
Que una ex nobilissimis lucis p
uinitas ciuitatib; anto qundam
famosissima rutilbat. quanto
et pposito frequentabatur ac
cessu. Modo peccatis exigen
tibus paruissimi ad instar redac
ti oppidi. raro molitur habi
tatore. De qua ena se occasio
pbit. licet in exordio uidea
mur facere digressionem. tam
quia multis reuillud pfutu

mira dei pietas. mira clementia.
qui cum sit omnipotens. cui nemo
audet dicere quid ita facis
non statim seculos percutit. nec
perdit in crimine. Sed nunc pa
terno blanditur affectu. non
tyrannicas intonat minas.
Crebro etiam & clavis exterr
ta. signis. ut eandem de ma
le factis peniteat. ne iusto
iudicio dignas persoluant in
dictas. Sic sic quondam filius
dei cum filiabus; hominum contra
uoluntatem dei coeuntibus; iussit
noe arcam construere. cuius
saltem formidine territi. ab
iniusta desisterent copulati
one. Sed quia nullos se coer
uer. uindice aqua perit
mundus. Gomorreos nimirum

rum. aliquid magni p̄digni
sicut p̄ successionē seriē famā
usq; ad nos manant. ad postu-
ros transmitteri curauimus.
Est enim penes ubē eandem
quidam locus campestris. qui
ita totus creberimis sicut ue-
tus discinditur indumentum.
ut ex hiulcis matib; p̄ diem
fumum emittit teterrimum.

¶ Noctem ū. qua ferrarii for-
nae ignis uaporat flā-
mam. Cuius natura dī ē ut
si quis libet experientie causa
manum p̄pus adhibuerit.
ardorem quidem sentit. sed
nullam patit̄ ad uisionem. O

et sodomitas tanta sustinuit
patientia. ut descenderet dig-
naretur. et inquirere. utrū
ope annon suas cōpleuerint
actiones. Cui abrahā obuians
amica exēgit colloquutione.
ut p̄ decem iustis n̄ p̄deret
uniuersos. Quid g̃. Nūquid
ueritas fefellit abrahā.
Absit. Sed nullo ibi nisi loth re-
p̄to iusto. et hoc ipso demedio
eorum ablato. ceteris insul-
phuris iudicauit examine.
Et merito. Vt qui p̄ odorem
sue actionis longe. neq; dis-
psi erant. congruo demoliren-
tur fetore. Ecce n̄ & infelices

.ix.

PRID KL DEC EB PAS
SIO SCI ANDREE APLI

DASSI
ONE
SCI ANDRE

APLI QUA OCVLIS

nris uidimus om̃s p̃bri et diacones
eccl̃az achae. scribimus uniũsis eccl̃is
que sunt in oriente et occidente. et
meridiano. et in sept̃e trione in xpi
nomine constitutus. Pax uobis et oib;
qui credunt in unū d̃m et trinitatē

ades hominibus ad sup̃sticiosam sec
tam. quā nup̃ delatā romani p̃nci
pes ext̃minare iusser̃. Andreas Bz.
Romani p̃ncipes nondū cognouer̃
ueritatem. Et hoc quod p̃ salute ho
minū ueniens dī filius docuerit i
sta non solum deos non eē. sed esse
demonia pessima. humano generi
inimica. Que hoc doceant hominē.
unde offendatur d̃s. Ut dū offensus
fuerit. auertatur et n̄ exaudiat. Et
cum auersus fuerit et non exaudi
erit. habeantur a diabolo ipsi capti
ui. Et tam diu eos delūdāt. quam
diu de corpore exeant rei et nudi.
nichil secū pr̃ter peccata portantes.
Egeas dixit. Ista sup̃sticiosa et uana
sunt uerba. Nam ihs ūr dū haec p̃
dicaret. iudei illum crucis patibulo
affixer̃. Andreas respondit. O si ue
lis scire m̃sterium crucis. quā ratio

perfectam. uerū patrē ingentū. uerū
filium unigenitū. uerū spm scm pce
dentē ex patre et filio. et hoc eē un
genitum filiū. quod est et ille q ge
nuit. Hanc fidē didicimus a scō an
drea aplo dñi nr̄i ihu xpi. cuius pas
sionem corā posita uidimus. et p ut
possumus explicamus. Proconsul
itaq; egeas patrās ciuitatē ingressus.
cepit cōpellere credentes xpo. ad sa
crificia ydolorū. Cui occurrens scs
andreas dixit. Oportebat ut et tu q
iudex eē hominū cōprobaris. iudi
cē tuum q est in celo cognosceres. et
agnitum coleres. et colendo eū qui
uerus dñs ē. ab his queri di nō animū
reuocares. Cui egeas dix. Tues andre
as qui destruis. templa deorū. et su

nabili caritate auctor humani ge
neris. pro restauratione nr̄a hoc cru
cis patibulum. non inuitus sed spon
te suscepit. Egeas dix. Cū tradit⁹
asseratur a suo discipulo. et a iudeis
tentus. et p̄sidi adductus. et ad pe
titionē iudeorū a militib; p̄sidis cru
cifixus. quomodo tudicis sponta
neum crucis eū subisse patibulum.
Andreas rz. Idō ego dico spontaneū.
qm̄ simul cū ipso fui. cum a suo di
scipulo traderet⁹. Et ante quā tra
deretur. dix nobis quod tradendus
eēt. et crucifigendus p salute homi
num. et die t̄ia resurrecturū se eē
predixit. Cui eū fr̄ m̄s petrus dice
ret. propitius esto tibidne nō fiat
istud. indignatus sic ait petro. Ua

dibus permanere. Tunc misit. et unum
sol inde deposuit. et munera ante o
culos exhibuit gladio magna
to dicens. Qui uoluerit sacrificare.
dabitur et honorabitur. Qui recusa
uerit. aut decollabitur. aut igni cre
mabitur. Atque hoc ordine cum em
amplius quam ducenta uiri. et septu
aginta feminae. excepti paruuli. ex
quibus, omnibus, ne unus quidem potuit
ad presens sacrificii reuocari con
sensum. Cumque omnes uirum interfec
tibus, martirum celebrassent. anastasia
per manus et pedes extensa. et ligata
ad palos fixos. circa medium et ignis
inensus. et in aqua passione orans. et
benedicens dominum Iesum Christum. emisit
seus collere. Quod accipiens oscula

eam arthurosupur. et sublat
libi omnibus, facultatibus, tacuit nihil
cogitant. nichilque mouent nisi hoc
ne facultates et diuina fides periret.
Quoniamque fuisse auduit. quon
iam fuisse interrogatus. nihil aliud
dicebat. Christum michi non tollit. cui
qui caput abstulerit. Impossibile ergo
ad eum. homines in manu. atque inal
tum perducit. suffragat peragunt. illic
periderunt et nauem. et ibi eos reli
querunt. Tunc apparuit ibi sancti mar
tyris theodore. et super ipsam puppim
considens. nauem aperculo suble
uauit. portabatur anastasia ut omnes
qui in manu erant domino crederent. et
ostendebat eis semper eucharistiam mar
tyris theodore. dicens ei collegam
martirum. Tunc anastasia oscula
cepit genua eius dicens. Da oratio

nem . et baptizentur uniuersi . Qui
cum orasset . et orante sc̃a anastasia
uniuersi crediderunt . Et uno die
et una nocte in medio pelago ita
fuer̃ . ut putarent se intr̃a eē . sine
metu . sine exitu . sine fluctuatione .
Tertia uero die deuoluti sunt ad in
sulas . quas palmarias uocant . In qb̃
ep̃i & p̃bri . et multi religiosi uiri . tē
poribus diuersis fuerant religati e
xilio . et descendentes cū imnis & psal
mis suscepti sunt . Piscatores aut̃ p
diuersa litora missi sunt tertia die
ut renuntiarent prefecto ubi eos
mortuos procelle iactassent . Et mun
tauerunt om̃s xp̃ianos factos ad
palmarias insulas deuenisse illesos .
atq; cum his qui illic deportati ha
bebantur . die noctuq; ind̃i sui lau

batur . et a romatib; condienf . atq; di
gnis linteaminib; obuoluenf . intra ui
ridiarium domus sue ut decuit mar
tr̃a sepeliuit . Atq; expenso non par
uo pecunie numero . basilicam ubi eā
sepelierat fabricauit . Passa . ē . autem
sc̃a anastasia octauo kalendas ianua
rias . et in absconditis habita . Deposi
ta . ē . autē postea quam basilica fabri
cata . ē . in domo apollonie vii id̃ sep
tenbris . in eadem basilica . In qua o
patur beneficia sua dñs ad laudem
nominis sui usq; in finē sc̃i . a m̃ . u kl̃
dec PASSIO SC̃I IACOBI IN T̃CISI

TEMPORIB;

his digerni principis psarum . e
rat in regione eluza in ciuitate
pilape . uir quidam iacob; nomine .

.C. C. lxxij.

genere nobilis. fama insignis. religi-
 one xpianus. et timens dñm. Erat
 autē ex nobili genere. xpianisq; pa-
 rentib; hortus. Nam et mater et uxor
 eius. xp̄m colebant. Fratq; notissim⁹
 regi. & inter optimates primus. Di-
 ligeatur autē a principe plurimū.
 Unde & frequenter eum maximis
 honorabat donis. Accidit autē ut
 seduceretur a principe nimio amo-
 ris magnitudine. in idolatrię cul-
 turam. Cūq; ad matris et uxoris hoc
 nouitiam puenisset. nimio amore
 turbat⁹. cum omī festinatione scrip-
 serunt ad eum dicentes. Non expe-
 dierat tibi auiā ueritatis recedere.
 ut uolens placere mortali regi. mutares
 ueram fidem in mendacium. et op-
 temperando temporali principi. e-
 terni regis offensam incurreres. et
 caducis ac transitoris donis intendens.

manseris insipientia. et contempseris
 miām dī qui tibi spatium resipiscen-
 di tribuit. et eius spreueris patien-
 tiā qui te expectat ad poenitentiā.
 simul cum principe tuo cuius ami-
 citiē fauendo ad tam nefandā deue-
 nisti ignauia. cito morieris. eternoq;
 deputaberis incendio. ubi nec uer-
 mes te lacerantes deficient. nec ignis
 te consumens extinguetur in ppe-
 tuum. et ate a modo nos noueris
 extraneas. nec forte ulterius no-
 biscum societate habere ullomodo
 poteris. Tempore scilicet illo quo ad
 eum puener hęc littere quas mat̄
 et uxor direxerant. princeps ad
 montem ierat. morabaturq; in mon-
 tib;. Quas cum legisset is ad quē de-
 stinate fuerant. cepit amare flere
 et dicere. Quando mat̄ mea et uxor
 extranee a me facte sunt. haud du

acritate dī qui manet in æt̄num re
cedere. Considera igitur. et diligent̄
osili ppende cuius uoluntatē secut̄
sis. et quē negaueris. obediendo mor
tali deseruisti sempit̄num. quita est.
Placendo cito future putredini. deseru
isti odorem indeficuum. Optempan
do ei qui max deficiens cū mortuis de
putabitur. abiecti eum qui iudicatu
rus ē. uiuos & mortuos. Quib, te doni
his qui te seduxit eripiet ab eis quē
contempsisti iudicio. cum uenerit in
maiestate sua iudicare de om̄ib, Quo
a facie eius abscondi poteris. cui om̄ia
sunt presentia. Qua fronte factori
tuo et redemptori presentaberis.
quē negasti adorando surda et muta
idola. Scias igitur qm̄ si in hac p

bium quod multo magis extraneus
michi factus sit d̄s. et auertit faciem
suam a me dñs m̄s ih̄s xp̄s quē con
tempsti. uenerando muta et surda si
mulachra. Hæc illo replicante. ama
re fluerant lacrime extrinsecus. in
terius uero poenitentia germinabat
fructus uberes. more fontis salientis
inuitā æt̄nam. Et currens ad ta
bernaculum suum sacrarum. scriptu
rarum delectationi contulit se se. qua
si a graui somno euigilans. Vbi ē.
inquit anima mea. ubi et corpus me
um conuertendō cito in puluerem.
Si mater mea que genuit me. et me
educauit ab infantia. et uxor mea
intantum contristatē sunt ppter
cordis mei dementiā. ut cū iuram̄to

.CCLXXV.

beatus martir dicit. Dominator dñe
 exaudime semiuivum. uiuorū & mor
 tuorū dñ. Digitos non habeo ut ip
 sos porrigam ad te. neq; manus reli
 querunt michi. ut extendā eas ad te.
 Pedes mei truncati sunt. brachia ab
 scisa s̄. genua demolita sunt. femora
 discerpta sunt. et sum uelut abscisa
 domus. ablati quib; sustentabāt co
 lumpnis. Exaudime dñe ihu xpe.
 et consolare me dignare iustorū con
 solatio. et educ de carcere animā meā
 ad confitendum nomini tuo. ut lau
 dem et glorificem te cū scīs confes
 sorib; tuis. qui ab oriente & occiden
 te. aquilone et meridie. laudes dñi
 tibi deo patri. et unigenito filio tuo.
 et scō spūi. nunc et semp. p̄ infinita
 scā scōrū. am. haec cū dixisset. ac
 cessit unus de carnificib; & amputa

illud cum celeritate se pelier. cum
 innis & canticis. sicut dignum. ē.
 cantantes et psallentes dñō. Cui. ē.
 honor & glā. uirtus et imperium.
 p̄ omia scā scōrū. am. kl. Dec pas
 sio scōrū GRISANTI ET DARIĒ. Inci
Historiam priorū scōrū p̄p̄logus.
 ad edificationem nrām dñs uoluit
 puenire. non ut laudib; mortali
 um pasceret eos quos immortalū
 dapib; prefecit. sed ut nos exem
 plo eorū doceat presentis scī blan
 dimta contempnere. & ad questi
 onē sempitēne glē labentē ac mo
 mentaneā angustiam non timere.
 Omīs enim dolor aut leuis. ē. & suf
 ferri potest. aut grauis et finē im
 ponit. Sed si uterq; tm̄dus. ē. ratio
 utiq; ē. ut dum iste qui tempo
 ralis. ē. aperituris timetur. ille u

uit caput eius. Cuius sps achoro ce-
tuq; angloꝝ. ductus. ē. ad glām il-
lius pro cuius amore tanta actalia
tolm̃ta passus. ē. Coronatus. ē. aut
beatissimus dī martīr iacobus sub
ararā rege p̃sarum. temporib; hono-
ri et theodosi xpīanoꝝ impatoꝝ
v kl̃ decēbris. in fr̃. vi. Accesserunt
autē xpīani qui aderant. offeren-
tes carnificib; dona non modica. ut
luceret sparsa mēbra colligere scīs-
simi martīris. Uerum illi pp̃t im-
pi tīranni timorem. acquiescere
noluer̃. Vespere autē facto discesse-
runt carnifices propter immanes
immitesq; loci bestias. sed potius hoc
dī factum nutu credendū. ē. Et ac-
cedentes xpīani qui prius sc̃m cor-
pus emere uoluerant. & rapientes

tiq; qui etnūs. ē. a xpi cultorib; nul-
lō modo contempnat̃. Si enī istido-
lores qui hodie minantur et cras
euacuantur. hodie exardescunt &
cras refrigescunt. hodie horiuntur
& cras finiuntur. tam duri. tā seu-
sunt. quam graues er̃ illi qui sic in-
choant ut crescat quotidie. sic ini-
tium capiunt ut omnino finiri n̄
possint. hanc deniq; imaginē te-
nēt. qui se p̃mittunt aut secari a
medicis. aut igni cauteris. aut
amarissimis potionib; sauciari. mor-
tis enī timore p̃titi. et amaritu-
dines appetunt. et ignes non me-
tuunt. et ferrum non porrescunt.
Si ḡ amore huius uite quē fidem
seruare non nouit amantib; se. au-
ro comparantur dolores. amaritu

C. C. lxxxv.

eorū adepti sunt. et omīa sua ad ipsum locum nonnulli contradherent. et coma capitis deposita. monastice uite habitum uoluntaria paupertate susciperent. Cumq; hæc iam tāfelix commanentium semp in melius p ficeret disciplina. singularis beati columbani scītas. miraculis frequentib; com probata. p totas cepit gallieq; dif famari puincias. Laudabatur ab oīb; colebatur a cunctis. Ad eo ut theodericus rex filius uidipti nepos sigiberti. qui eo tempore burgundionib; regnabat ad eū supueniret. et p cū eius suffragia sūma cū deuotione deposceret. Quē cū pat̄ scī increparet. cur concubinarū pollueretur amplexib; et non potius legitime coniugis conubio frueret. monitis ei obtemperans. cuncta huiusmo

moraret. rogauit ut illius solatio ad theodeptū astrationē regē puenire potuisset. Ad quē cū scdm̄ petitio nē uoluntatis sue uenerabiliter missus eēt. susceptus ē. ab eo cum omī honore et gaudio magno. mansit itaq; apud illū aliquot diebus sacras scripturas aperiens et insinuans ei ueritatē. Cūq; et ipsū rogaret ut ad ilon sū regē langobardorū ei iussu palamanniā duceret. moleste ferens rex tantorū discessum uiroꝝ. pollicitus ē. eis infra tēminos sui regni se repturū loca uenusta. quæ famulis dī et ad incolendum eēnt cōmoda. et ad instruendas uerbo ueritatis circūpositas nationes oportuna. Vir dī semen uerbi in cordib; gentium plantare desiderans. aliquantisp̄ moraturū se pro

di illicita se uetaturū p̄misit. Sed bru
nichildis aua regis uidens eū uiri
dī consiliū obedire. Stimulo malitię
concitata. m̄tē serpentino furoris
armauit ueneno. uerebat̄ enī ne
si abiectis concubinis. regina in con
sortium regni assumeret̄. dignitas
sua honore subtracto uilesceat. Quo
timore laborans inuidiā c̄tra uirum
dī cepit habere. Et post multas in
urias quas illi machinata. ē. ut scrip
ture scē conuersationis eius testat̄.
c̄ filio cū rege intout cū regno suo
deturbaret. misit legatarios suos
cū eplā ad sc̄m uirū denuntians ei
ne deinceps in illo regno c̄sisteret.
Ille zerabelis insidias uetans iter
cū suis aggressus ad lothariū regē
puenit. apud quē cū aliquanto t̄p̄r

misit. si regia auctoritas factis dic
ta firmaret̄. Scī mathie apti pro
Mathias hebraice. lat̄ dī donat̄. 106^v
ut sub audiat̄ p̄ iuda scarioth. Iste enī in
loco euī x̄m. elect̄ ē ab aptis. cū p̄ duob.
sor̄ mitteret̄. hic sine cognomine solus
habet̄. cui dat̄ euglī p̄dicatio i iudea
cuius festa celebrat̄. vi kl mār. Fuit et
enī de lxx̄ discipul̄ unus. Ite sermo
uenabili bede p̄bri in laude s̄ mathie. apti.
INCLITAM et glōsā festiuitatem
beati mathie apti dñi nr̄i ihu x̄ tanta
deuotione uenerari et glōficare opor
tet. quant̄ illū diuina grā dispensan
te ad apticā dignitatē electū ēē cogno
uim̄. Sed q̄lit̄. t̄ q̄ ordine p̄ sc̄os aptos
p̄paratū sit. et q̄ exinde scī patre in
eius laudē mirifice ptuler̄ p̄ sacre scrip
ture seriem pandē curam̄. Saluator

et dico vobis
et plangetis.
et uos tristes
eritis in leticia
et tristitia ca
ad letitiam
Quando autem
nostra tristitia
claratur dicens
et gaudebit
et uirum nemo
et qui christum ui
nec possit et
us uiderit
minimul. quis ue
et pressuras
as mundi. et
us ad gaudium
iussit. Hoc
issimul quia si
lo credit uera
et. qui uerax
tribus eternus
tibi uir gaudis
uid pollicere
centi fidem
etiam ab eo et
et sermonibus
us scire. Deus
tu merite in
luctuas. et huius
cedenti. tibi
et eternitatem

pollicetur et dubitas. Hoc est
domino omnino non nosse. hoc est christum cre
dentium magistrum peccato inere
dulcitatis offendere. hoc est in ecclesia
constitutum fidei in domo fidei non ha
bere. Quamquam perire exire de seculo
christus ipse salutaris atque utilitatis in
magister ostendit. qui cum disci
puli eius consistarent quid se iudi
cet recitum locutus est ad eos
dicens. si dilexissetis me gaudere
tis utique quoniam uado ad patrem do
cent et ostendens tunc cum caris
diligimus de seculo exeunt gauden
dum potius esse quam dolendum. Cum
rei memor beatus apostolus paulus
in epistola sua ponit et dicit michi
in uere christus est et mori licet. Lu
crum maximum computans iam secula
ribus laqueis non teneri. iam nullis
peccatis et utriusque carnis obnoxi
um fieri. exemptum pressuris an
gustibus et uenientis diaboli
faucibus liberatum. ad leticiam salu
tis eternae christo uocante perficere.
Et enim quidam mouet quod equaliter
cum gentilibus nostris quique morbi
istius ualutudo corripit. quia
si adhuc crediderit christianus
ut immunus a contactu malorum
mundo et seculo felicitate perfruat.
et non omnia hic aduersa perpassus
ad futuram leticiam referretur.

Bimel BR. 1052-1053. fol. 50^r

Quoniam quosdam quod sit nobiscum
ceteris mortalitas ista communis. Quid enim nobis in hoc
mundo non commune
cum ceteris. Quid uero
ad usque istuc in mundo sumus.
cum genere humano carnis equa
litate coniungimur. spiritum separa
mur. Itaque donec corruptum
istud induat incorruptionem.
et mortale hoc accipiat immor
talitatem. et spiritus nos perducit ad
deum patrem. quicquidque sit carnis in
commoda sunt nobis cum humano
genere communia. Sic cum fetu
sterili terra ieiuna est. neminem
famem separat. sic cum irruptione
hostili ciuitas aliqua possessa est
omnes simul captiuitas uasat.
et quando ymbrem nubila sere
na suspendunt omnes. siccitas
una est. et cum naue scopulosa sa
xa confringunt. nauigantibus
nausfragum sine exceptione com
mune est. et oculorum dolor. et im
petus febrium. et omnium ualutudo
imbrum. cum ceteris communis est no
bis. quando uero portatur in seculo
caro ista communis. quin immo
si qua condicione. si qua lege
crediderit christianus noscat et te
neat. sciat plus sibi quam ceteris
in seculo laborandam. cui magis sit
cum diaboli impugnatione lu
ctandam. Hoc est et permonere scri
ptura diuina dicens. fili acci

IN

FI

IN QUIT LIB
SGI QIPRIANI
CAR TAGI
N S I S
H P I S C O P I
E N E

NES

donate kmē

nam et pmississe

hic memini et reddendi tempestivū
prius hoc tempus est quo indultus
vindemius solutus animus in quie
tem sollempnes ac statutas anni
fatigantis inducias fortiat. locus
etiam cū die convenit. et mulcen
dis scribis ac fovendis elenēs
aurē blandientis autumni. e hor
tox facies amena consentit hic in
cundū sermonib' dicē ducere. et
studentib' fabulis in diuina pcep
ta conscientia pectoris erudire.
Ac ne colloquii nrm arbit' pfan
impediāt. aut clamorū intēptans
familie strepentis obtundat. pe
tamus hanc sedem. dant secessum
uicina secreta: ubi dū erratici pal
mitū lapsus nexibus pendulus p
calamos bauulos repunt. vitta
portici frondea tecta fecerunt.

Bene hic studia in aures dam' e di
ua arbores et in uitres uident' oblee
tante pspectu oculos amoenamus
animi simul e audit' instruit. e
paset obtutus. quamq' tibi sola ne
ga. sola cura sermonis. et contēp
tus inoluptariē uisionis illecebris
in me oculus tuus fixus est. O qua
recta mente totus auditor' es. ex
hoc amore quo diligit' Leterū qua
te uel quantū est. qd' in pect' tui
ueniat ex nobis. Exilis ingenii
angusta mediocritas tenuis admo
dum fruges parit. nullis ad copū
fecundi cespitis culmus ingrauescit.
Aggrediar' tamen facultate qua
ualeo. nā et materia dicendi facit
mecū in iudicis contentiones. nep
rostris sit facundia. neq' uolubili
ambitione iactet' cū de dño dōgor
est. uocis pure sinceritas n' eloquen
tiē uiribus nitit' ad fidei argum
ta: sed reb'. Deniq' accipe n' disera
sed fortia: nec audientie populari
illecebrā culto sermone fucata: sed
ad diuina indulgentia p'dicanda
rudi ueritate simplicia. Accipe qd'
sentit ante quā discit. nec p'moral
temporū longa agnitione collige
sed compendio grē maturantis hau
rit'. **Q**uo cū in tenebris atq' i nocte
cæca iacere. cumq' in salo hui' seculi
nutabundis ac dubius uestigis

oberrantib' fluctu
nescius. uertitis ac
fale prius ac duri
morib' opmabar. q
diuina indulgent
ut quis renasceri de
in noua uitā lauac
ris animat. qd' priu
ret. corporis licet n
hominē auino ac
Quom auebam tam
repente ac p'mete
genituo sicut marte
duruit. uel usurpa
uētustatis inoleuit
pfunda penitus i
Quando parsimo
epularib' cōnis et
assueuit. e qui p
conspiciunt in aur
fultit. ad plebeu
cē cultū quando
cibus ille et hono
cē priuat' e inglo
Hic stipatus clien
quentiore comit
munis honestat'.
cū solus est. Len
bris necesse est in
lentia uiuere. i
uacundia inflan
inquietet. crude
ambitio delectat

Brinmel
BR.
7882,
Voussat
non

Liber infra notatus *J. P. m. 9*

adhunc locū seu clero ut pauperib; hic alimonia accipientib; sua tri-
buerunt. p quib; maiestati tue pces expeunt fundere libens ptege
dignam exaudi. & ap peccatoz nexib; & atornito tartaroz eque
& ad patriā beatā pducere dignare. *P.*

*Q*ui tuoz corda fidelū pelemosinā dixisti posse mundari. p̄s
q̄s ut p̄hre scā misteria que tibi n̄r famulat' offert. illi qui adhunc
locū sc̄m ut clero seu pauperib; sua dedit. p quib; clemtiā tuā
licitū est exorare. in c̄spectu tuo sēp clari c̄sistere. & indulgen-
tiā om̄ū peccatoz atq; p̄ssimo largitore mereant' percipere. *P.*

*A*scendant ad te dñe preces n̄r & animab; famuloz famularumq;
tuarū qui hunc locū pauperesq; tuos defuis iustis laborib; reb; q; di-
tauerit p quib; & iā te licitū ē humilit' deprecari misericōdā c̄cede ppe-
tuā accipiantq; magna pparuis celestia p̄remis mansura p.

*Q*ui post baptismi sacramtū *Scaducit*
sc̄m absolutionē peccatoz elemosinis indidisti respice p̄p̄ius
sup famulū tuū. ut eius operis tibi grā referunt. fac tū p̄mo be-
atū quē fecisti pietate deuotū. *P.* *Studeant misericōd*

*Q*ui tuoz corda fidelū pelemosinā dixisti posse mundari.
p̄s q̄s hui' c̄soreio sacramti. ut ad c̄scientie sue fructū n̄grauare

*Q*uip̄s sēp̄t̄ d̄s respice p̄p̄ius sup hunc famulū tuū. ut q;
impaueres tuos operat' uirtute custodias. potestate tucaris & p
multa annoz curricula elemosinarū fructib; maiestati tue seruire
mereat. *P.*

*P*erpetua q̄s dñe pace custodi. quos inter sperare donasti. *P.*

*A*desto nob̄ misericors d̄s & tue pietatis in nob̄ p̄p̄ius dona c̄cede.

*A*desto nob̄ q̄s dñe & pces n̄ras benignus exaudi. ut qd fiducia
non habet meritoz placatio obtineat hostiarū. *P.*

*Q*uistena scā nos dñe & famulib; expediant alimtis & conso-
latis tucant' auxilium. *P.*

Index libri infra notati *J. P. m. 9*

<i>S. Hilarii Ep. Vita</i>	1
<i>S. Genesii & Vita</i>	13
<i>S. Symonis Anachorete Vita</i>	36
<i>S. Pauli Anachorete Vita</i>	14
<i>S. Hilarii Ep. Vita</i>	48
<i>S. Theobaldi Presbyteri passio</i>	51
<i>S. Cyriaci Imara & et Lari MM. passio</i>	52
<i>S. Julii Cont. Vita</i>	57
<i>S. Marci Marthe et filiorum eius Andree et Albi passio</i>	60
<i>S. Agnetis V. M. passio</i>	81
<i>S. Vincentii V. M. passio</i>	87
<i>S. Agathe V. M. passio</i>	90
<i>S. Juliana V. passio</i>	94
<i>S. Catharina V. Vita</i>	99
<i>S. Adeundis V. Vita</i>	101
<i>S. Eutrois V. Vita</i>	108
<i>S. Benedicti Ab. Vita</i>	111
<i>S. Pauli Ap. passio</i>	114
<i>S. Andrea Ap. passio</i>	137
<i>S. Thome Ap. passio</i>	139
<i>S. Jacobi Ap. passio</i>	147
<i>S. Philippi Ap. Vita</i>	153

[illegible]

Ante trestem & infernos. Et omnis lingua escitot. quia dñs ihs
 re dñs. ingla & di patris. Christus factus est pro nobis ob
 et in cruce. Propter quod et deus vocauit illum
 nomen quod est sup omne nomen. Alle laila
 dulce lignum dulce clauos dulcia se rens pondera que sola fuisse digna laila
 egen. colorem et nomen
 Et ascendit ihs ierosolimā. assupsit xii discipulos secutos & ait
 eis. Ecce. Sendimus ierosolimā. & filius hominis tradet principib;
 sacerdotib; & scribis. & edepnabit eū morte. Et tradent eū genibus
 ad ludendū. & flagellandū & crucifigendū. & tertia die resurgē
 & uiuē. Nos autem gloriamur in cruce. Nos autem gloriamur
 d esto qd dñe dñs nr. & quos scē crucis leti
 ri fecisti honore. & quosq; ppetuis de fide subnē
 mps sepiēte dñs. da nob uoluntate tua & fide
 retinere. & pia cōuersatione deprimere in secula tua. Amen
 rātib; expiata naliunt pñtā uerbis aliud cōcedere. & actione
 tibi dñe grata sint munera populi tui ab omib; & tibi
 pueris emunda. nec fallis gaudis in dñe ore pacant. quod dñs
 nris tue omnia uenire pmitat. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen
 pñtis qd dñe. ut tua nra edicionis & reus & dñs. Amen
 Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen
 qd post. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen
 Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen. Amen

GRG bonosus d^r

Ad extera tua dno

Trangt Descendens the de

monte. Regr innat scorum fabiani & sebastiani.

monte. Regr innatitio am facit
B. Gaudium & gaudium. xxxij. f. 60 p. 67 m. 8 v. 9 b. 1

Altare tuum dñe dñ munerib: cumulantur oblatis. da
q̃s ut ad salutem nr̃am om̃ium sc̃orum tuorū prae
catione proficiant. quorū sollempnia uentura pre
currimus. p. ^{p. gualt. marcellum. xxxij.} ~~comendies uobis~~ ^{Poste}

currimus. p. ^{Comendico uobis} ¹⁰⁵
Sacramentis dñe & gaudiis optata celebrare exple
 tis. q̄s ut eorum precib. adiuvemur. quorū recor
 dationib. exhibentur. p. In die ad missam

Quod ob m dno ps. centaco post m dno

pt Cantate dño

OKATO

O m̃p̃s semp̃terne d̃s. qui nos om̃ium sc̃orum meri-
ta sub una tribuisti celebritate uenerari. q̃s ut desi-
deratam nobis tue p̃p̃tationis abundantia. multi-
plicatis intercessorib: largiaris. p̃

Quinque beati martyris tui cesarii annua sollemp-
nitate letificas. concede propitius ut cuius natalicia
colimus. etiam actionis imitemur. p. **lib. apo.**
1 dieb. illis. Ego iohannes. **cap. 19. v. 11. ap. 1.**
vidi ang. descendentem ab ortu solis. habentem
signum d. vivi. & clamavit voce magna quattuor
angelis. quib. datum est. nocere terre. & mari dicens.
nolite nocere terre & mari. neq. arborib. quo ad usq.
signemus servos d. nri in frontib. eorum. Et audi
ui numeru signatoru. centum quadraginta quatuor
milia signati. ex omni tribu filiorum israel.
Ex tribu iuda. duodecim milia signati. Ex tribu ru-
ben. duodecim milia signati. Ex tribu gad. duodecim

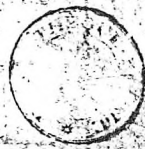
milia signati. Ex tribu asser. duodeci milia signati.
 Ex tribu neptalim. duodeci milia signati. Ex tribu ma-
 nasse. duodeci milia signati. Ex tribu symeon. duo-
 decim milia signati. Ex tribu leui. duodeci milia sig-
 nati. Ex tribu isachar. duodeci milia signati. Ex tri-
 bu zabulon. duodeci milia signati. Ex tribu ioseph.
 duodeci milia signati. Ex tribu beniamin. duode-
 cim milia signati. Post hec uidi turbā magnā quam
 dinumerare nemo poterat ex om̃ib: gentib: & tri-
 bubus. & populis. & linguis stantes ante thronum
 & in conspectu agni amicti stolis albis. & palme in
 manib: eorum. & clamabant uoce magna dicentes.
 Satus dō nostro. qui sedet sup thronū & agno. Et om̃s
 angeli stabant in circuitu throni & seniorū. & quatuor
 animalū. & ceciderunt in conspectu throni
 in facies suas. & adorauerunt dñm dicentes amen.
 Benedictio & claritas. & sapientia. & gr̃arum actio.
 & honor. & uirtus. & fortitudo. dō nr̃o. in secula seculorū
 amen.

3. Cynica. *per ei qm̃ mch dō t̃m̃b̃ en*
 Timere dñm

Inquirentes aut dñm

Att. Vox exultationis

p̃t̃t. Videns it̃e turbas. **CDAM**
 ascendit in montē. Et cum sedisset. accesserunt ad
 eū discipuli eius. Et aperiens os suum. docebat
 eos dicens. Beati pauperes spū. quō ipsorū est
 regnum celorum. Beati mites. quō ipsi possidebūt
 terram. Beati qui lugent. quō ipsi consolabuntur.
 Beati qui esuriunt & sitiunt iusticiam. quō ipsi sa-
 turabunt. Beati misericordes. quō ipsi misericordiā
 consequent. Beati mundo corde. quō ipsi dñm ui-
 debunt. Beati pacifici. quō filii dī uocabuntur.
 Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiā.

capimus eternam. p

Adhuc autem minus honorati sunt amici tui dñi minus confortatus est principatus eorum

Siquinos pbeatos aptos tuos symonē & iudam
ad cognitionē tui nominis uenire tribuisti. danobis
eorum glām sempiternā. & pficiendo celebrare &
celebrando. pficere. p

Rs. Scimus quō diligentib: dñm om̃a cooperant̃ in bonū.
his quiscdm̃ ppositum uocati sunt sc̃i. Namq̃tos p̃sciunt & p̃
destinauit conformes fieri imaginis filii sui. ut sit ipse
primogenitus in multis fr̃ibus. Quos aut̃ p̃destina
uit. hos aut̃ & uocauit. Et quos uocauit. hos & iusti
ficauit. illos & magnificauit.

Liber finitū Tertij
ordinis Sancti
francisci in zepz.

Sid̃s p̃nobis quis contra
filio suo non pepcit. sed
illum. Quomodo non etiam

Quis accusabit aduer
sus iustificat. quis ē qui condēp
net.

xpc̃ ih̃c qui mortuus ē immo qui & resur
rexit. qui ē ad dexterā dī. qui etiam interpel
lat p̃nobis. Quis nos separabit a caritate xpi. Tri
bulatio. an angustia. an fames. an nuditas. an peri
culum. an gladius. Sicut scriptū est. Quia p̃pter
te mortificam̃ tota die. aestimati sumus sicut oues
occisionis. Sed in his om̃ib: superamus p̃pt̃ eum. qui
dilexit nos. Certus sum enī. quia neq: mors. neq:
uita. neq: angli. neq: principatus. neq: potestates
neq: uirtutes. neq: instantia. neq: futura. neq: fortitudo.
neq: altitudo. neq: pfundum. neq: creatura
alia poterit nos separare a caritate xpi. Quē est
in xpo ih̃u. dño ñro.

Nunc honorati sunt amici tui dñi minus confortatus est principatus eorum
Numerale eis & reg̃ harenā multiplicabuntur.

Alt nonuor me clagistr.

Euangelm. Hec mundo

189

uobis. Regr retro off. In omne dñm exult. ^{corde eorū et fides eorū et dñi eorum.}
 lorum tuū dñe scorum aptorum tuorū simonis &
 uide ppetuū pcurrentes q̄s ut eam sacris m̄steris
 expiati. dignius celebremus. p **CO** ^{Vos qui secuti estis me scilicet sup. fides uia.}

receptis dñe sacramentis. suppliciter te **PE**
 rogamus. ut intercedentib: beatis aptis tuis simo
 ne & uida. quē p̄llorū ueneranda gerimus passi
 one. nobis pficiant ad medelam. p **U** **KL** **NO** **U** **B**
 uigili. **U** **KL** **NO** **U** **B** ^{Si. Gloria.}

ne dñi m̄ multiplica sup nos grām tuam. & **O** &
 quorū p̄uenimus gloriosa sollempnia. tribue subse
 qui p̄fessione letitiam. p̄ **U** **KL** **NO** **U** **B**

idieb: illis. Ego iohannes uidi. uij. animalū. & in
 medio seniorū agnū stantē. tanquā occisum. haben
 tem cornua septē. & oculos septē. qui sunt septē sp̄e
 di missi in omne terram. Et uenit & accepit librū.
 de dextera sedentis in throno. & cū aperuisset librū.

quattuor animalia. & uiginti quattuor seniores ceci
 derunt corā agno. habentes singuli cytharas & fi
 alas aureas plenas odoramentorū. quē sunt orationes
 scorum. & cantabant canticū nouū dicentes. Dignus
 es dñe accipere librū & aperire signacula eius.

quō occisus es. & redemisti nos dō in sanguine tuo.
 ex omni tribu. & lingua. & populo. & natione. &
 fecisti nos dō n̄ro regnum & sacerdotes. & regna
 bunt sup terram. Et uidi & audiui uocem multorū
 angloz in circuitu throni. & animalū. & seniorum

& erat numerus eorū milia milū uoce magna di
 centium. Dignus ē agnus qui occisus est accipere

In sacratio scti Victoris episcopi p[ro]p[ri]etate

PROLOGVS QVATTVOR EVANGELIORVM

QUIRES FUISSE QUI PRIMUM ECCLESIAE SCRIPSERUNT
& lucas euangelista testatur dicens

Quoniam quidem multi conati sunt ordinare nar-
rationem rerum. quae in nobis completae sunt
aut tradiderunt nobis quia ab initio ipsi uiderunt sermones
& ministraverunt eis. Et perseverantia usque ad praesens tem-
pus monumenta declarant quae aduersus auctoribus eductis
diuersarum heresiu fuerunt principia. Ut est illud iuxta egyptios
& thomam & matthiam & bartholomeum & duodecim quoque apostolo-
rum & basilidis atque appellatis ac reliquorum in quos enumerare
nulla potest. Vela viii. Taperia viii. Scitum
ge omnia accepit. Denique in sacratio scti Victoris.

semine litterarū dulces fructus capio. Porro
 librū daniel hebraicus q̄dē litteris sed
 chaldaico sermone conscriptū. cū hiero-
 nimus uerteret in latinū. hunc q̄ subter-
 adnexus ē habuit p̄ceptore. Aemini
 me inquit ob intelligentiā huius uolumi-
 nis lūdē quendā p̄ceptore q̄ apud he-
 breos perit he habebat. non paruis redemisse
 nūmis. si ei doctrina aliquid p̄fecerit ne
 scio. hoc unū scio n̄ potuisse me inter-
 pretari nisi q̄d ante intellexerā. Quo ū
 labore sudoreq; chaldaicā linguā didicerat. idē
 hieronim⁹ ita scribens atq; adfirmans dicit.
 Ego adolescentulus post quintilianū &
 tullū lectionē. ac flores rethoricos. cū me
 in linguā hui⁹ pistrinū reclusissem. & mul-
 to sudore multoq; tempore cepissem anhe-
 lantia stridentiaq; uerba resonare. &
 quasi p̄criptā ambulans. rarū de sup̄ lu-
 men aspicere. inpegi nouissime in da-
 niel. & tanto tedio affect⁹ sū ut des-
 peratione subita omnē ueterē laborem
 uoluissē contēpnere. Verū adhortante
 me hebreo. & illud m̄ crebrius sua lin-
 gua ingerente. labor omnia uincit in
 p̄b. qui m̄ uidebar sciōlus inter eos.

130
quia quiescere sed et punire non esse debet & cre-
brescere. Unde mulier ideo laudatur quia osculari
non desistit. id est compungi immixtum cessavit. Unde
et per prophetam dicitur. Constituite dies sollemnes
in confectionibus usque ad cornu altaris.
Dies sollemnis est dies compunctio cordis nostri. Si
tunc infrequentatione dies sollemnis constituitur.
cum ad lacrimas pre amore eius afficitur mens
mouetur. Cum uelut si diceremus. quando ista
acturi sumus. quando tribulationibus affici-
mur. dico terminum quo usque fieri debeat sub-
iungit dicens. Usque ad cornu altaris. Cornu quod
per altaris. est exaltatio sacrificii interioris. Vbi
cum peruenierimus. nihil remanebit amplius
quod queramus. Unde et apte subiungitur.
Quia meliora sunt ubera tua uino. Vinum
enim est scientia dei. quam uista uita posita acce-
pimus. Ubera autem sponsi tunc amplecti-
mur. cum eum in eterna patria iam per am-
plexum presentem contemplamur. Dicit ergo
meliora sunt ubera tua uino. Ac si dicat.
Magna est quidem scientia quam de te mihi
in hac uita contulisti. magnus est uinum
notitiae tuae quomodo debui. sed ubera
tua uino meliora sunt. quia tunc per spiritum
et per sublimitatem contemplationis transcen-
ditur quicquid de te modo per fidem scitur.
Et odor unguentorum tuorum super omnia aromata

tempestatis ualide pcellis illidit. & cum prioris
 uite recolo. quasi post tergum reductis oculis uiso
 luctores suspiro. Quod q^{ue} adest grauius. dū immen-
 sis fluctibus turbatus feror. uix iam portū ualeo
 uidere quē reliqui. Hæc autē ipse de se non pro-
 fectū iactando uirtutū. sed deflenda potius defec-
 tū referre consueuerat. quē se p^{er} pastoralē curam
 incurrissē metuebat. Sed quāuis talia de se ex magne
 humilitatis intentione dixerit. nos tam credere decc^{et}
 nihil monachicę p^{er}fectionis p^{er}didisse occa- sione cu-
 re pastoralis. Immo potiorē tunc sumpsissē p^{er}fec-
 tū de labore conuersationis multorū. quā de pro-
 prie quietē quondā conuersationis habuerit.
 Sed qualiter hic sc̃s uir ad dyaconatus officium.
 & post ad pontificatus culmen ascenderit. subse-
 quens sermo declarabit. Deniq^{ue} cernens roma-
 nus pontifex qui tunc ecclē p^{re}erat uirtutum gra-
 dius gregoriū ad alta conscendere. eū abstractū amo-
 nasterio ecclesiastici ordinis officio sublimauit.
 leuitāq^{ue} septimum ad suū adiutorium adsciuit.
 Nec multo post presponsis ecclesiasticis ad urbem
 constantinopolim apocrisiariū direxit. nec tam
 ille quāuis interreno conuersaretur palatio. ui-
 te celestis intermisit p^{ro}positū. Secuti sunt nāq^{ue} eū
 multi ex monasterio fr̃s sui germana de uincta
 ritate. Qd diuina factū dispensatione conspiciat.

puncti. uiridis plerisque; caruisse infirmitatibus. Et hoc non sine admiratione fatendum. quod semel tempore uespertino sacerdotalis coetus dum diuinis canticis personaret. repente ictu femineo celestis flamma lucernae fomitem percussit. cunctis intuentibus; lumine perbuit mirabilitate. Et nusquam deinceps fulgore amiserit. quoad ministerio usque; hodie instineret fouet pabulum. His gestis clarissimi uiri. & sim dignis quibus explicata sunt dictis. Nunc tempus congruo terminum dare disponimus. ori manus inponimus. introitus ad scientiam redire festinamus. Et quidem imitari non possumus. patronum nobis fieri precibus; postulamus. ut suis meritis adiuuante cuius natalicia celebramus. Eo opitulante qui cum patre & spiritu sancto uiuit & regnat dominum secula seculorum amen.

Illis sanctis paulo
que celebratur uult

S I F B R U A R I I .
Ieiuncta mei corporis membra uerterentur in linguas. & omnes artus humana uoce resonarent. nihil dignum sanctae ac uenerabilis pauli uirtutibus dicere. Nobilis genere. sed multo nobilior sanctitate. Potens quondam diuinis. sed nunc christi paupertate insignior.

Gracorum stupor. soboles scipionum. Pauli heres cuius uocabulum trahit. metis patris matris. africanuera & germana progenies. Rome protulit bethleem. auro recta fulgentia. informis luti uilitate mutauit. Non meremur quod tale amissim sed gratias agimus quod habuimus. immo habemus. Deo enim uiuunt omnia. & quicquid reuertitur ad dominum. in familie numero computatur. Quamquam amissio illius. celestis domus habitatio sit. quae quoad in corpore fuit. peregrinata est ad domino. Et uoce semper flebili querebatur dicens. Heu mihi. quia peregrinatio mea prolongata est. habitauit cum habitantibus cedar. multum incola fuit anima mea. Nec mirum si planxerit se uersari in tenebris. hoc enim cedar interpretatur. cum mundus in maligno positus sit. Et sicut tenebrae illius. ita & lumen eius. Lux quae in tenebris luceat. et tenebrae eam non apprehenderunt. Unde & illud crebris inferebat. Aduena sum & peregrinus sicut omnes patres mei. Et iterum. Cupio dissolui. et esse cum christo. Quotiens autem in infirmitate corpusculi quam incredibilem abstinentiam & duplicatis extraxerat ieiunius uexabatur. hoc in ore uolebat. Subicio corpus meum. et in seruitutem redigo. ne alius predicans. ipsa reprobam inueniar. Et bonum est uinum non bibi

aliqua utilitatis necessitate. conuentionē
plebis uisitare. Incurru sedens in equis
buius uehebat. Et cū in suo uehiculo medi
tatione theoricā celestē agens interris
uitā suā ut solebat dominatōrē orare.
de alto pēdenti loco altē bruto animo
equus saliens sub curru & infrenatus
habens fortiter se extorquens & de ui
go semā ipsum ab soluens. equo altero
solo sub suo remanente uigo ex terrā
p̄ campēstria cucurrit. Et sic manus
dñi diuina uigū pendens sine p̄cipici
o sustentans uidente turba obtesth
monū uirtutis diuine. secuta in suo
orans uehiculo cū uno equo sub curru
posito ad plebis conuentionē discursu
placabili in lesa p̄uenit. Et sic signis
& uirtutibus suā confirmans doctrinā
sermonibus salutarib. & sale diuino
conditis plebē hortata ē. xviii.

Et hoc uirtutibus ipsius uidetur nob
ēē deputandū. Cū aper ferus singu
laris & siluestris territus & fugiuus
ēēt ad gregem porcorū brigide feli
cissime. concitatus cursu p̄cipiti puenit.
Quē ipsa euentu int̄ suas cernens
sues. benedixit. Deinde impaudus
ac familiaris cū ipsius p̄mansit grege
porcorū. Ecce uidetis fr̄s quod &
bruta & mala & bestie sermonib.
& uoluntati eius resistere n̄ poterat.

sed domita & sub iocla sibi famulabant.
Nam cū aliquando aliquis int̄ ceteros
offerentes ei munera de longa ueniens
p̄uincia offerret sues pingues & alios secū
missos ire ad suā uillā quodā longo terrarū
int̄ uallā positā rogaret ut ab eo suos acci
peret. p̄ longū itineris spatū dierū triū
t̄ quattuor amplius p̄laxū cū eo suos missos
transmisit comites. Ac transacto unius
diei itinere. in monte confinali regionū
qui p̄prio nomen pat̄ uocabulo gabor.
sues suas quas in longinquis opinabant
ēē regionib. abuias contra se uenire.
alapis direptas p̄uā & coactos contem
plati sunt. Et cū ille cui uiserat intellex
isset suas ēē sues. agrestes lupi qui ob
maximā beatę brigide reuerentiam
de siluis maximis & campo liffi latissi
mo idonei pastores in coactis & minandis
siubus laborant. Adueniens missis
relinquentes eas illesas mirabilique hoc
agentes intellectui & in consuetudinem
discesserunt. Et sic altero die in qui
miserant cū siub. factū mirabile nar
rantes domū reuersi sunt. xx.

Item de eiusdē mirabilibus gestis
hoc factum uidet nob minime p̄ter
eundū enarrari. Quadā enī die cū
aliquis nulla sub fultis sciētia uulpe
p̄ regis palatū ambulante uideret.
putans illā obcecatis sensibus suis ferā

ei. Maximianus augustus dixit. Num
ubi de duobus eligere festina. aut
sacrificia deo heruli. aut carnes tuas
ignem cremabo. Sisinnius diaconus
dixit. Et ego quidem sepe hoc optavi.
Veritamen si meritis fuerit. Et
coronam desideratam accipiam. Tunc
iratus maximianus augustus. tradidit
eum laodiceo prefecto urbis. Tunc laodiceus
prefectus retrudit eum in custodiam
mammurani. et fuit ibi in custodiam
diebus. x. et vii. Et post hos dies
transactos iussit laodiceus prefectus
in aspectibus suis sisinnium presentari.
Qui cum presentatus fuisset ab apmiano.
de comentariensi. subito lux de celo
effusa est. et uox de luce erexit dicens.
Venite ad me. benedicti patris mei.
Accipite regnum quod uobis paratum est
ab origine mundi. Tunc apmianus
tremefactus. cecidit ad pedes beati
sisinnii diaconi dicens ei. Adiuuro te.
per christum quem confiteris. ne tardas me
baptizare. et facias me tecum per
gere ad coronam. Eadem hora allata
est aqua et circumcisis eum et benedixit
fons. et deposuit nudum in pelusum
et dixit ei. Credis in dominum patrem omni
potentem. et in filium eius unicum dominum
nostrum ihesum christum. et spiritum sanctum. Et ille
respondit. Credo. Dixit autem ei

beatus sisinnius diaconus. Inluminet
te christus. Et eleuavit eum de pelusio.
et adduxit ad sanctum marcellum urbis episcopum.
quem christiana consignauit. et altari
consecrauit. et sic participati sunt
omnis corpus et sanguinem domini nostri
iesu christi. Eodem autem die. post meri
diem. iussit sibi laodiceus prefectus
urbis presentari sisinnium diaconum.
Veniens autem cum sisinnio apmianus
comentariensis iam baptizatus. egreditur
laerimans dicere. Quid uos coar
tat diabolus in die seruos tanta
mala exerceere. Tunc indignatus
prefectus. dixit ad apmianum comen
tariensem. quomodo ut uideo et
tu christianus effectus es. Respondit
apmianus. Ne mihi infelici. quia
perduci dies meos. Respondit prefectus.
et dixit ei. Vere modo. pedes duos
uos. Et iussit eum capitale subire
sententiam dicens. Si hic evinctus
non fuerit. multi pereunt. Eodem
autem tempore. ductus est in uia sala
ria miliario secundo. et ibidem capite
est truncatus sub die. iiii. non. feb.
Tunc iussit retrudi in custodiam.
senex saturninus autem sisinnium dia
conum dicens. Si non immolauerint
dies immortalibus. diuersis eos
peris interficiam. Tunc beatus

fol. 140^v ?

quomodo possū atans abluī sordibus.
Cui respondens sc̃s ep̃s ait. Tantum
crede. baptizare. et salua eris. Tunc
astra conuocans puellas suas. dixit eis.
Hic homo ep̃s xp̃ianorū. dicit mibi. Si
credideris. xp̃o. & baptizata fueris
ab omī poteris emundari peccato. Ad
uobis uidetur. Respondeñ aut̃ dig
na. eumelia. & eupremia. dixerunt.
Tu nr̃a domina es. & si secutū sumite
ad inquinamenta facinorū. quomodo
non sequemur ad indulgencia pec
catorū. Tu caput nr̃m es. & quocumq̃
uerit caput ut membra sequant̃ ne
cesse est. Interea cum sermōnarent̃
nox sumpsit incium & incipiens dño
canere. cū suo diacono ep̃s. totā noctē
orando & psallendo pertransieñ. simul

grēc̃ habebant intrare si xp̃iani fuissent.
Ad me non ueniunt. nisi qui mei sunt
similes. Abiit hic et nuntiavit omnia
quę dixerat. quęq̃ audierat ab eis qui
queriebant eos. Tunc abiit astra. ad
matrē suā nomine hilariā. et dicit
ei. Ep̃s. xp̃ianorū. uenit ad me. nesciens
quo intraret. et p̃ totā noctē. expun
dens manus suas ad dñm suū. cantans
ei quod nouit. et nos simul fecit
orare. secū. Circa gallos. ū cantus.
extinuit se lumen cecidit. Ego ū
cepi festinare. ut accendere. et non
poterā. Tunc dixit mibi diaconus
eius. Noli querere. lumen extingui
bile. modo tibi ostendetur lux. quę
extingui non potest. Et cū dixisset
ep̃s. ueni lux mea. ostende faciem

144
PASSIO SANCTI STEPHANI
ET TRISTITIA MARTIRIS.

QUOD FESTUM VITAE IANUARI XXX

Indiebus illis crescente numero discipu-
lorum. factus est murmur grecorum
aduersus hebreos. eo quod despicer-
entur in ministerio cotidiano iu-
duae eorum. Conuocantes autem
duodecim multitudinem discipu-
lorum dixerunt. Non est equum
nos derelinquere uerbum dei. &
ministrare mensis. Considerate ergo
fratres uiros ex uobis boni testimo-
ni. septem uiros plenos spiritu & sa-
pientia. quos constituamus super
hoc opus. Nos uero orationi & mi-
nisterio uerbi instantes erimus. Et
placuit sermo coram omni multi-
tudine. Et elegerunt stephanum
uirum plenum fide & spiritu sancto. &
philippum. et prochorum. et nicha-
norem. & timonem. et parmenan.
& nicholaum aduenam anchio-
cenum. Hos statuerunt ante con-
spectum apostolorum. & orantes
imposuerunt eis manus. Et
uerbum dei crescebat. & multiplica-
batur numerus discipulorum in ihe-
rusalem ualde. Multa etiam turba
sacerdotum. obediens fidei.
Stephanus autem plenus gratia &
fortitudine. faciebat prodigia & signa
magna in populo. Surrexerunt autem
quidam desinagoga quae appellabatur
libertinorum. & cirenensium. et alexan-

drinorum. & eorum qui erant acilina &
astra disputantes cum stephano. & non
poterant resistere sapientiae & spiritui
qui loquebatur. Tunc simi miserunt
uiros quid dicerent se audisse eum di-
centem uerba blasphemiae in moysen &
dominum. Commouerunt itaque plebem
& seniores & scribas. & concurrentes
rapuerunt eum & adduxerunt in con-
cilium. & statuerunt testes falsos qui di-
cerent. Homo iste incessat loqui aduersus
locum sanctum & legem. Audiuimus enim
eum dicentem quoniam ihesus nazarenus hic destruit
et locum istum. & mutabit traditionem
quam tradidit nobis moyses. Et intue-
ntes in eum omnes qui sedebant in con-
cilio. uiderunt faciem eius. tamquam
faciem angeli. Dixit autem princeps
sacerdotum stephano. Si haec ita sunt
habent. dicit. Viri fratres & patres
audite. Israhel gloriatur apparuit patri
abraham cum esset in mesopotamia
prius quam moraretur in charran. &
dixit ad illum. Exi de terra tua & de co-
natione tua. et ueni in terram quam
tibi monstrauero. Tunc exiit deus
chaldeorum. & habitauit in charran.
Et inde postquam mortuus est pater
eius transtulit illum in terram istam
in qua nunc uos habitatis. & non dedit
illi hereditatem in ea nec possessionem
pedis. sed repromisit dare illi eam
in possessionem. & semini eius postquam
eum non haberet filium. Locutus
est autem ei deus quia erit semen eius

cernebant. Videbant enim quid
 in illo gratulandum. quid pilla eēt
 orandum. Inter hec recitato eorū
 libello de conspectu populi eos ab
 ire p̄cepi. et de tota ipsa causa ali
 quanto diligentius ceperā dispu
 tare. Cū ecce me disputante uocē
 alia de memoria martýris noue
 gratulationis audiuntur. Conuer
 sifunt eo qui me audiebant cepe
 runt q; concurrere. Illa enī ubi
 de gradib; descendit in quibus
 steterat. ad sem martýrē orare p
 reuerat. Que mox ut cancellos at
 tigit. conlapsa similiter uelut in
 sonū sana surrexit. Illi g̃ require
 remus quid factū fuerit unde ille
 strepitus lectus extiterit. ingressi
 sunt cū illa in basilicā ubi eramus.
 adducentes eā sanā de martýris
 loco. Tunc ū tantus ab utroq; san
 admirationis clamor exortus est.
 ut uox continuata cū lacrimis
 non uideretur posse finire. P̄ducta
 est ad eū locū tibi paulo ante ste
 terat tremens. exultabant eā si
 milē fr̄ em doluerant remansisse.
 dissimile. Et nondū fusas p̄ces suā
 pilla. iā tamen parā uoluntatē
 tā cito exaudita eē cernebant. Ex
 ultabant indē laude uoce sine
 uerbis. tanto sonitu. quantū n̄r
 aures ferre uix possent. Quid erat
 in eorū lib; exultantiū. nisi fides xpi
 p̄ quo stephani sanguis effusus est.

Cui nisi huius fidei attestantur isti
 mi racula. in qua p̄dicat̄ tur xps
 resurrexisse in carne. et in ea
 lū ascendisse cū carne. quia
 et ipsi martýres. huius fidei
 martýres. id est huius fidei testes
 fuerunt.

Miletius seruus xpi. epi laoditiae
 uniuersis ecclesiis catholicorum
 eternā in dño salutē. Volo sollicitā
 eē fraternitatē urām de leuitio que
 dā. qui scripsit aptorū actus. Ioha
 nis euangelistę et apti s̄i andrę
 et thome apti. Qui de uirtutibus
 quidē quę p̄ eos dñs fecit uera dix
 de doctrina ū. multa mentitus est.
 Dixit enī docuisse eos duo princi
 pia. quę exeeratur eccl̄a xpi. Qui
 cū ipse s̄s iohannes apti. in capite
 euangelii sui unū testatur prin
 cipū. in quo s̄p fuerit uerbū. per
 quod uniuersa creata sunt uisibilia
 et inuisibilia. leuenus aut̄ dicit
 eos docuisse duo principia boni et
 mali. et bona abono. malū ū ama
 lo principe substituisse. cū constet
 malū nihil eē substantiale et adu
 ale. et penitus nullā eē creaturā
 neq; uisibile neq; inuisibile. quę
 possit mala intellegi p̄ naturam.
 Siue enī angls malus. siue homo
 malus. adō bonus factus est. Et
 ideo malus. quia contra creatoris
 sui uoluntatē. presūpsit. Nā et an

usq: carullagines eius sanguine p uo
cate exalarent. Cū igit suspenderet
sc̃s felix dicebat. Exurge dñe & uen
de iudicio meo dñs n̄r & dñs n̄r in cau
sā meā. Et suspensus ē ab hora t̄tia diei
usq: in uesp̄rū. & nihil sensit doloris.
quia confortabat eū testis in celo fidelis.
Post solis ū occasū. iussit eū rufinus
deponi. & in carcere artus custodiri.
Cū introduceret statū talis splendor
luminis & odor neclareus apparuit.
ut custodes c̄teriti estimarent parietes
& solū carceris ex balsamo p̄uoso fuisse
punctū. Nā & uoces psallentiū cum
eo audierant. Et manifestato om̄ia nun
tiauerunt rufino dicentes. Vere seruū
dī ē quē nos iussisti custodire. Nā mul
ta mirabilia uidimus cū eo tota nocte.
qd̄ n̄ licet nobis ulli hominū dicere.
Et uatus rufinus nimū. iussit eum
manib; post īgū ligatus in mare dimer
gi. Cūq: nauigio fuisset impositus.
psallebat dicens. Etenū illuc manus
tua deducet me & tenebit me dexte
ra tua dñe. Cū aut eēt elongatus p̄cul
altore pene stadio & p̄terit
eū in mare. & dissoluta f̄t statū om̄ia
uincula de corpore eius quib; erat
constrictus. quasi ex papyro fuisset
alligatus. & ad nihilū redacta sunt.
Et confestim iussus ē anatis sup̄ maris

undas pedib; ambulare. & in medio
angt̄. manus ei tenentiū. qui ymnū
& alleuia pia modulatione decantabant
statūq: ex alto pelagi namis sup̄ cosue
niens ibiq: conscendens om̄ia eis im
mauit. Et confestim p̄strauerunt se
uctigis eius dicentes. Ora p̄ nobis ad
dñm mart̄r dī fidelis. ut dimittant
peccata n̄rā. Quib; statū armidantib;
naue. nuntiatū ē rufino eo qd̄ sc̃s
felix in litore gloriabundus deā bu
laret. & ait nautis. Eūrtiseri cur p̄cep
tis meis n̄ obediētes. in aliā nauē eū
transulistis. Qui una uoce clamantes
& p̄cessitantes dixerunt. qd̄ in p̄fundū
maris eū dimiserunt. Qui & dixerunt
ei om̄ia quę uiderunt. & quomodo
beatū felice sup̄ fluctus maris uidēt
ambulante. T̄ c̄ exclamare cepit ru
finus ut leo rabidus dicens. Heu uidi
sumus. Excogitabo alia genera tor
m̄toꝝ quib; eū p̄dā. Et at ad carnifice
suos. Exungulate carnes eius usq: ad
ossa. t̄ sic me uindicabo de contumaci
eius. Et cū adduceret beatus felix am
consp̄ctū rufini. cepit eū intueri
uultu tr̄bili tortuosis luminib; dicens
adeū. Edix uidēs quantū misera f̄t
tibi dñi n̄r. Accede uel n̄c & sa
crifica eis. & facio te ministrū sacer
dotē eorū. Sc̃s quoq: felix respondi

ut.

édito positi. appareas omnib; et uerba
tua audiant acunctis. quia ut dixim^{us}
in die festo conuenit nō solū iudeorū sed
etiā et gentiliū multitudo. Statuerunt
ergo scribae et pharisei suprapinnā
tēpli iacobū. et uoce magna claman
tes ad eū dixerunt. Virorū iustissi
me: cui omnes nos obtemperare debe
mus. quō ppl^{us} omiserat post uim^q.
crucifixus ē: enuntia nobis quid sit
ostēdū. Tunc iacobus accepta occasione
uoce magna clamauit ad omne^m pplm
dicens. Viri israhelite audite. Ad hoc
in sublimi loco leuatus sū in ^{testimonium} dicā de
iū quē crucifixerunt scribē et pha
risei dicentes. qđ eēt et non eēt uerus
filius dī. Filius qui antequā celum
et terra fieret ex patre genitus est.
hic nr̄s tēporib; ex semine
dauid ex uirginali ihero hominē
natū asūpsit. qui natus ē sub herode
rege. passus cruce sub pontio pilato
prefide: hic tertia die resurrexit a mor
tuis. cōmemorans omīa quae nos docu
erat ante passionē suā. ut aut cibū
fumeret. et ^p manus suas signa cla
uorū crucis ostenderet. ac memoraret
qđ eēt ascensurus ad patrē suū celos.
Nos uero eius discipuli cū tristaretū.
ille uero phibuit tristitiā mān di
cens. Gaudete quia uado ad patrē

et mitto uobis spm scm̄ paracletū. Igit^r
iudentib; nobis post quadraginta
dies resurrectionis suae: ascendit in
celū; cuiq; illū stuperemus euntē.
apparuerunt nobis duo angeli di
centes. Hic iū qui ablatu^s ē a uobis:
sic ueniet sicut uidistis eū euntē in
celos. Post non multos uero dies seden
tib; nobis et docentib; ppt̄s quod uere
sit dī dedō natus. subito uenit sup nos
sp̄s sc̄s sicut lux de celo et unūquē
q; nr̄m ita inflāmauit. ut omīū nobis
gentiū linguas aperiret. et unicuiq;
genti sua lingua loquerem^r magna
lia dñi nr̄i iū. xp̄i filii dī uiui. Cū
hac responsione et testimonio iaco
bi multū satū factū eēt et libenti
animo audirent quae iacobus ptes
tatus ē: coeperunt glorificare dñm
et dicere osanna filio dauid. Tunc
ipsi scribē et pharisei ceperunt
adinuicē dicere. Male fecimus
tale testimonium prestare de iū
sed ascendamus et precipitemus eū
de orfū. ut ceteri terreantur et non cre
dant ei. Simul et uoce magna clama
uerūt dicentes. O. et iustus errauit.
Et cōpleuerūt scripturā quae in libro
sapientiae scripta est dicentē. Au
feramus iustiū quia inutilis est nob̄.
Tunc ascendentes a deū pharisei

cuius & dixit ei: Ut quid me quesisti
tota die cū auro & gemmis & uestib;
& argento? Illa munera eis sūt necessaria
qui terrena querunt. Ego autē nihil
terrenū nihil carnale requiro. Vnde
scire te uolo quia filius dī dignatus
ē p̄ uerū uirginis nasci cū homine.
Ita ut homo in uirginis uulua concep̄
secū int̄ ipsa secreta uirginis haberet
dm̄. qui fecit celū & terram mare &
om̄ia que in eis sunt. Hic simul cū
homine natus p̄ partū uirginis cepit
habere uicū nascendo cū homine.
qui nūquā habuit uicū sed semp̄
ipse uicū ē: & om̄ib; uicū dedit.
siue uisibilib; siue inuisibilib; creaturis.
Hec autē uirgo cum exeret̄ om̄e
uirū & ipsum seruandę uirginitatis
uotū prima omnipotentī dō uouisset.
hoc constituit in corde suo ut diceret
dō. dn̄e offero tibi uirginitatē meā.
Cū hoc a nullo homine nec uerbo
didicisset. nec exemplo ad imita
tionē mutata fuisset. consti
tuit ut uirgo p̄ amore dī speci
aliter p̄maneret. Et ideo dicit
prima quia ex quo homo factus ē
ab inicio sēli. nulla hoc uotū dō ob
tulit; huic subito uirtus incubi
li suo clausē splēdens sicut
sol gabriel archangelus apparuit;

Quę cū terrore p̄ cūsa ex pauisset
ait ad illā anḡl̄. Noli timere maria
inuenisti enī grām ante dn̄m. ecce
ēciper & paries filiū & uocabis
nom̄ eius ih̄m. At illa timore
deposuit. constant̄ ait. Quomodo
fiet hoc quia uirū n̄ cognosco. Id ē
hoc constitui ut n̄ cognoscā. Cui anḡl̄
respondit. Propt̄ hoc sp̄s sc̄s sup̄ueniet
inte. & uirtus altissimū obumbrabit te.
Ideoq; qđ ex te nascet̄ sem̄. uocabitur
filius dī; hic qđ cum natus ēēt. passus
ē se tēptari a diabolo qui primū hominē
uicerat. suadendo ut de arbore uicta
a dō manducaret. Ipsū qđ p̄misit ad
se accedere. ut sicut dixerat adae
id est primo hominī p̄ mulierē. manduca
& manducauit. & ideo de paradiso
p̄iectus primus homo & in isto
mundo exiliatus. hic genuit om̄e
hominū genus. ita isti dixerat. die
lapulib; istis ut panes fiant. & manduca
ut non esurias. Cui respondit. Non
in pane tantū uiuit homo. sed in
om̄i uerbo dī. Hic qđ diabolus qui
p̄ manducantē hominē uicerat.
uictoriā suā p̄euanantē & se contēp
nentē amittit. Par qđ erat ut qui filiū
uirginis uicerat a filio uirginis uince
retur. Dicit ei rex. Et quomodo
dixisti primā hanc ēē uirginē ex qua

crucians uos tormentis negare faciam
xp̄m. Scī martires sicut ex uno ore dix-
erunt. Tormentatua ualde contēpnen-
tes non timemus. fac ergo quod potes.
Illa idola surda & ceca quę sunt lapi-
des. & sacramenta deos dicere non pos-
sumus. Audiens hęc p̄fcs. p̄cepit uinc-
tos manibus & pedib' fortiter torque-
ri. Scī marty' res cū torquerentur.
dicebant. In n̄c refugiu factus es nob'.
ageneratione & progenie. Priusquā
fierent montes & firmaretur orbis
terre. a seculo & usque in seculum tu es d̄s.
Ne auertas dñe hominem in humi-
litate. & euer^{dieas} timu filii hominum.
Conuertere dñe aliquantulu. & de-
p̄care sup seruos tuos. & libera nos
a laqueo diaboli & filii eius. Iste
presidat. Quia uite sperauim' dñe. &
tu es gloriosus in secula. Et dixerunt amē.
Hęc autē orantes. manebant inlesi. &
dicebant ad p̄sidem. Si habes crudeli-
ora tormenta iſer. nobis. ut cognos-
cas quia nihil nob' tormētātua p̄ua-
lent adiuuante nos xp̄o. P̄fcs dixit.
Ego quidē putabā p̄parua tormēta
suadēre uobis. ut applicarē uos ad p̄-
pitios deos. Sicut uideo p̄seuerantē
ad huc in impietatibus ur̄is. nolentes
conuerſi ad deū nr̄o rū sacrificia.
ut impleatis p̄cepta imperatorum.

pp̄ter hoc p̄cipio uinctos uos catenis
in mare p̄cipitari. Scī marty' res dix-
erunt. Expecta paululu. & uidebis dei
nr̄i uirtutē fieri in nobis. Vincit autē
catenis scđm p̄sidis p̄ceptū. p̄gebant
gaudentes. et psallentes. In uis tes-
timoniorum tuorū dñe delectati su-
mus in omnibus diuiciis. Propter
nomen tuū dñe si ambulē in medi-
umbrę mortis. non timebimus malū.
quō tu nobiscū es dñe. Virga tua &
baculus tuus ipsi nos consolati sunt.
Parasti in conspectu nr̄o mensā spūali
aduersus eos qui tribul. unt nos. Impi-
uisti in oleo capita nr̄a. & pocula tu-
nou testam̄i inebriasti nos. & misericor-
dia subsequetur nos om̄ib' dieb' nostris.
& p̄ducat nos in portū uoluntatis tue.
Hęc illis psallentib' uenerunt ad locū.
& accipientes eos ministri. scđm quod
eis fuerat p̄ceptū. miserunt in mare.
Statim angeli affuerunt & dirupit uincula
eorū. & eiecit eos de mari in lesos.
Cūtes ū milites. nunciauerunt p̄sidi
quę uiderunt. Audiens ū p̄fcs. iussit
eos ad se p̄ducere. Et astantib' eis dixit.
P̄decos magis maleficiis uincitis.
quia & tormēta uincitis. & tormenta
contēpnitis. & mare superatis. Docet
ḡ maleficia ur̄a me. ut et ego
sequar uos comunicans operib' ur̄is.

Incipit uita sc̃i ambrosii ep̃i
medolanensis scripta a sc̃o paulino
ep̃o que celebratur
· ii noñ · april̃ ·

HORTARIS uenerabilis pater
augustine · ut sicut beati uiri
athanasius ep̃s & hieronim̃
pr̃b̃ stilo p̃secuti sunt uitā sc̃oz pauli
& antonii inheremo positoz · & iā
martini uenerabilis ep̃i turonensis
eccl̃e · seuerus seruus dī sermone c̃
teat̃ & iam ego beati ambrosii ep̃i medio
lanensis eccl̃e meo p̃sequar stilo · Sed
ego uemertis tantoz uirorum qui
muri ecclesiarū sunt & eloquentie

ad hereret. Post hec tarquinius²⁰
urbis pfectus sperans timotheū
aliquas pecunias habuisse. te
neri iussit siluestrū. Cui et dixit.
Nisi mihi om̄s scelerati illius timo
thei dederis facultates. graua tor
menta patieris. Sed cū multorū
testimonio didicisset illū huius
modi diuitias nihil habere. ti
tulū illi xpianitatis opposuit. di
cens cū tormentis uarus finien
dū. nisi sponte idolis immolaret.
Cui siluester dixit. Scias te aet
na ultione dāpnandū. si non
celerius dñm dī filiū credideris
ihm xpm. Tunc iratus p p
tarquinius. iussit eū carcere reci
pi dicens. Grauius te tormen
tis faciā proxima sessione defice
re. Ad hec scs siluester ait. Euā
gelicate sententia alloquar. Stul
te hac nocte anima tua auferet²

ic MITTEN gariſ. ut quicquid illa uelamina inſulgore au
 EST CHRIS ti. inuitore gemmarum. & in multumodi operiſ
 INCAPIT uarietate ſignabant. hoc in eius moribus acti
 busq; clareſcat. **C**omple in ſacerdote tuo mi
 nguatur et ſteru tui ſummam. & ornamentis totius glori
 ſanctetur ſanctificationis inſtructum. caeleſtis unguenti rore
 ſanctifica. **H**oc dñe copioſe in eius caput influat.
 apud tuu hoc in oris ſubiecta decurrat. hoc in totius cor
 poris extrema deſcendat. ut tui ſpſ uirtus. & in
 te hunc. teriora eius repleat. & extremora circumtegat.
 in ordine **A**bundet in eo conſtantia. fidei. puritas dile
 ctionis. ſinceritas pacis. **S**int ſpectioſi mu
 nomine nere tuo pedes eius ad euangelizandum pacē.
 aut ſc filii ſterium reconciliationis in uerbo & in factis.
 et ſpſ ſc. in uirtute ſignorum & prodigiorum. **S**it ſer
 mo eius & praedicatio. non in perſuaſibilibus
 ax tibi. humanae ſapientiae uerbis. ſed in oſtentione
 ſpſ & uirtutis. **D**a ei dñe clauis regni caelo
 rum. ut utatur non gloriatur potestate. quā
 tribuit in aedificationem. non in deſtructionem.
 nem. **Q**uodcumq; ligauerit ſuper terram
 ſit ligatum & in caelis. & quodcumq; ſoluerit

sibi monasterium. quod condati
scone uocitare uoluerunt. In quo
succis siluis. et in plana redactis.
de laboribus manuum propriarum
uictum quaerebant. Tantiq; fer
uor de di amore proximos locorum
accenderat. ut congregata ad officium
di multitudo. simul habitare
non posset. Feceruntq; iterum ali
ud monasterium. in quo felices alue
aris examen instituerunt. Sed et is
dem cum di adiutorio ampliatis.
tertium intra alemanniae terminum.
monasterium locauerunt. Ibantq;
uicissim hi duo patres. requirentes
filios. quos diuinis imbuerant disci
plinis. predicantes in singulis mona
steriis. ea quae ad instructionem
animae pertinebant. Lupicinus

tuus retinebat. Mirum dictu. ita
absorbebat caro eius aquam appo
sitam. ut putares per os eius assumi.
Et si ardor sitis extinguebatur.
Erat enim seuerus ualde indistricti
ore fratrum. nec quemquam non
modo peruerse agere. uerum etiam
ne loqui sinebat. Mulierum quo
que colloquia. uel occursum. ual
de uitabat. Romanus autem ita
erat simplex. ut nihil de his penitus
ad animam duceret. Sed omnibus
tam uiris quam mulieribus. ae
qualiter flagrantem benedicti
onem. diuinitatis nomine inuo
cato tribueret. Lupicinus igitur
abba. cum minus haberet unde
tantam sustineret congregatio
nem. reuelauit ei deus locum in

INCIPIT EPISTOLA BENEDICTI ILARII
EPI. QUAM MISIT ABRAHE

FILIAE SUAE

DILECTISSIME
filie abra. hilarius
in dño salutē. Acce-
pi litteras tuas. in-
tellego te desiderantē mei
ēē. et ceste ita habeo; Sentio
enī quantū p̄sentia eorū qui
amantur. optabilis sit; Et quia
grauem tibi ēē absentia mea
scire; Neme forte impium ēē
erga te existimares. quā diu
ate abessem. excusare tibi et
p̄fectionē meā. et moras uolui.
ut intellegeres me non imple-
tibi sed utiliter deesse; Namq.
cum te filia ut unicā. Ita quan-

futurus esset; Ad huc ergo his
auditis profectus sum; Ad
quem cum per multas et lon-
gas et diffīles uias uenissem.
uidens eum. statim p̄cidi;
Adest enim tam pulcher iu-
uenis ut ante conspectum ei.
nemo audeat consistere;
Qui ubi p̄cidisse me uidit.
interrogare me iussit. quid
uellem et quid rogare; Et ego
 respondi. audisse me de ueste
sua et margarita. et uenisse
me ut sicā dignaret̃ mihi
prestare. esset filia mihi quā
uehementer diligere; cui
hanc uestē atq. margaritā
querere; Et inter hec prostra-
tus in faciem. fleo plurimū.

armentariam nomine. quam
 ad propagandam generationē
 tantum. dicitur cognouisse;
 De qua & filios dñō largiente
 suscepit. Aliam uero mulie
 rem. uti uenilis assolet fer
 uor inardescere non contigit;
 Post mortem autem uxoris. ad
 dñm conuertitur. & electus apo
 pulo. lingonice urbi ordinat.
 Cui magna fuit abstinentia.
 Sed ne iactantia putaretur.
 occulte sub triticeo pane. te
 nuus ex hordeo subponebatur.
 Triticum frangens aliis eroga
 bat. ipse uero clam hordeū
 nemine intelligente presu
 mens. Similiter & de uino fa

positus. nouus effulgeret heremita.¹⁹
 Nam cum apud diuionense castrum.
 quo oraretur assidue. et domus eius
 baptisterio adheret. in quo multo
 rum scōrum reliquiae tenebantur.
 nocte destratu suo. nullo sentien
 te consurgens. ad orationem dō
 tantum teste pergebat. ostio diui
 nitus reserato. attente psallebat
 in baptisterio. Sed cum hoc mul
 ti temporis spatio ageret. tandē
 ab uno diacono. rescognita. atq;
 manifesta est. Idem cum cogno
 uisset haec agi a longe. ne cum
 uir beatus sentire possit. prose
 quebatur. et quid ageret. exspe
 ctabat. Niebat enim diaconus.
 quod ueniens scs di ad ostium

CONDITIONS GENERALES

1. Les commandes seront exécutées seulement après réception du paiement. Le montant des frais aura été communiqué au préalable par écrit. Le tarif des reproductions photographiques peut être consulté ou obtenu sur demande dans chaque section de la Bibliothèque royale Albert Ier.
2. Les paiements se feront a) au bureau du Service photographique de la Bibliothèque royale Albert Ier, à 1000-Bruxelles, Boulevard de l'Empereur, 4, tous les jours ouvrables, excepté le samedi, de 10 à 12h. et de 14 à 16h.
b) par versement ou virement au compte n° 310-0357062-91 de la Bibliothèque royale Albert Ier - Recettes
c) par mandat poste-international.
3. Le lecteur est prié de remplir lisiblement un bulletin, en trois exemplaires, par livre ou document à reproduire. Il ne pourra être donné suite aux bulletins incomplets, illisibles ou erronés. Les commandes portant sur plusieurs pages (ou feuillets) d'un même livre doivent être groupées sur un même bulletin.
4. La Bibliothèque royale Albert Ier n'exécute de reproduction photographique que des livres ou documents dont elle a la propriété. Elle ne se dessaisit pas de ses négatifs.
5. Quiconque demande en vue de sa publication une reproduction photographique est réputé se conformer aux lois et plus particulièrement à la législation sur le droit d'auteur. La Bibliothèque royale Albert Ier se réserve de faire produire par le demandeur des reproductions une autorisation écrite de l'auteur ou de ses ayants droit. La Bibliothèque royale Albert Ier ne peut être tenue pour responsable de l'usage fait, au mépris des lois, de reproductions photographiques qu'elle aurait fournies. Ces reproductions sont délivrées en lieu et place d'un prêt ou d'une transcription manuelle à l'usage privé du demandeur.

CONDITIONS PARTICULIERES A LA SECTION DES MANUSCRITS

6. Si l'état d'un manuscrit s'y oppose, il n'en sera exécuté aucune reproduction photographique.
7. Microfilms : La Bibliothèque royale Albert Ier ne fournit pas de microfilms négatifs.
8. Xérogaphie-Bruning : tout manuscrit est par principe exclu de ces deux procédés de reproduction, de même que les imprimés publiés avant 1830 et tout ouvrage fragile ou trop volumineux.
9. Il n'est pas fait de photographies de fragments de pages.
10. Ektachromes : devis et conditions sur demande.

A REMPLIR EN CAS DE PUBLICATION DES DOCUMENTS

Je soussigné demande l'autorisation de reproduire la(les) photographie(s) commandée(s) au recto dans la publication suivante :

.....
éditée à par

Je m'engage à envoyer gratuitement un exemplaire justificatif de cette publication à la Bibliothèque royale Albert Ier et à payer un droit de reproduction de 250 FB. par unité (à verser ou virer au C.C.P. Bruxelles 000-0042130-32 de la Commission du Patrimoine royale Albert Ier).

Je renouvellerai le paiement de ce droit chaque fois qu'une nouvelle édition de cette publication sera tirée, en quelque langue que ce soit, et chaque fois que j'utiliserai la reproduction dans une autre publication.

Je ferai figurer sous chaque document reproduit la mention "Copyright Bibliothèque royale Albert Ier, Bruxelles", accompagnée de la mention "Manuscrit", de la cote exacte de celui-ci et de l'indication du feuillet reproduit (en précisant s'il s'agit du recto ou du verso).

En aucun cas, je ne revendrai la reproduction photographique fournie par la Bibliothèque royale Albert Ier.

Date et signature (à l'encre)

N.B.: dans le cas de publications exclusivement scientifiques, une dispense du droit de reproduction peut être sollicitée. Les motifs éventuels de dérogation devront être exposés par écrit.

BIBLIOTHEQUE ROYALE ALBERT Ier
SECTION DES MANUSCRITS
Boulevard de l'Empereur, 4
1000-Bruxelles (Belgique)

COMMANDE DE REPRODUCTIONS PHOTOGRAPHIQUES

à usage ~~privé~~/ professionnel*
en vue d'une PUBLICATION ? OUI/NON *

30 MAI 1983

Microfilm positif*
Agrandissement microfilm papier photo*
Agrandissement microfilm papier Amplex*

Xérogaphie*
Photographie*
Agrandissement * 1x1 papier brillant
Ektachromes *

INDICATIONS DE SERVICE

Nos réf. :

1512

Prix

Taxe

Port

Copyright

Total

Cote de l'ouvrage Manuscrit/ Imprimé *	Feuillets/Pages* à reproduire	Format de la reproduction	Auteur :
7666-71	la moitié supérieure seulement des fol. 3R, 19R, 37R, 50R, 57R, 79R, 110R, 117R, 100R, 137R, 141R	format original (1x1)	Titre :
			Année *
			Volume *

N° D'ORDRE

569

SORTIE

RETOUR

VISA CHEF DE SECTION

Nom et adresse en caractères d'imprimerie

PROF. H. HOFFMANN
MONUMENTA GERMANIAE HISTORICA
POSTFACH 340223
D-8000 MÜNCHEN 34 (Allemagne)

Date . . 21.5.83

Je soussigné m'engage à payer les frais de
cette commande.
Je déclare me conformer aux conditions géné-
rales et particulières énoncées au VERSO.

Signature (à l'encre) :

H. Hoffmann

N.B.: SANS SIGNATURE, AUCUNE COMMANDE NE SERA
EXECUTEE.

*Biffer les mentions inutiles.

suum ante ostium stantem. nihil
penitus formidantem. Consalu
tatus autem. ac osculatus a se ne
inuitantur ad residendum. Quib;
confidentibus. ait senex. Video
te fili dilectissime. in grandi ele
gantia compositum. & sequi ea
que magis detrimentum praepa
rant anime. quam salutem. Redin
que queso terrenum dominum.
et sequere dñm uerum. caeli terraeq;
factorem. Cuius nutu omnia gu
bernantur. cuius imperio cuncta
subduntur. cuius maiestate. ipsa
quam cernis bestia. astat intrepida.
Nonte tumidum faciat. aut extol
lat potentia domini tui. que nihil
est. Sic enim ait paulus apostolus.
Qui gloriatur. in dño gloriatur. &

37
nam. Sic enim ait. Siquis renun
tauerit omnibusque possidet.
centuplum accipiet. in super. et
uitam aeternam possidebit. haec.
& his similia. sene uiriliter differen
te. sus in lae sus siluas petit. puerq;
discessit ab eo. non sine grandi ad
miratione. quod aprum quem
inchoauerat sequi. ferrum in con
spectu senis mansuetum. a stare
uidebat ut agnum. Plurima trac
tans. ac multum secum reuoluens.
quid ageret. quid ue faceret. utrū
seculo deseruiret. Sed compunctus
adiuina pietate. et credo sciemi
liani oratione aditum querere
coepit occulte. qualiter clericus
esse posset. quia publice propter
terrenum dominū non audebat.

Ans 7666-71

f. 37^r

f. 37^r

Bündel BR. 7666-71

f. 37^r

tetra quae oculos & scintillanti
um inmensitatem. in modum
tauri petulantis habebat. Ore
patulo. quasi ad deglutiendum
uirum dī parata. At ille facto sig
no crucis contra. in modum fu
mi ascendentis euauit. Quod
non ambigitur. ipsum ei sceleris
principem fuisse monstratum.
I neuuius enim ut diximus. valde
fortis erat. Nam ceteris reficien
tib. saepe ipse coniecto capite a
cucullo. ne agnosceretur in popu
lo. cum uno tantum puero. scō
rum basilica circumibat. Sed &
curationum gratia. data ē ei
adō. Dum scōrum habitacula
haec. in illo ut supra diximus ha
bitu circuiret. ad templum sci

50
emundati sunt. Cum autem lu
es inguinaria treuericum popu
lum. incircutu ciuitatis ualde
uastaret. & sacerdos dī prociuis
commissis. dñi miām implora
re & assidue. factus est sonus denoc
te magnus. tamquam tonitru
um ualidum. super pontē am
nis. ita ut putaretur urbs ipsa de
hiscere. Cumq. omnis populus
exterritus. in lectulis resedisset.
lo & i ferocis interitum opperies.
audita est in medio rumoris uox
una ceteris clarior dicens. En
quid hic o soci faciamus. Ad
unam enim portam. eucharis
sacerdos obseruat. ad aliam max
iminus excubat. in medio uer
satur necius. Nihil ultra pre

11m 7666-71

150²

5

三

Buinel BR.

7666-71

150²

Et ex templo erumpente uulnere. de
fluente ueneno. sanatus est. Cæcus
quidam adductus ad eius tumulū.
in oratione. prosternitur. Irruente autē
sopore. obtormiuit. Apparuitq.
ei beata dicens. indignam quidem
me iudico exequari scīs. sed tamen
unius hic oculi recipies lumen. Dein
ceps autem. p̄pera quanto cius ad
pedes beati mastrni. & prosterne
re in compunctione animi coram
eo. Ipse enim tibi restituet. alte
rius oculi uisionem. Ex p̄ge fact
homo. unius oculi recepto lumi
ne. abiit quo iussio impulit im
perantis. Ibiq. iterum obsecrans.
beati confessoris uirtute. depulsa
cæci oculi nocte. uidens abscessit.
Mutus & iam adhuc beate tumu

& non uoce solubili. beatae fe 57
mine auxilium implorabat. In
cuius ore. de memorata benedic
tione palte infusa. erumpente
sanguine mixto cum pure. uo
cis officium meruit adipisci. Fri
goreticus accedens. ad hoc monu
mentum. ut pallam tegente atti
git. restineta contagionis febre.
conualuit. Contractus uero mar
cus nomine. manibus de postatus
aliorum ad sepulchrum beate.
ibi orationem diutissime fudit.
Hora autem nona pedibus p̄priis
stetit domumq. regressus est. Le
odinus puer. cum in ualitudem
grauem irruens. quanto egrotaret
mense. & non solum gressum.
uerum & iam ciborum usum. in

7666-71
1342

1342

Brind BR

7666-71

f. 57^r

Sub termino quoq; uici iulienfis. sunt
tres prbr̄i consepulti. Et ut festur
per antiquam relationē nullius con
sanguinitatis p̄p̄inqui uinculo. nisi
tantum in amore dī socii. & caelo fra
tres effecti. Qui unius loci spatium
sepulchris iuxta positis. assiduitate
miraculorum illustrant. Quicum
per multorum annorū curricula. in
his ubi sepulti sunt loculis quiescerent.
scissum nuper pauimentū. qđ calce
atq; comminuta testa. quasi silex
durissima fūsum erat. unius sepul
chri cacumen apparuit. Quo paulu
lum eleuato. tellus scissa. apice alte
rius patefecit. Illoq; emicante. secu
tus est tertius tumulus. Qui nunc iux
ta initium ostensionis suę. gradatim
eleuantur super terrā. Sed nunciam

79
morituro dandos. sed lucis solis clari
tate equandos. ac dominici corporis
conformatione clarificandos. Sunt
autē hęc sepulchra. infra terminū
quem superius diximus. apud uicū
atoram.

THE SEPULCHRO THEOMASTI EPI
homastus quoq; iuxta expositionē
nominis sui. mirabilis sc̄tate homo.
ciacensis urbis fuisse fertur ep̄s. De
qua urbe. causa nescio qua demo
tus. pictauum oppidū petit. ibiq;
p̄sentem uitā. in bona p̄durans confes
sione finiuit. Cuius quę sit merces.
in caelo. adeius ostenditur tumulū.
eum q; inhabitare in paradīso. p̄
dit uirtus egrediens de sepulchro.
Iudq; in eo ueraciter ostenditur. qđ
dñs ih̄c. xpc. in euangelio marthe di

97 ¹⁰⁰
& scilicet magistris deuotissime
adherentem berteradā. iā dic
ti florentissimi regis coniugē.
prædictus uenerabilis ponti
fex. regalib. indutam iccladi
bus. gratia septiformis sps bene
dixit. Simulq. francoꝝ princi
pes. benedictione scilicet sps gratia
confirmauit. & tali om̃s inter
dicti. & ex communicationis
lege constrinxit. Vtrumquā
de alterius lumbis. regem in euo
presumant eligere. sed ex ip
sorum quos & diuina pietas exal
tare dignata ē. & scilicet aptorum
intercessionibus. perman
uicarii ipsorum. beatissimi pon
tificis. confirmare & consecra
re disposuit. Haec ideo carita
ti ur̃ae. breuiter innouissi

17666-71
100²

Brind BR.

7666-71

fol. 100²

CUM SACRO SCA MA
TE ECCLESIA. EMINENTI
um patrum. quos praeueni
ente gratia diuine largitatis. dimican
do cum angue palmam optinuisse
letatur. cum luce adhuc concessa ute
rentur mortalibus. & post agonis tri
umphale exitum. longe meliori. ut
pote incircumscripte ditatis luce p
enniter pfrui non ambigat. Non fu
co secularis facundie politis sermoni
bus. quibus non minimū adulationis
asseribit. quin potius simplici narratio
nis serie. cunctis posteritatibus. pfutu
ras memorias. dirigendas ēē consulte
instituit. Quos licet illius cui felix
natiuitas. celo pasturiendo a mortali
um sequestrauit obtutibus. crebrata

datere culpa nequaquam carere posse; NA
hac itaq; diutina animatus meditatione.
maximeq; rogantibus. fratribus. cū ex beati ui
ri uisitatibus ermenlandi confessoris.
qui francie ueniens a boris. nris in fini
bus uisitatibus. nouus uita dixerim
benedictus infulsit. quēdam quē uisu
uel relatione frum didici. scripto pa
ginis tradenda decernerem. duarum
eregione rerum ppediebar. obiectu;
Ne aut inestī stilo aliquid temeritatis
asseriberetur. utpote quin ullius pro
gatiue scientie compos exsistens. tan
ti patris acta plebeio sermone scriptu
rus aggredere. aut cum per de uia quē
ipse lubrico raptarer calle. scissimi uiri
arecto nusquā tramite dilapsam uia.
ipse imitari neglegens. aliis imitanda

erudiret disciplina. Scē enim cum honis
ep̄s et martyr ad se suscipiens. uenera
biliter enutrit. caelestibusq. disci
plinis instruxit. ac euangelicis
dogmatibus et apostolicis quibus
ipse auctore dō imbutus fuerat.
beatum cassianum puerum instru
ens. tamquam indilectum herede
se totum transfudit. Factumq.
est. ut extanti consortio scī. qui
p̄ se puer dñō placere studuit.
Vir iam eē incipiens. ut aetate.
ita & meritis apud dñm augeret. 7

Diligebat namq. secundum ill.
scāe scripturae praeceptum
dñm ex toto corde et tota uirtute.
Nihil tanto. mori praeponens.
aestimans. p̄ nihilo omnia. prē
ter quam quod erat gratia diui
na. Orationibus assiduus instans

132
+33
se eorum meritis adiuuari. quos si
iudicio dī placeret. uellet imitari. 7

Ampliauit insuper deinde bea
tus cassianus habitaculum
suum. ad iugem peregrinorū
suscceptionem. quam amore
diuino artius uinctus. iugiter
necessitatem patientibus exhi
bebat. Largissimis insistent
elemosinis. curam indeficiente
habens egentium. Necessaria eis
tribuens. pedes lauans. mensam
ponens. aquam manibus fun
dens. cibum ministrans. po
tum tribuens. languentes
p̄curans. etcetera his pietatis
officiis similia. plenis carita
te uisceribus exhibens. quae
rens in omnibus his. non sua.
sed quae in xpi. Talibus

M. 7666-71
f. 137

Brimel BR.

7666-71

f. 137²

insistentes. Deinde beatus simp-
 plicius cum cassiano. gentilium
 incredulitate resistens. cogno-
 uit in coepiscopo. quantum ei
 dñs bonum intali direxerat pe-
 regrino. Duo namq; pariter erant
 epi. una fide. una caritate. una
 deuotione agentes. Pariter pre-
 dicantes. pariter orantes. pari-
 ter xpo placere studentes. XIII.
Interea cassianus. sibi augere
 labores. p xpi amore deside-
 rans. confessus est beato simpli-
 cio. in britanniam se uelle pro-
 ficisci. quae adhuc tunc genti-
 li tenebatur errore. Quererebat
 enim scs pontifex gladium.
 licet non inueniret martiriū.
 Non enim deet uenerabilis con-
 fessor. si se uis adeet persecu-
 tor. Tamen quid non adeptus

ergo. artius eum malens retinere.
 dñi absq; dubio cognoscens uo-
 luntatem. quod non futurus
 britanorum eet eps sed. eduorum.
 quatenus tempus expectaret.
 dño se ducturum quo digeret.
 Tali igitur frequenti psecutione
 retinuit. quem ds ne ab augusti
 dunensium loco relinqueret
 uoluit. XIII.

Facto autem apud illum
 triennio. scs simplicius
 beati temporis sui. viii kt.
 iust. clausit diem. Cuius
 corpus beatissimus coeps suus
 cassianus. uenerabiliter susci-
 piens. cum debitis scōe lau-
 dibus sepeliuit. offerens ob-
 scām commemorationē eius
 sacrificium dño. & holocau-
 stum uis. & cetera. De quibus

Am 9666-71

f. 141

I N - 7

Brüssel BR.

7666-71

f. 141^R

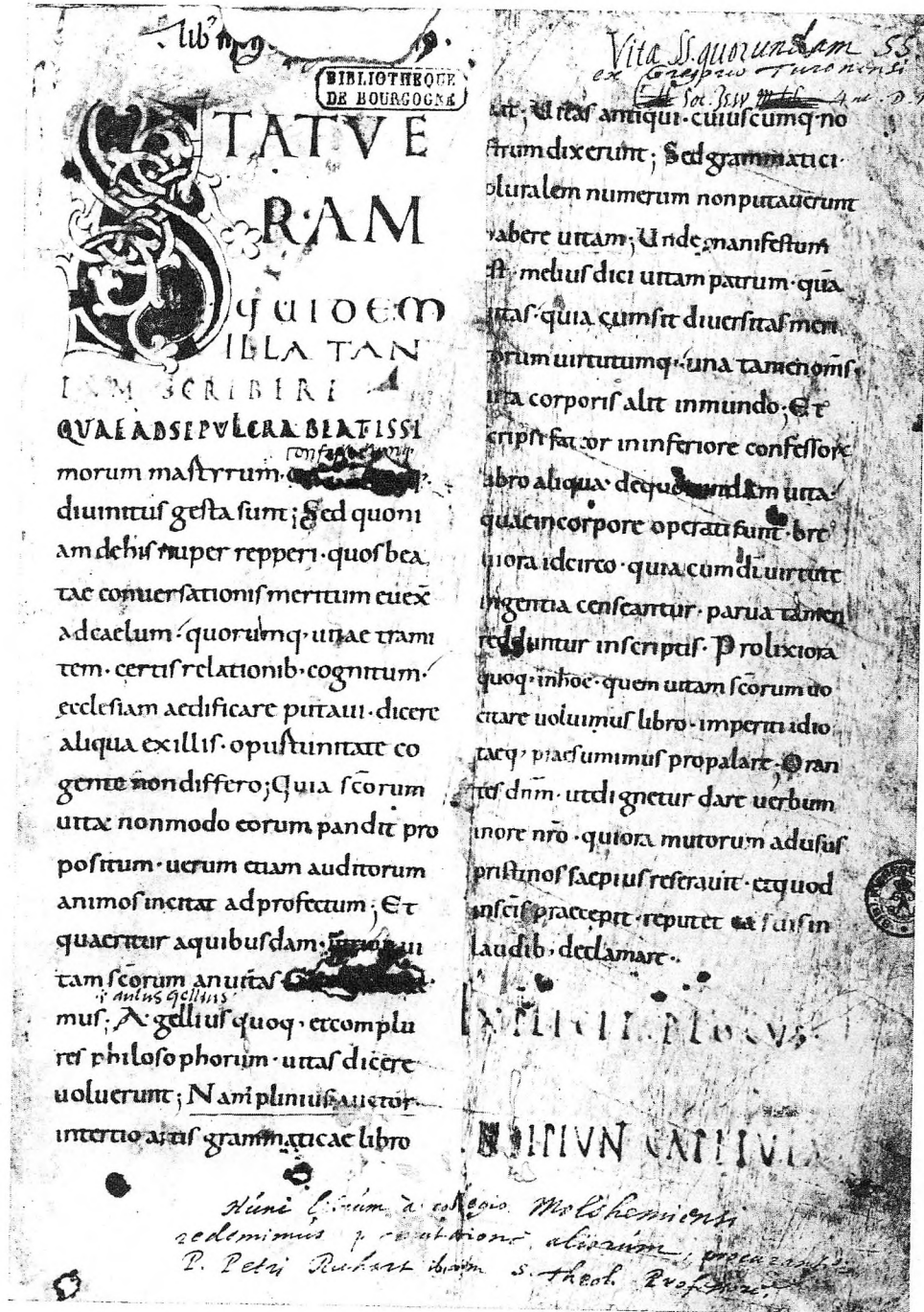

Fig. 1: Manuscrit 7666-71 de Bruxelles, f° 1r°. Réduit. Copyright, Bibliothèque Royale Albert Ier, Bruxelles.

Alain J. Stoclet, "La 'clausula de cunctis Pippini regis': Nouvelles hypothèses", in: *Francia* 8 (1980) 1-42

••••• nicophorus laicus amicissimus
 eiusdem prbri. ita ut ambo se dilige
 rent ut frs germani. ex una matre
 nati. Cum ergo per tot seriemar
 nox sic uiuerent. inimicus huma
 ni generis diabolus. fecit inter eos
 discordia talem. ut nec in platea
 optarent se obuiare. hoc enim p
 multum tempus dum agerent.
 nicophorus laicus. postea poeni
 tentia ductus. rogauit ut uenit ad
 prbri. suppetitum. & uenit petere
 p nicophoro. ut ei culpa indulgeret.
 & susceperet eum ad priores. uen
 etas. Ille uero noluit indulgere.
 Et iterum petit alios amicos. ut uenit
 & peterent indulgentiam. Nec
 illis petentibus uoluit indulgere.
 Et postea uice. alios atq. alios eum
 misit. ut uel per ipsos. culpa in
 dulgentia mereretur. Ut. note
 duos uel triu. testium.
 manifesta eet omnibus ue
 nia. quam per amicos commu
 nes eum petebat. Ille uero du
 ri cordius. nec illis petentibus
 indulgentia pristino amico

qui erat. p. ximus. et. ita. ante qui
 in postu uela deponere. & subito
 confiten. hi quos malignis. agita
 b. & sp. & anti uiri. meriti coepit.
 & quasi ante conspectu iudicis.
 beati. antistitis. uisite torquer.
 siquidem in confessione. tam no
 men. qua p. sentia. pelamantes.
 Quae res dum reddet. & cunctos
 incit. te sollicitos. quod ignotu
 nomen. ora demonum. facerentur.
 quibus erat. altior. meriti. ad postu
 cursu. celen. prexerunt. Ut si for
 sitan. aliquis. ignotus. uar. dealus.
 puineus. adueniret. digna. potu
 iss. & ueneratione. suscipi. quem
 prius. scitatis. meritum. fecerat.
 nuntian. Itaq. cum sub hac. ex
 pectatione. negotiator. ille.
 postu. de occidentali. parte. re
 meas. introiss. & coepit. ab eo
 sciscitari. turba. fidelium. que eet
 ille uir. scs. nomine. iulianus.
 cuius. uisite. & opinione. an
 tea. cognouerant. Et sic. cum
 eodem. ueniss. ediceret. & ita

STE LOCUS EUANGE
 LICVS FR. VBI SE DICIT
 dñs uitem. & discipulos suos
 palmites. secundum hoc di
 cit quod est caput ecclesie.
 nosq. membra eius. media
 tor di. ethominum. homo
 xpc ihc. Unius qui p. pena
 nrae sunt. uitis & palmites.
 Propter quod cum esset dñs.
 cuius. naturae. non sumus.
 factus est homo. ut in illo eet
 uitis. humana. natura. cuius
 et nos. homines. palmites. esse
 possemus. Quid ergo est. ego
 sum. uitis. uera. Ab illa. itaq.
 discernit. cui. dicitur. Quo
 modo. conuersa. in. amantui.
 dinem. uitis. alienae. Nam.
 quo pacto. est. uita. quae. ex
 spectata. est. ut. faceret. uiam.
 fecit. autem. spinas. Ego. su
 inquit. uitis. uera. & pater. mi
 agricola. est. Omnes. palmites

in me. non. ferunt. fructum.
 tollit. eum. Et. omnes. qui. ferunt.
 fructum. purgabit. eum. ut. fru
 ctum. plus. afferat. Numquid.
 unum. sunt. agricola. & uitis.
 Secundum. hoc. ergo. uitis. xpc.
 secundum. quod. ait. pater. maior. me
 est. Secundum. id. autem. quod
 ait. ego. & pater. unum. sumus.
 et. ipse. agricola. est. Nec. talis. qua
 les. sunt. qui. extrinsecus. operan
 do. exhibent. ministerium. sed.
 talis. uidet. etiam. intrinsecus. in
 crementum. Nam. neq. qui. plan
 tat. est. aliquid. neque. qui. rigat.
 sed. qui. in. incrementum. dat. dñs.
 Et. itaq. dñs. est. xpc. qui. dñs. erat. uer
 bum. unde. et. ipse. & pater. unum
 sunt. Et. si. uerbum. caro. factum
 est. quod. non. erat. manet. quod
 erat. Deniq. cum. de. parte. ta
 quam. de. agricola. dixisset. qd
 infructuosos. purget. ut. plus. af
 ferat. fructum. continuo. etia

Fig. 4: Fragment manuscript Augiensis 76, f° 1v°, col. de droite (Vita Viviani, ed. A. Holder II, p. 484, 1°2) et 5r°, col. de gauche (praeparatio Sapricii, ibid., p. 489-90, 5,1). Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

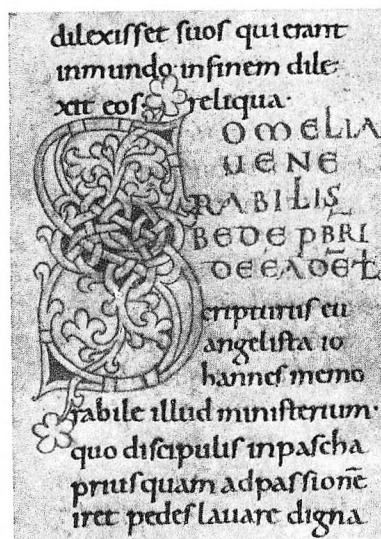
Fig. 5: Manuscript Augiensis XVI de Karlsruhe, f° 135r°. Réduit. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

6a

6b

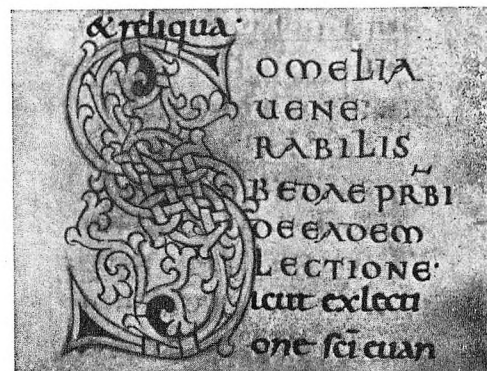

6c

Fig. 6a/6b: Manuscript 7666-71 de Bruxelles, f° 1r° (fig. 6a), f° 1v° (fig. 6b). Réduit. Copyright, Bibliothèque Royale Albert Ier, Bruxelles.

Fig. 6c/6d: Manuscript Augiensis XXXVII de Karlsruhe, f° 58v° (fig. 6c), f° 66v° (fig. 6d). Réduit. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

Fig. 6e: Manuscript Augiensis LXXXIV de Karlsruhe, f° 125r°. Réduit. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

6d 6e

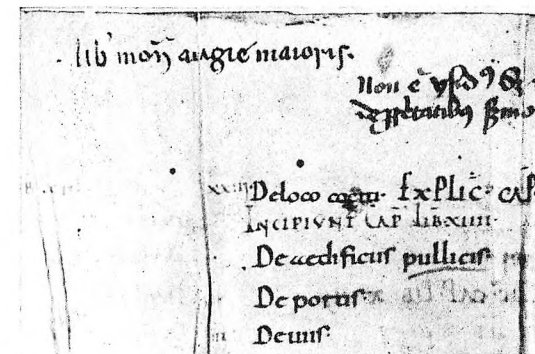

Fig. 7a: Manuscript Augiensis LXVIII de Karlsruhe, f° 1r°. Marque d'appartenance. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

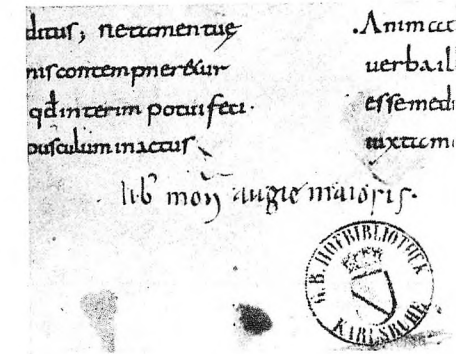

Fig. 7b: Manuscript Augiensis LXXVII de Karlsruhe, f° 1r°. Marque d'appartenance. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

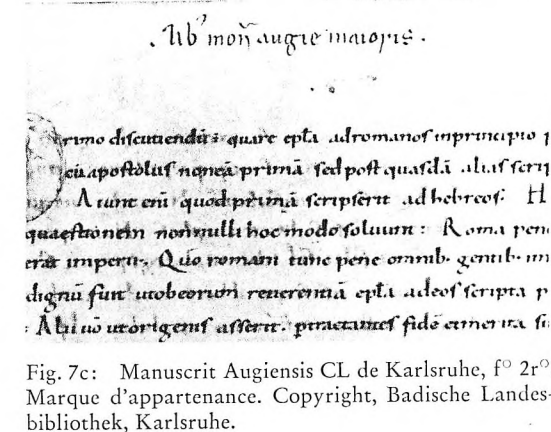

Fig. 7c: Manuscript Augiensis CL de Karlsruhe, f° 2r°. Marque d'appartenance. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

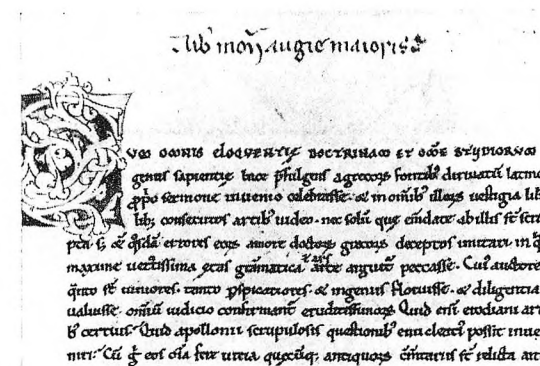

Fig. 7d: Manuscript Augiensis CLXIII de Karlsruhe, f° 3r°. Marque d'appartenance. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

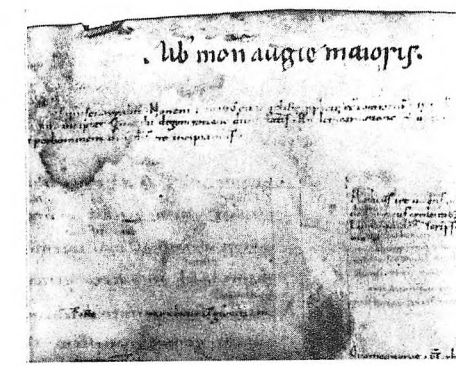

Fig. 7e: Manuscript Augiensis CLXXVIII de Karlsruhe, f° 1r°. Marque d'appartenance. Copyright, Badische Landesbibliothek, Karlsruhe.

nonsolum deterrenis diuitis sed
 & iam de talentis uerbisui bonam
 facientes rationem. multiplicati
 onis mercede recepta audire
 mereamur ab ipso. Euge serue
 bone. quia super pauca fuisti fi
 delis. super multa te constituam
 intra gaudium domini tui.

SINOSSE UIS LECTOR.
 quib. hic libellus temporibus
 uidetur esse conscriptus. t. ad sacro
 rum mastix p. ciosam editum
 laudem. inue. nesc. anno ab
 incarnatione dñi septingentesi
 mo sexagesimo septimo. tempo
 rib. felicissimi atq. tranquillissi
 mi. & catholici pippini regis fran
 corum. & patricii romanorum.
 filii beatæ memoriæ quondā
 caroli principis. anno felicissimi
 regni eius. Indē nomine sexto de
 cimo. indictione quinta. & filioz
 eius eorundemq. regum francoz.
 caroli & cartomanni. qui pma
 nus scæ recordationis. uiri bea
 tissimi domni stephani pape.

una cum predicto patre dom
 no. uiro gloriosissimo pippino
 rege. sacro chrismate in reges di
 pudentia. & scōz aptoz petri.
 & pauli. intercessionib. conse
 crati sunt. anno tertio decimo.
 Nā ipse p. dictus domni florentis
 simus. pippinus rex pui. paucto
 ritatē & imperium scæ recorda
 tionis. domni zacharie pape.
 & unctionē scī chrismati. perma
 nus beatorum sacerdotum galliarū.
 & electionem omnium franchon
 trib. annis antea in regni solio su
 blimatus ē. postea p. manus eius
 quemq. stephani pontificis. de
 uno in beatorum p. dictorum mastix.
 dionisii. rustici. & cleutherii. aec
 desia. ubi & uenerabilis uir fol
 radus archi. p. b. & abbas ēē cog
 noscitur. in regem. & patricium.
 una cum predictis filiis carolo
 & cartomanno. in nomine scæ
 trinitatis. unctus & benedictus
 est. In ipsa nāq. beatorum mastix
 aeclesia. uno eodemq. die. no
 bilissimam atq. deuotissimam.

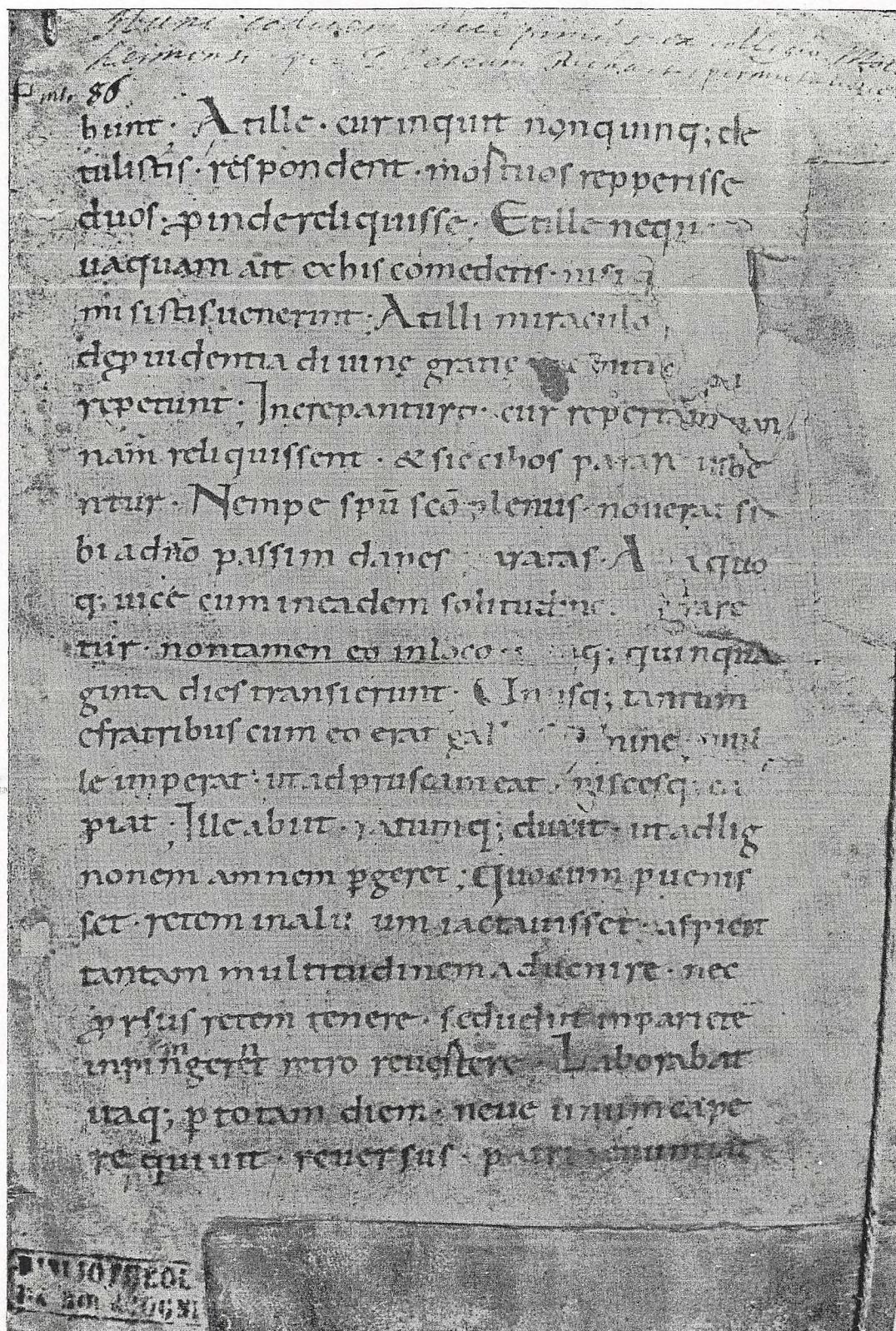
& scīs mastribus deuotissime
 adherentem berteradā. iā dic
 ti florentissimi regis conuigē.
 p. dictus uenerabilis ponti
 fex. regalib. inditum icladi
 bus. gratia septiformis sps bene
 dixit. Simulq. francoz princi
 pes. benedictione scī sps gratia
 confirmauit. & tali omīs inter
 dictu. & ex communicationis
 lege. constrinxit. Vtrumq. uia
 de alterius lumbis. regem in cuo
 presumant eligere. sed ex ip
 soz quos & diuina pietas exal
 tare dignata ē. & scōz aptoz
 intercessionibus. perman
 uicari ipsoz. beatissimi pon
 tificis. confirmare & consecra
 re disposuit. Haec ideo carita
 ti uræ. breuiter in nouissi
 ma paginula libelli inserui
 mus huius. ut persuccedentiū
 temporum. & uulgi relatio
 ne. p. pago in cuo ualeat cogno
 scere posteroz.

Fig. 2: Manuscrit 7666-71 de Bruxelles, f° 99v°. Réduit. Copyright, Bibliothèque Royale Albert Ier, Bruxelles.

Fig. 3: Manuscrit 7666-71 de Bruxelles, f° 100r°. Réduit. Copyright, Bibliothèque Royale Albert Ier, Bruxelles.

Lawler, Mm. v. Colou bami

uisite aliquid acletale deuitare ecclesie fuga
 omittere; Moransq; alia uice penes luxu
 uium coenobium columba uiniocus
 pbr. cuius superius fecimus mentio
 nem. ad eum uenit. Sequebaturq; cum
 uiniocus columbae uestigiis quocumq;
 iret. ueneruntq; ad horreum qd frumenta
 condebantur. Aspicere uinioc. paruisq;
 pendens copiae exiguitatem ait se non habe
 re panis abundantiam. quo tanta multitu
 do alatur. curq; segnitia torpeat querendi
 frumenta increpat; Cu. beatus es mba
 respondit. sinite conditori se deserui
 ant plebes. numquam praua es. nichil scias.
 Sic enim pconantis uox spal. ieraphi con
 celebrat. non uidi iustum derelictum.
 nec semen eius querens panem. Perfacile
 farre horreum replet. qui de quinque
 panibus hominum. quinque milia satia
 uit. Manente deniq; nocte illa ibi uini
 oco. uiri di fide et oratione horreum
 repletum est; Maneque consurgens
 uiniocus iuxta horreum transiit. sano

Bibliothèque
Royale, Bruxelles
Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

N° 3512-20

14

largitus est. quatenus nullus episcoporum in pretorio
coenobio. quolibet iure dominari conaretur. Per
ceptum ergo optatum munus. ad patriam remeare
nisi sumus. Cumq. pacto tineris spatio. tuscani
arua postposita. appennina. Attingimus rura. Ex p
ter castrum cui bis martium nomen ē. uenissimus
tanta uis februm bestulsum oppressit. at omnino.
moste pueniri. crederetur. Aeger enim ab urbe p
gressus fuit. Oppresserat omnis mestitia. tam lon
gem tineris quā labor aegri patris. nec prorsus
desospitate spem habentes. Tenuo territorio aspera
in loci. undiq. uallati mestitia. nec omnino desospita
te paterna fidentes metam sumus. Erat enim uigilia
passionis. beatorum petri & pauli apostolorum. Cumq.
um. atrox inrueret. ille inter ignes februm me
accessit. accursans debita poena. denotatū
uigilia suscitauit. Cumq. ego dicerem om. Sa
um ēē deposita. Ille agit tu meum. uite stratum
totam pnoctis metam. quousq. diei prorumpat.
crepusculū excuba. Cū ergo excubassem quousq.
intempesta nox rueret. tantus me sopor oppressit.
ut sursum caput attollere non ualesem. Omnisq.
qui erga territorium sycinas uel equos excubabat.
simili sunt. oppressi sopore. Cumq. ergo cuncta.

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles
Service Photographique
4, Bd. de l'Empereur

Mm 8518-20

160 v

Post haec abba monasterii qđ luxouium dicitur.
nomine eustasius. quem bone memoriae coteri-
banus eidem loco pfect. abbatius exilio uite
ad supernam patriam commigrauit. fr̄s er-
go in eodem coenobio constituti. consiliū
inierunt. ut uenerabile gallum renouarent.
et eius regimini se subdendo contradicerent.
Miserunt itaq; sex fr̄s ex his qui ab hiber-
nia uenerunt. qui epistolam ferrent. con-
tinentē causas eius legationis. Igitur illi
recto itinere. cum ad uiri dī cellā puenissent.
nuntiati aduenisse. ducti sunt ad orationē.
Qua expleta domum ingressi. porrexerunt
epistolam. Quā ut uir dī plegit. dixit illis.
Ego quidem o fr̄s uerba prophetae
cupiens imitari dicentis. extraneus fa-
ctus sum fratribus meis. et peregrinus
filiis matris meae. Deserui notos meos.
et proquinquos. et ut liberius dño possim
uacare. solitudinis elegi secreta. Ut que pa-
rentū et p̄diorū dimissionē. p̄teream. epis-
copatus honorem. et diuitias mundi susci-
pere non consensi. Et quo pacto post
hanc renuntiationem. et uoluntariam

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles
Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

Ms 8548-20

f 113v-

alius non mediocriter scitatus eius indicium
 apparuit. habuit uir dei capsellam decorio
 facta diligenter seratam. Cuius clauem sub
 tam uigili custodia ipse retinuit. ut nullis
 discipulorum eius quamdiu uixerat in corpo
 re. quid intus seruaret cognoscere potuisset.
 hanc autem ex suis humeris pendentem. ferre
 solebat quocumque ambulauit. At ubi
 de hac uita migravit superata clauem aperuerit
 capsellam. Et inuenerit in ea cilicium medi
 cum. & catenam aeream sanguine aspersam.
 Deinde corpus inspicientes magistri. inuene
 runt locum catenae ubi saepius praecin
 gi solēbat. Carnemque ipsam in locis
 quatuor profundius catenam sulcatam.
 Ad eorumque eisdem uulneribus eruor de
 currens. exierat. plocā perfuderat. po
 stea uero aperuit capsellam cum cilicio.
 ad caput eius inferretur. & deporta
 uerunt. cum corpore ad monumentum.
 Et suspendebant haec tria. martificatio
 nis eius indicia. iuxta tumulum ad
 rapacem. Si per quas deinceps ad ostē
 sionem meritorum ipsius plummas dominus

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles

Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

Mm 85.18-20

118

pauperculuf. in pago qui perahrolites para di
 citur. & summa deuotione cum uxore sua ad
 cellā beati galli. causā orationis pperare dis
 posuit. Cuius intentione deuotionis. dū
 mulier pallulā quam in scōloco oblatura
 erat contextam paruisset. inuoluit ea for
 mella caerie. quam simul oblatum ire cogi
 tabat. & in arca sua inter alia uestimenta
 reposuit. Contigit aut dum ire pararent.
 domum illorū cum omnibus quae infra
 erant illam rebus igne cremari. Cumq.
 consumptis omnibus flamma cessante.
 sopitum fuisset incendium. coeperunt in
 fautilarum cumulos ferramentorum re
 liquas queritare. Et ecce inueniunt mi
 rum dictu caerā pallula inuolutam. in
 ter cineres & carbones. nihilq. in eis lesio
 nis apparuit. Cum ipsam archam. & quic
 quid aliud in illa repositum erat. peni
 tus consumpsisset incendium. Viso igit
 tantae uirtutis miraculo. benedixerunt
 dō. & iter quod disposuerunt pegerunt.
 Et narrantes fratribus quae gesta fuerant.
 obtulerunt donarium qd huic uoto con

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles

Service Photographique
4, Bd. de l'Université

M 8518.20

f 126

quasi oraturus ingreditur. et ante
 aram ipsius nomini consecratam
 consistit. quiq. ad salutem non me-
 rabatur audiri afflictiones quas alius
 se irrogatū & irriterat. convenien-
 ti satisfactio nē cepit. Nam intestina
 eius more sartaginis igni suppositae
 feruere coeperunt. & tam diuae misce-
 rum tortiones illum inuascerunt ex
 templo. ut sine aliorum adminiculo.
 nequaquam egredi potuisset. Sed qd
 dicere pudet. egestio naturae turpi im-
 petu prumpens. cum astantes nimio
 foetore grauaret. sine mora ab ecclesia
 cectus. uehiculo quo decedere mona-
 sterio possit. sicut rogauerat est in po-
 situs. Sicq. immoderato fluore na-
 ture carens consuetudine uasi qd
 egesta defluerent. sup sedens egre-
 ssus est. & ad uicinum monasteri-
 um qd auua nominatur. cui et prae-
 erat pductus est. Ubi etiā ingra-
 uescente langore tantum sibi
 met famulantib. obnium

Anno

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles

Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

M 85-18-20

f135

neglegentum iratus resiliit. & caballum re-
gitant iussit. Cumq. secunda acertia ui-
ce ascendere cupiens. parituleretur
errore. tandem clientium adminiculo
equo sup. positus. monasterio cum rubo-
re decessit. Non longe aū inde positū
subito cum diris oculorum dolor in-
uasit. ac deinde p. momenta singula
decrecente insu. caecitatis horrore dā-
natum. materiali funditus tūce pri-
uauit.

Innocentius etiam venerabilis gallus
quam p. promptum impendat auxilium.
sequenti liquebit exemplo. Quidam
uir dum p. siluam quandam iter age-
ret. ac circumspiceret. incursum latronū
qui mea solebant commorari. mul-
tisq. nocere festinando deuitare cona-
retur. tantus eum subito sopor in-
uasit. ut uix in caedere potuisset.
Cum periculi metū suspectus. haberet
itineris casus. et dormiendi causa
paulisp. diuertere uellet. rustici quon-
dam

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles
Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

Mm 8518-20

1139.

In mundum super eam exorcismum recitavit.
 quo ad usq. eadem uexatio finiretur. Resi-
 piscenti aut puellae modos paenitentiae
 indicxit. se seq. pilla in orationib. ac ieu-
 niis exercere coepit. At misera faem-
 na ut de phibitis aescis quidlibet usurpa-
 uit tam acriter eam continuo demonum
 uasit. ut uix a multis teneri potuisset. Cūq.
 identidem ad eundem locum pducta esset.
 et stephanus supradictus iterato sup eam ex-
 orcismum recitasset. animal parvulum in
 modum bruci nigerrimum ab eius ore p-
 lapsum est. Hoc uiso cum idem frater at-
 tentius ad uirationem insisteret. tribus uici-
 bus singulorum similitudo brucorum ore
 excidit faeminae. Quae animalia dū stan-
 tes manu capere niterentur. subito disparu-
 erunt. Puella autem eadem hora surrexit
 incolomis. & reliquum uitae suae tempus
 absq. ulla demonis infestatione transiecit.

Illud quoque libet ostendere euidentem miraculo quo
 modo uir scs quosdam infortio suo de penuria
 rerum trepidantes corripuit. & modice fidei

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles
Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

M. 85.13.20

f. 140 v°

farum quam pendere solebat retraxit. Quo
 itaq; laudes ac unctis gratiae referuntur ab
 omnibus. qui ad declaranda patris eximie
 recta stupendi novitate miraculi. lumen scis
 aptatum visibus. uel ad horam loco uene
 rabili deesse non passus est. XXX
 dem frater dum alio tempore lucernas uittas
 in eadem lauaret aeterna. Alius quidā ibi in
 caute deambulans. cum se alio repente uer
 tisset. quasdam iuxta positas ueste attac
 tas. paupimento deiecit. ita ut inolerito eius
 dem deiectionis impulsu. usq; in aetlesiae
 cancellos ferrentur. Sed mirum diuinae
 operationis modo absq; lesione repertae.
 suis continuo non sine admiratione re
 stitutae sunt locis. XXX

Frater quidam eiusdem congregationis
 medicinali scientia non ignobiliter in
 structo dum quodam tempore incidisi
 bi fleotomo lienam fecisset. et p̄ppera
 festinatione. post modicum quippiam
 operis incaute faceret. statim non so
 lum brachium cuius uenam incisionu!

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles

Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

Mn 8518-20

f 146 v°

runda donationibus. possessiones ipsius coenobii
buiammodum dilataret. & infra paucos an-
nos. quā plures ad sacrae militum uitae fratres
attractos. magisterio suo & cura decentissime
gubernaret.

111

His prelibatis. uitae eius scitatem. licet summam
pstringere. utliquo cunctis claret. quibus p-
fectuū gradibus. ad hanc gloriam sit euectus.
Erat namq; parsimoniae sectator eximius. cre-
berrimo macerans ieiunio corpore. Ita ut in p-
cipuis ieiuniorum diebus. ex consuetudine pul-
crā ab-
stinenciam continuaret frequentius. et his con-
tra temptamentorum iacula diuis p-
munitus.
vigilias amabat. & assiduitate orandi. spiritalia
nequitiae repellebat. Summę autem humilita-
tis gratia p-
cipue p-
ditus. in tantum uoluntariam
paupertatem diligebat. ut terrenā gloriā omnibus
fugeret. modis. Cui etiam haec erat consuetudo.
ut si quoquā p-
uita litate monasterii eum tendere
necessitas poposcisset. uilis munda dorso ueheretur
aselli. Erat inter cetera tanta in eo pauperum sol-
licitudo. ut eorum curam p-
se potius. quam pa-
lios exhibere studeret. In eo uero misericordiae
opere qđ elemosina dicitur uix cuiquā habebatur

Copyright, Bibliothèque
Royale, Bruxelles
Service Photographique
4, Bld. de l'Empereur

Ms 85-18-20

f. 152 v

Kl iiii. In nicomedia. Zoeli. Romae

54

gagipap. luciae uirg. processii. & marini.

vi non iiii. Romae Nat scorum proces

si & martiniani. melciadis epi.

v non iiii. In alexandria. triformis. mene

lai. cirilli. apri ci. & edirra. translatio corpo

ris. sci thomae apostoli. et thonitrus in rinou

iiii non iiii. In africa. iocundiani. sereni.

faci

& theodori. & in toronis ordinatio episcopatus.

iii non iiii. Agathon. theodoti. tropho

nis. magrini. arpotis.

ii non iiii. In alexandria. artotus. & zo

tici. In siria. aratoris. neuudono. Lotici.

non iiii. In alexandria. partheni

eradi. appollonii. publici. & alibi. partemi.

viii id iiii. In siria. circatriu. parem.

In caesarea capodociae. procopi. quast.

vii id iiii. In thomis. Zenonis. & in me

Abb. 160

XVIII kt SEP. Romae. sc̃i eusebii p̃rbi.

In s̃ria. demetrii. fustinati. In aquileia. felicis.

XVII kt SEP. Assumptio sc̃ae mariae. matris dñi

ñr̃i ih̃u xp̃i. In m̃comedia. Nat̃ philippi.

In insula. VII kt SEP. Dedicatio ecclesiae sc̃ae mariae. In insula.

In alexandria. orionis. In alexandria orionis

XVI kt SEP. Dedicatio oratorii. sc̃i iohannis baptiste

In insula. In caesarea. sc̃i mammetis.

XV kt SEP. Romae. agapiti. & in ponto. ponti

mi. pilanti. martiane uirginis. uirginis

XIII kt SEP. In ponto. amasiae ciuitatis. filionis.

rufini. leontii. theodoli. cyrilli. cyrilli.

XII kt SEP. In alexandria. dioscori. & in lu

cama. ualentia. ani. & leonti. & leonti

XI kt SEP. In spanis. uincenii. & iuliani. & in

lucania. ualenti. & leontii. ualenti

X kt SEP. Romae. tinothi. discipuli sc̃i pau

li apostoli. & in ponto. hectarii. Nectarii.

IAN HAB DIES XXXI

KL IAN · Circumcisio dñi nr̃i ih̃u xp̃i.
secundum carnem · In oriente · stephani ·

N i comedia · eostrosini ep̃i · Priamiani · Etat ·

NON IAN · Antiochia · Isidori ep̃i · Macha
riabbatis · Saturni · Possessoris · Firmi ·

III NON IAN · Parisius genoseue uirginis · In ei
les ponto · Ciria · Primi ·

II NON IAN · In africa aquilini · gemini · masti
ani · Eugenti · Quinti · Theodati ·

NON IAN · In africa · felicit · secundi · luciani
iocundi · Petri · marci · Alibi depositio

VIII ID IAN · Epiphania dñi nr̃i ih̃u xp̃i · In atri
ca telespori · acuti · Ianuariae ·

VII ID IAN · In comedia · luciani p̃b̃i · liceri
die com · polioni · felis · ianuarii ·

VI ID IAN · In greceia · cipisti · secundi · timo
thai · lucii · rustici · **AUG DNO**

seruuli. & in mauritania. timothei.

xiii kt a p r In capodocia caesarea. theodori p r b i.

& in africa bassi. & aliorum. xx. / Obiit p e r a s i n d.

xiii kt a p r In antiochia. ioseph. & in alio lo

co. pauli. & c r i m l l i. eugenii. serapionis.

xii kt a p r In cassino. s c i b e n e d i c t i a b b a t i s In

alexandria. serapionis. iosephi. uolusii.

xi kt a p r In arborea. aquitane. natalis. secundi.

& pauli. & in sebasti. arionis.

x kt a p r In aff. natalis. fidelis. In antiochia the

odori. p r b i. caesarea luliam.

viii kt a p r In siria. seleuci. & in aff. agapri.

romuli. rogati. uicturini. saturnini.

viii kt a p r Annuntiatio s c e m a r i a e. matris d n i.

hierosolima d n s n r i h s x p s crucifixus e.

vii kt a p r Romae. castuli. & in firmio montani p r b i

In sebasti ciuitate. p e l r i e p i.

vi kt a p r Hierosolima. resurrectio d n i n r i

Exorcismus salis.
Exorcizo te creatura salis per dñm uiuum. p dñm ue-
rum. per dñm scñm per dñm qui te per heliseum pro-
phetam in aquam mitti iussit ut sanaretur steri-
litas aque. ut efficiaris sal exorcizatum in salutem cre-
dentium. & sis omnibus te sumentibus sanitas anime
& corporis. & effugiat atq; discedat ab eo loco quo
aspersus fueris omnis fantasia & nequicia uel uersu-
tia diabolice fraudis. omnis q; sps immundus adiuratus
p eum qui uenturus est iudicare uiuos

Dñs uobiscum.

Benedictio salis.

In mensam clementiam tuā omnipotens eterne dñs
humiliter imploramus. ut hanc creaturā salis quam
in usum generis humani tribuisti. benedicere & scī-
ficare tua pietate digneris. ut sit omnibus sumentibus
salus anime & corporis. & quicquid ex eo tactū
uel respersum fuerit careat omni immundicia. omni
q; impugnatione spiritualis nequitię. **E**t dñm.

Exorcizo te creatura *Exorcismus aque.*
aque in nomine dñi patris omnipotentis. &
in nomine ihu xpī filii eius dñi nrī. & in uirtute
sp̄s scī. ut fias aqua exorcizata ad effugandam
omnem potestatem inimici. & ipsum inimicum era-
dicare & explantare cum angelis suis apostaticis.
p uirtutem dñi nrī ihu xpī qui uenturus est iu-
dicare

Benedictio aque.

Exorcizo te creatura salis per dñm uiuum. p dñm ue-
rum. per dñm sc̃m per dñm qui te per heliseum pro-
phetam in aquam mitti iussit ut sanaretur steri-
litas aque. ut efficiaris sal exorcizatum in salutem cre-
dentium. & sis omnibus te sumentibus sanitas anime
& corporis. & effugiat atq; discedat ab eo loco quo
aspersus fueris omnis fantasia & nequicia uel uersu-
tia diabolice fraudis. omnis q; sp̃s inmundus adiuratus
p eum qui uenturus est iudicare uiuos

Dñs uobiscum.

Benedictio salis.

Immensam clementiam tuā omnipotens eterne dñ
humiliter imploramus. ut hanc creaturā salis quam
in usum generis humani tribuisti. benedicere & sc̃i-
ficare tua pietate digneris. ut sit omnibus sumenta-
bus salus anime & corporis. & quicquid ex eo tactū
uel respersum fuerit careat omni inmundicia. omni
q; impugnatione spiritualis nequitię. Et dñm.

Exorcizo te creatura *Exorcismus aque.*
aque in nomine dñi patris omnipotentis &
in nomine ihu xp̃i filii eius dñi nr̃i. & in uirtute
sp̃s sc̃i. ut fias aqua exorcizata ad effugandam
omnem potestatem inimici. & ipsum inimicum era-
dicare & explantare cum angelis suis apostaticis.
p uirtutem dñi nr̃i ihu xp̃i qui uenturus est iu-
dicare

Benedictio aque.

K Terna fit maio lupus ē. & serpens anguis.
MAI HAB DIES. XXXI. LVNA. XXX.
MAI. Scōrū Philippi. & Iacobi aplō. Walburge virg

xi G VI Nō Scī Athanasii epī. Sigismundi reg.
xviii D V Nō Inuentio Scē Crucis. Alexandri. Euenti. Theodoli. &
viii F IIII Nō Iuuenalis epī.
F III Nō Ascensio dñi.
xvi G II Nō Scī Iohannis apli. dñi. dñi. Iohannis.
V A NON MAI.
B VIII ID
xiii C VII ID Scī Timothei. mar. Incipit istas. Cōmemoratio & Ren
II D VI ID Scōrū Gordiani. & Epimachi.
I V ID Scī Gen gulf. mīr.
X F IIII ID Scō. Neri. Achillei. & Pancrati. mīr. Imitio Petri
G III ID Scē MARIE. admartir & Seruati epī. costen.
xviii A II ID Scē Corone. virg
vii B IDVS. MAI.
C xviii IDVNII. Scī Peregrini epī. mīr
xv D xvi kt
iiii E xv kt SOL IN LAMINOS.
F xiiii kt Scē Potentiane virg
xii G xiii kt
I A xii kt
B xi kt
viii C x kt
D viii kt
xvii F viii kt Scī Urbani. pp & mīr. Istas ordinar. dñi.
vi G vii kt Scī Symetri. cū soc. Augustini. epī.
G vi kt Scī Bede prs.
xiiii A V kt Scī Germani. epī & cēfess.
iii B IIII kt Translatio Scī Maximini. epī.
C III kt Scī Feliciis pp & mīr. Dedecimo impit. Infabot.
xi D II kt Scē Petronille. virg
NOX HAB HOR. VIII. DIES. XVI.

Brümel BR. 1813, fol 7^a

tis sue faciens. sedet ad dexteram
maiestatis in excelsis. tanto meli
or angelis effectus. quanto disse
rentius p̄ illis nomen hereditauit.

O a nobis q̄s omnipotens d̄s **ORAT.**
ut qui natiuitatē dñi nr̄i ih̄u xp̄i
nos frequentare gaudemus. dig
nis conuersationibus ad eius me
reamur p̄tinere consortiū. **Itē cō.**

Nos cum essemus **IN SCND VLS P. CAPT.**
paruuli sub elementis mundi
eramus seruientes. at ubi uenit
plenitudo temporis. misit d̄s fili
um suū natum ex muliere factum
sub lege. ut eos qui sub lege erant
redimeret. ut ad optionem fili
orum reciperemus. **ORATIO.**

Brümel BR, 1814-1816, vom erzählten Be.²

¶ a nobis q̄i q̄no de m̄i t̄mone laiciam.
m̄i t̄mone p̄i p̄i peccatis affligitur. q̄i
m̄i t̄mone p̄i confessor tuo confidit.
m̄i t̄mone reseruat. ¶

¶ q̄i dñe famulum tuū et p̄i t̄mone
m̄i t̄mone multiplica ut ab omib;
ber om̄is et t̄poralis m̄i t̄mone
m̄i t̄mone lus et sempiternis
m̄i t̄mone m̄i t̄mone m̄i t̄mone
¶ p̄i t̄mone m̄i t̄mone m̄i t̄mone
m̄i t̄mone p̄i famula tuū. atq; a p̄i t̄mone
m̄i t̄mone meretur aduersitatibus recte
securū. ut tranquillitate p̄i t̄mone
m̄i t̄mone om̄ium visibilia et invisibilia
m̄i t̄mone m̄i t̄mone m̄i t̄mone liberatus. denota
m̄i t̄mone m̄i t̄mone m̄i t̄mone. p̄i t̄mone. p̄i t̄mone.

lante dñe apostolicis iugiter fultus doctri-
nis. centesimo cum fructu lactis introeat
portas paradysi. atq. te dñe collaudante
audire mercatur. Euge serue bone & fide-
lis. quia in pauca fuisti fidelis. super mul-
ta te constituam. intra in gaudium dñi tui.
Quod ipse praestare dign-

IN DIE NATAT

O mps sen. pñt dñs totius conditor creature. pñs mñs clem-
exaudi. & annos famuli tui ill. quē dematñs iusserit
inhanc unā pñre iussisti. pñs pñs plurimosq. largire
ut omnē tibi exigat placiturus aetate. f.

Adesto dñe supplicationib. nñs. & hanc oblat famuli
tui. ill. quā tibi offert obdiē natalissimū genuinū.
quoeū dematñs inscribi. in hunc mundū nasci iuss-
placatus aob benignus assume. f.

O fuita fidelū. tñmā te saluator & custos qñ famuli
tui. nñ. adhunc diem natalissimū genuinū expleto anno
pducere dignatus es. grām in eo uite pñctionis a-
auge. & dies ei annorū numerositate multiplica-
ut te annuente pñ felice pñ felice pñe tus aetate. a-
ticipatū celestū gaudiū pñe mñ. a- f.

Qui meres celeri sub carnis iure resolui
 Eximios pecceres quos fouit gratia diues.
 O, sum paucillum rogo te de flectere gressum.
 Mita uota p̄cum p̄fundas utq. tuarum.
 Libertate potens regali stemmate pollens.
 Conditur hoc tumultu Fredericus funere metto.
 Qui comes insignis utu lūf. p̄cedarus & actus
 Iusticiae garas & rerū rexit habenas.
 hic fuit ecce p̄uisor huius honeste.
 Armis p̄texit. temerataq. iura resolut.
 Nonis octobris pridie natalibus auris
 Cessit. & ex meritis gratia spē ligant op̄imis. **E** **L** **O** **C** **E**
 Anno dñi. m. cc. lxxij. viij. id. aug. hoc in vigilia sc̄i
 iacobi apli. iudictione. v. luna sc̄da. in crepusculo dixit.
 exersus est ignis validus de quada domo ville Babuth.
 et cōbullit in eadē villa. clvi. domi. et n̄ remāsit
 incota villa Babuth nisi canis vicus. et vicus am-
 blauis. et ^{nos} maximū sustinuit ip̄o die timorē.
 et laborē. & calorem. de fructu monasterii
 n̄r̄i sed deo restituit gr̄as & beato Reḡo ac lo-
 q̄d neq. sola fauilla cecidit sup̄ ip̄m monasteriū.

Remigius p̄sul meritis ortuq. uenustus Francorū
 domino gentem. peperit. Luculgentiam
 Anno aut̄ dñi. m. cc. lvi. pridie kl̄ augusti. irruit ictus
 fulminis sup̄ eandē domū de q̄ p̄dict' ignis exiuit & ei
 incendit. non tam totā cōbullit. sed vxor viri domi.
 i ostio ip̄i domi cū filio suo sedens. ictu fulminis p̄trita
 mortua corruit nulla ferens signa lesionis. filius t̄m &
 par. q̄ int̄ domū exibat manentib' illesus.

filiorum israel ^{IV} ^{III} ^{II} ^I ⁰ ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³

O descendať qđ dñe dś nř spś tuus scđ sup hoc altare. qui & pti
tui dona scđficet. & sumenřum corda dignanť emundet. p.
cō **A**cepta ^{buř} sacri ^{cium} ui ^{sticte} oblationes & holocau ^{sta}
su ^{per} alia ^{re} tuum domi ^{ne}. **A**d **C**o **m**p **l**e **n**d **u**.

Quoniam omnipotens deus. ut hoc in loco qui nomini tuo dicatus est. cunctis
te inuocantibus aures tue pietatis accommodare digneris. **P.**
Deus qui nos pastores inordinat prelatorum. Misere.
in populo uocari uoluisti. presta quod. ut hoc quod humano
ore dicimur. intus oculis esse ualeamus. **P.** Prestante domino n.

Oblatis q̄s dñe placare muneribus. S e c r e t a.
 & nos famulos tuos. quos pastores in ecc̃a tua eē uoluisti.
 & om̃s nobis commissos. assidua p̃tectione guberna. ꝑ dñm.

Da nobis dñe q̄s. ꝑ ꝑhec sancta que sumpsimus ad compt.
pseuerantē in tua uoluntate famulatum. ut in dieb' nr̄is &
merito & numero gr̄ex nob̄ commissus tibi seruient augea
tur. ꝑ dñm nr̄m ih̄m x. f. r. q̄ r. Spiritus ubi uult
spirat. & uocē eius audis. & nescis unde ueniat aut q̄ uadat.
Beatus homo quē tu erudieris dñe. & de lege tua docueris eu.
Tysidor vs. in libro. de sermone botio.

Utile ē multa scire. & beate uiuere. Quod si utrumq; n̄ ualemus.
melius ut bene uiuendi quā multa sciendi studium sequamur.
Non pertinere ad beatitudinē consequendā scientiā rerum. nec
ēē beatum. multum scire. sed ēē beatum. beate uiuere. Nichil
ob est dñi scientibus ignorantia mundi. pfecte autē scit. qui dñi
prius. & ista non p se. sed pp̄t dñi scit. Hac sententia lec-
ta. doo. n̄. v. **Wibaldus**. abbas Postea stabulensis.
priorio fuit compunctus. & ad conuersionis amorem ac-
census.

iniquo lapsus conspiciens semetipsum desperat. Hec nunc exspectat. Gregorius. Opsi
semine opus neq; post reficitur demerere iuste retributionis. Opsi
precepit ut tabernaculi sacerdos ingrediens manna bulis ambulat. ut uidelicet uoces

Mensis Aprilis habet dies xxx. Luna xxviii.
Aprilis. Quintiani mīr. Theodore v.

Hicetū episcopi.
Theodosie uirg. 7 mīr.
epi. 7 mīr.

xi A iii h
B iii h
C "

xi A iii h
B iii h
C "
xii A v h
B iii h
C iii h
xiii A vi h
B iii h
C iii h
xiv A vii h
B iii h
C iii h
xv A viii h
B iii h
C iii h
xvi A ix h
B iii h
C iii h
xvii A x h
B iii h
C iii h
xviii A xi h
B iii h
C iii h
xix A xii h
B iii h
C iii h
xx A xiii h
B iii h
C iii h
xxi A xiiii h
B iii h
C iii h
xxii A xv h
B iii h
C iii h
xxiii A xvi h
B iii h
C iii h
xxiv A xvii h
B iii h
C iii h
xxv A xviii h
B iii h
C iii h
xxvi A xix h
B iii h
C iii h
xxvii A xx h
B iii h
C iii h
xxviii A xxi h
B iii h
C iii h
xxix A xxii h
B iii h
C iii h
xxx A xxiii h
B iii h
C iii h

Lelestinī pp. Ann. abicarn. d. m. c. v. Sabb. pasch. diae
Septē uirginū. Marie egypciace. d. p. k. d. E. Rome. scō

ordin
Diae pasch. in eta
scī pauli apti

Leonis pp.

Eufemie uirg. Hic don. abbs. Wibals. iustitius est
Oail. Tiburti 7 Valeriani. de abbacia stabulensi.
Stabulaus ab imperat
Lothario scō. Anno in

Sol inaurum. 7 fra septo.

Cleutheru epī. Vltimū tūmū pasch.

Seneslu mīr. Victoris epī. Hec domus Wibals abbs. 7
Maximini mīr. secretus ē 7 abben stabul.
Gau pp. Stabulaus ab Alexand. Leodi

Georgi mīr. Adelberti epī 7 mīr. Tensi epō. Anno dñi. m. c.

Lxxvi. etatis sue. Anno. xxxv
Letania maior. 7. iii.

Marci euangl.

Cleti pp.

Anastasi epī.

Vitalis mīr.

quia dignū pfecto ē. ut cura scō ecclē. ei qui hanc bene regere pualer imponat.
Cui nolenti mulier infacit. expuit. qā qd qd exmunerib. q pcepit. alus pdesse non
curat. bonus ei scā ecclā expbrans qd infacit. saluā iactat. Ieruno pede caleiam
tū tollit. ut discalciati dom uocet. Scripū nāq. 7 caleiat. pedes in ppatōe euagglī pacis. Si q ut nūm
sic curā proximi gerit. utriq; pede pailoiā mīa munim. Qui ū suā tamū cogitans utilitatē. proximof
negligit. quasi unius pedis caleiamētū cum de decore amittit.

KL

Mensis septēbris hab' dies. xxx. t. xxx.
SEPT. Prisci mī. Syri. Simplicii.

Antonii mī.

Reonacti Epī. 7 Omsueta. Dies eg.
Marcelli mī.

Victorini mī. Finiunt dies an.
Magni conf.

Hativitē Scē mariae. Adriani mī.

Gorgonii mī.

Hilarii pp.

Proti & lacincti mī.

Syri 7 Iuueni conf.

Octob. Exaltatē Scē Crucis. Corneliū. 7 Cyf.

Nicomedis mī.

Lucie 7 Geminiani.

Lamberti epī 7 mī. Sol in libram.

Domn' d' abbas
Wibold. elect' ē in ab-
batem in morte Casmo absens.
4 sequenti die. inuestitus ē de
eadē abbā. a Lothario impa-
tore. Anno dñi. m. c. xxxvi.

Ianuariū epī 7 soc' ei.

Oathet apli

Gaurici 7 soc'

Tecele uirg.

Rodberti epī 7 c. Concept' s. Iohis bapt.

Firmini epī 7 mī.

Cypriani epī. Iustine v. Quota hic luna

Cosmo 7 Damiani. ē. tot s' eodē anno

epacte

Cōmemorat' Scōx Anglōx.

Hieronimi pbrri.

OZIEHES IN GEHESI. Denique scire qd' inest inter sacerdotes dī. 7 sacerdotes pharaonis. Charas terras concedit sacerdotib' suis. Dñs autem
sacerdotibus suis partē nō concedit. sed dicit eis. Ego sum pars ur̄a. Obsequat' erg' hoc om̄s dñi sacerdotes. 7 uidet' que sit differentia sacer-
dotum. ne forte qui partē habent in m̄a. 7 terrenis cultib' ac studiis uacant. non tñ dñi quā pharaonis sacerdotes ēē uideant. Ille est enī
qui uult sacerdotes suos habere possessionē terrarū et exorere agri. non animē cultū suū & non legē. opam dare. X. p̄s aut dñs
nō quid pōpular sacerdotibus suis audiam. Qui non inq̄t renuntiauerit om̄ib' que possidet non potest m̄s esse discipulus. Contrariusco h
dicens. Deus enim p̄mo om̄ium. m̄s inquam aculator ex isto. meas condēnationes loquor. Hecq̄ suum xp̄o esse discipulū quē uident
Aligua possidentē. 7 eum q̄ non renuntiat omnibus que possidet.

Ambrosius. sup lucā. capitulo. xx. vii. Om̄s hereticos 7 schismaticos. a regno dī. &
ab ecclā intellige separatos. 7 ideo nō dī s; inmundi sp̄s om̄s schismaticos. hereticos q;
claret ēē conuent'. Idem in eodem. Ex duob' stat ecclā. ut aut peccare nescias. aut
peccare desistas. Penitentia delictū abluet. sapientia cauet. Idem in psalmo Beati
in macula. Conpunctio ē. humilitas m̄tis. oriens ex recordatiōe peccator. 7 timore
iudicis. Idem in eodem. Non est ullus homini locus medius. non potest esse n̄si
eū diabolo. qui non est cum xp̄isto.

luntas tua sicut in celo & in terra. Panem
nr̄m cotidianum da nobis hodie. Et dimitte
nobis debita nr̄a sicut et nos dimittimus
debitoribus nr̄is. Et ne nos inducas in tēpta-

Lationem. Sed libera nos a malo. **A** **M** **E** **H**.
Libera nos q̄s dñe ab omib⁹ malis
preteritis. presentib⁹ et futuris. et incedente
pro nobis beata & glōsa sempq; uirgine dei
genitrice. Maria. et beatis aplis tuis. Petro
& Paulo. atq; Andrea. **D**a propitius pa-
cem in diebus nr̄is. ut ope misericordie tue ad-
iuti & a peccata simus semp liberi. et ab omni
perturbatione securi. Et dñm nr̄m ihm xp̄m
filiū tuum qui tecū uiuit & regnat d̄s in
unitate sp̄s sc̄i. **P**er om̄ia sc̄la sc̄lorū. **A** **m**.

Pax dñi sit semp uobiscum. Et cū spū tuo.
gnus dei qui tollis peccata mundi miserere n̄.
IN VIGILIA NATIVITATIS Dñi. OR.

Dñs qui nos redemptionis nr̄e annua expectati-
one letificas. pr̄a ut unigenitū tuū quem
redēptorē leti suscipim⁹. uenientē quoq; ui-
dicem securi uideamus. Et dñm. **S**up oblat

Da nobis q̄s omp̄e d̄s ut sicut adoranda filiū
tui natalicia p̄uenim⁹. sic ei munera capi-
amus sempiterna gaudentes. Et post cōm.

Andreas apls dixit ad
Egeā. Om̄ipotentia d̄s
qui uiuis & uer⁹ ē. ego
oī die sacrifico. n̄ thur-
is furnū. nec tauro.
Qui uoluit carnem. n̄
h̄iroy sanguinē se-
imaculatū agnū in-
tare crucis. cui carnem
p̄ qm̄ oīs ppl̄s cred-
tū manducauit. &
sanguinē biberit. ut
teger p̄manet. & im-
maculat⁹ & uiuis.

Vigilia dñi nri.

A Hodie scietis quia.

Vs Dñi est terra & plen.

Ept Paulus seruus ih̄u.

Let. Propter syon n̄ taceb.

An. Hodie scietis quia u.

Vs. Qui regis israhel.

Cant. Cum esset despons.

An. Tollite portas p̄ncip.

Co. Reuelabitur gl̄a.

Nusquam tam uigere debent uiscera mischie quam in catholica ecclesia tanquam uera mater. nec peccantibus filius superbe consulat. nec corruptis difficile ignoscat. Nam cum sine uisita uisus apostolus huius ecclesie catholice persona sustinet petrus. Huius ecclesie clauis regni celorum daretur. Et cum dicitur. Misericordia.

annua tribus deuotione uenerari. interius
assequi gratie tue luce concede. P. Oratio ad missam.

OPS sempiternae dei maiestatem tuam suppli
ces exoramus. ut sicut unigenitus filius tuus
hodierna die cum nostre carnis substantia
in templo est presentatus. ita nos facias puri
ficatis et mentibus presentari. P. Super oblatam.

Exaudi domine preces nostras. et ut digna sint mu
nera que oculis tue maiestatis offerimus. sub
sidium nobis tue pietatis impende. P. Ad completorium.

Qui domine deus noster ut sacro sancta mysteria que pro re
parationis nostre munimine contulisti. interce
dente beata maria semper uirgine et presens
nobis remedium esse facias et futurum. P. Hanc.

Sequi inter cetera potencie tue. Sancte Agathe uir
miracula et iam in sexu fragili uictoriam
martyrii contulisti. concede propitius ut cui
natalicia colimus. per eius ad te exempla gradiamur. P.

Suscipe domine munera que in beate Super oblatam.
Agathe martyris tue sollempnitate deferimus.
cuius nos scimus patrocinio liberari. P. Ad completorium.

Auxilientur nobis domine super mysteria. et inter
cedente beata Agathe martyre tua sempiterna
protectione confirmant. P. Hanc sancti Valentini orationem.

Perfice in nobis
domine quod gratiam tuam
qui iusti symeonis
expectatione implesti.
et sic ille mortem non
uidit per quam christum
dominum uidere mere
retur. ita et nos
optineamus eternam.

1. Gaudeamus omnes.
2. Exultauit cor meum.
3. Sapientia uiuere in.
4. Adiuuabit eam deus.
5. Eluminat imperius.
6. Qui seminat in lacu.
7. Simile est regnum est
domini uirginibus que.
8. Offeruntur regi.
9. Qui me dignatus.

in libro quest
prena plectum est:
cum ad occidendum.
Quo dictus est agnus

Otolica
m̃ps se
tus pe
de dec
posita.

Oritatis
remus
ferat u

O noscā
m̃ps se
a tua

nr̄as qu
rimus.
xp̄e est

Premus a
quitate
conuer

unicū
O R E O
m̄ps ser

Augustinus de doct
uncti & cum nocte
die illucescent dri

de deceptas: ut omni heretica prauitate de-
posita: errantium corda resipiscant. & ad ue-
ritatis tue redeant unitatem. **Leuante. P.**
Oremus & propfidis iudeis. ut ds et dñs nr au-
ferat uelamen de cordib' eoz. ut & ipsi ag-
noseant ihm. xp̄m dñm nr̄m. **Oremus.**

Dmps sempit̄ ds qui & iam iudaicam pfidia
a tua misericordia non repellis. exaudi preces
nr̄as quas pro illius popli obcecatione dese-
rimus. ut agnita ueritatis tue luce que
xp̄e est. a suis tenebris eruantur. **P. dñm.**

Oremus & ppaganis. ut ds ompe auferat ini-
quitatē a cordib' eoz. ut relictis idolis suis
conuertantur ad dñm uiuum & uerū. et
unicū filiū eius ihm. xp̄m dñm nr̄m. —

O k e o s **P**lectamus genua. —
Dmps sempit̄ ds qui non mortem peccatorū
sed uitam semp̄ inquiris. suscipe propitiū
orationem nr̄am. et libera eos ab idolorum
cultura. & aggrega ecclē tue scē. ad laudē &
glām nominis tui. **Leuante. P. dñm nr̄m**

Augustinus de doctrina xp̄iana. Pars nouissima diei quā passus est xp̄s. nisi pro toto accipatur. id est ad
lūctā & iam nocte p̄terita. & nec inueniū ultima parte resurrexit. nisi totus dies accipiat. adiuncto scilicet
die illucescente dñi eo. non possunt esse tres dies & tres noctes. quibus se in corde eoz producit futurum.

esse cōmendatur. nouem
mensēs cōputant. decimo
inchoato.

Quando prouidet omnia
genua n̄ flectim. Illi enim
genua flectebant dño in pas-
sione opus bonū male ope-
rantes. quia illudendo hoc
faciebant. nos ad demonst-
randū quia fugere debet
mus opera que simulando
sunt. utramq̄ genuflexione
pro eis.

Exconcelto uasensi. capit.
viii. Hoc uisum uisum est.
nobis ut nom dñi pape qui
cumq; soli aplice p̄fuerit
in ecclesiis reueretur.

n̄ obstat. qđ habitum religionis p̄ nos tanta ac tali re
indignos accipit. sed ministeriū quod p̄ nos exteri exhi
betur. tu interius p̄ donū scī sp̄s exequaris. m m m.

Dē bonarū uirtutū dator. Benedicti o sup̄ cuculla.
& om̄ium benedictionū larg^{unt} infusor. exaudi p̄ces n̄as.
& hoc uestim̄tum qđ famulus tuus p̄ conseruand^{unt} sc̄e re
gule signo se adinduendū exposcit. benedicere & sc̄ifica
re digneris. f. l t e o m.

O s̄ qui uestim̄tum salutare & indum̄tum et̄ne iocundita
tis tuus fidelib^{us} p̄misisti. clem̄tiam tuā supplicet exora
mus. ut hoc indum̄tum mortificationē carnis. humi
litate cordis. & contemptū mundi significans. quo fa
mulus tuus scō uisibilit^{unt} ē informand^{unt} p̄posito. p̄ptius
benedicas. & monastice religionis habitum quē te inspi
rante suscepit. te p̄tegente custodiat. P. P r o f e s
s i o m o n a c h i.

Ego frater. N. abho
dierna die & deinceps. p̄mitto stabilitatē & conuersio
nem morū meorū. in hoc stabulensi monasterio. corā
dō & sc̄is aptis eius. Petro & Paulo. scō q; Remaclo con
fessore. p̄sente domino. N. abbate. *Qua Plecta*
dicat rep̄ ante r̄et facies. *Suscipe me dñe scđm eloq̄*
um tuum & uiuam. & non confundas me ab expectatio
ne mea. s̄ c̄ raphael. oz s̄ c̄ e t̄ l e t a n i a.

kyrieleyson. s̄ c̄e ioh̄s. v. oz s̄ c̄e Barth. oz s̄ c̄e stephane
x p̄eleyson. s̄ c̄e Petre. oz s̄ c̄e Philippe. oz s̄ c̄e Elemeus.
x p̄eleyson. s̄ c̄e Paule. oz s̄ c̄e Symon. oz s̄ c̄e Vincenti.
s̄ aluator m. a. s̄ c̄e Andrea. oz s̄ c̄e taddee. oz s̄ c̄e Laurenti.
s̄ c̄a maria oz s̄ c̄e iacobe. oz s̄ c̄e lucā. oz s̄ c̄e Eustachi.
s̄ c̄e mīchael oz s̄ c̄e ioh̄s. oz s̄ c̄e Barnaba s̄ c̄e Lambre.
s̄ c̄e Gabriel. s̄ c̄e iacobe. oz om̄s s̄. apti. oz s̄ c̄e Vite.

cui a ... angelorum domini
 erant ... servitium tuo ...
 he de ut in similitudine ...
 muerta et po ...
 cum ingenti gau ...
 tum ratem ...
 fia ut templum uide bant omnes ...
 gloriam do ...
 adorauerunt et collaudaue ...
 fecit salomon ...
 sollempnia ...
 do ...
 omni me a do ...
 dicit domi ...
 querit ...
 ...

et ego med ...
 alle lu ia ...
Erelapauerunt acti do ...
 no ...
 alle lu ia ...
 de ...
 sciam ...
 me uide ...
 quia ego in patre ...
 alle lu ia ...
Clamauerunt uis ...
 gaudeant ...
 rum libera ...
 e ...
 sunt ...
 oculis ...

fecit salomon
 sollempnia
 ...
 ...
 ...

Lib monastery stabulei

Sancte pater matre tua vox est dulcis in auribus
Eterni regis cui quo filius modo deus
hanc aula reuera tua qua sanctissima gleba
Ex veteri more digno celebratur honore
Gens tibi subdita plebs tibi credita ne patiat
Vlla picula tibi sedula que famulatur
Nec sit ut ex terra qua tua dextera ferre putat
Porta coforta rege prege ne noceatur
Corpora pectora tempora leta se exornat
A gladijs et ab insidijs defende florent
A vicio fame fulgure peste fame

per ecclesia
florent

attentius pio dño preces incessabiliter fundere. Et hæc pre
ceptio firma atq: inuiolata permaneat. manus nrę
subscriptionibus subter eā decreuimus roborari.

EXEMPLAR PRECEPTI CHLODOVEI REGIS
DATI PAPOLINO ABB. DE QUADAMA COMMU

TA TIONE

CHLODOWENS REX FRANKONIA. ILLUSTRI
AERICO DUCE. ET CHARLEONIO COMITI.

Quoties inter anteriorū regum consuetudinem. et congre
gatione scā monachorum pro instrumenta cartarum
dequaliber re facta fuerit commutatio. oportet scriptu
rarū seriem inter partes p nrām preceptionē confir
mare. Ideo uir apostolicus dominus & pater noster
papolenus ep̄s clementiam regni nr̄i suggessit. eo qd
dominus noster & auunculus childericus quondā rex
una cū antecessore suo domino Rema clo ep̄o quondā
uel suis monachis ubi ipse ad monasteria malimunda
rio & stabulaco custos esse uidetur locella aliqua
cōmutassent. Unde accepit pars domni & auunculi
nr̄i childerici quondā regis locellā cui nomen athe
tasif cū hominibus ibidem cōmanentibus. & omne
peculiare eorū uel terras eorū quas excolere uident
bis nominibus. Rachefrido. cū nepotibus suis. Bertram
no. Gisfloberto. Aganulfo. rē radefrido. sigo
frido. rigoberto. pro ipsare in commutatione ipse

ad pueniat in ordinatione uenialitas ne qd absit et ordinatis eo
atque imuneat. Si quando igitur de his tractari necesse est graues ex pto qd uir
receptes & meos. comuni de hoc deliberatione pensate. Pro omnibus autem colubis
in cunctis adhibere uos conuenit credimus eni quasi illa que agenda sunt
nullus in uobis qd quibusq; modis redarguere possit inueniat. nobis qd ita graui
agant cognoscite. qm uita me resq; illud ita nobis sunt in omnibus adhiberi.
qa qd cu eius consensu agat. nullius culpe macula fideat. Ille sententiam uero
nri diaconi suroru prece ita extitit meritoru ut animos nros ad uera. ue homi
loram omnipotentem dm ut bona que de uobis reuelat placita sibi plenius faciat
e. Concedit itaq; qd congregare disponitis du dō fuerit solatiante pacis.
ha letificet ac reddat pomia certiores.

Intantis tue grata nobis omni sollicitudo est qd ea que de sacerdotu uita co
at et inuestigata renuntiat. Ut ergo hanc sollicitudine quam uice laudam. pos
studiosus esto ac uigilans & si quis illis a quibus. Sed qd absit excessus ppetran
sunt qd possint emen. vari. rationaliter emendent. Quoquin fr nro ma
re ferit. ut qd fieri dicit a uobis informatus agnoscat. Nulla igitur res ab in
uentione uel insinuatione te reuocet. Nam quanto uigilantiam tuam modo
brior inuenieris si huiusmodi actus qualibet dissimulatione celaueris. Pa
in in monasterio quo est in penitentia uolumus pmanere. Res aut que p
miliar. So ecclē tue seruā. ^{fauerebis.} modis omnibus. De qbus etia scdm reru
te facere uolum. & in seruium ecclē nre transmutare. sed clerici eius
cessunt. a pari aliud facere de susceptu te conuenit inq frat nras tu
de eisdem rebus in seruium nro emisere. quatenus du necesse fuerit cōtem
sua detrimento restitui. De bonis. Tu quoda gradus ad nos puenit ad
mus utru uera sint ut loci fraternitas tua cu loci seruitore pretor ex
SIRACUSIS. LXXXV
in qd necesse sum. caris. uiuunt. omimodo me co pellunt aliqua de miraculis
in facta sibi libertate scribere. ad qua re solatio ure b. aritatis uel entia
memoria redeunt queq; uos conuolisse contigit in breuit indicetis. Ne dō
Conu anastasiū de penitentiis fuit aliqua reuoluisse te meminisse que

Anno dñice incarn. v. c. xlviii. Winand' de Leeburch
 q' dicebat' de t'ra cū suis 9 p'liab' stabulense ecclia mul
 tis rapinis^{et} p' dis. molestauit. sup' q' ad dñm W^{liso} abbe p'
 canonica adlatissa ciendū euocatione anathematis iun
 ctulo inodatus erat. Ordinante interī diuina clemētia 7
 multiplices cas' stabul' ecclie miserante subito idē W.
 decessit. nec usquā in omni leodiensi ep'atu. metu eidē
 dñi abbis. 7 ex cōmunicatiōis. rano more sepeliri
 potuit. s; ad oīum infidelū sup'stitiū iūre. 7 ad
 dñi abbis cū industria h' effecerat. 7 ecclie p'petuū
 munimētū 7 honore. Balus que uixit Leeburch ē.
 extra muros cimiteri sepult' ē. cū tam idē Winand'
 9 sanguis dñi. H^{einrici} u. te leod' pontificis eet. 7 q'a
 magn' erat. sui siceū decessisse n' medioc' dolentes.
 cū magna humilitatis instantia. assūptis secū ii. b'
 nobilib' dñis suis. H^{einricus} derupe 7 H^{einricus} de Leeburch.
 quorū alt' i. aduocat' ecclie n'p' erat. Tali' H. amice
 fili'. dñm abbe 7 eccliam ad eunt. 7 ut recepta
 9 postuōe dāpnorū mortuū suū xp'iana sepultū
 n' p'uaient supplicat' exorabāt. P' multimodas g'
 supplicationes summa ablatōe ad .c. marcas sup
 p'itata ē. quā summa. n' p'dicti nobiles dñno abbi
 cū suis q's p'ea notabim' se datōs ut deseruiros

Lco Apocalypsis bti iohannis ap'li

Anno dñice incarn. v. c. xlviu. Winand' de lēburch
 q' dicebat' dētrū cū suis & p'liab' stabulense ecclia mul-
 tis rapinis^{et} p' dis. molestant. sup' q' a dño W. abbe p'
 canonica ad satisfaciendū enocatione anathematis iun-
 culo inodatus erat. Ordinate interī diuina clemētia &
 multiplices cas' stabul' ecclie miserante subito idē W.
 decessit. nequaquā in omni leodiensi epātū. metu eidē
 dñi abbis. & excomunicatiois. x'ano more sepeliri
 potuit. s; ad oīum infidelū sup'itū irorē. & ad
 dñi abbis cū industria h' effecerat. & ecclie p'petuū
 munimētū & honorē. Balus que iuxta lēburch ē.
 extra muros ammenū sepult' ē. cū tam idē Winand'
 & sanguis dñi. Heinric' leod' pontifex eēt. T'q'a
 magn' erat. sui fideū decessisse n' medioc' dolentes.
 cū magna humilitatis instantia. assūptis secū. ii. b'
 nobilib' dñis suis. H. derupe & H. de leoburch.
 quorū alt' ^{derupe} i. aduocat' ecclie n're erat. T'ali' H. amne
 fili'. dñm abbe & eccliam adierunt. & ut recepta
 & positioe dāpnorū mortuū suū xpiana sepultura
 n' p'uaient supplicat' exorabat. P' multimodas g'
 supplicationes summa ablatore ad .c. marcas sup-
 putata ē. quā summa. n' p' dicti nobiles dño abbi
 cū suis q's p'ea notabim' se datos ut deseruēt

lco Apocalypsis bti iohannis apst

moze fferia secūda
ad primam

EATULS. VI R
Q. N. ABIIT.

In consilio impi-
orum: & in uia
peccatorū non sta-
uit: & in cathedra pestilentie non
sedit. Sed in lege dñi uoluntas
eius: & in lege eius meditabit̃ die
ac nocte. Et erit tanquā lignum
qd̃ plantatū est secus decursus a-
quarū: qd̃ fructū suū dabit in
tēpore suo. Et solū eius n̄ deflu-
et: & om̃ia quecūq; faciet p̃spera-
bunt̃. Non sic impij non sic: sed
tanquā puluis quem picit uentus
ā facie terre. I dō non resurgūt im-
pij in iudicio: neq; peccatores in
consilio iustorū. Quoniam nouit

Cantem? dñō gloriose enim
magnificatus ē: equū & a
sceniorē deiecit in mare. Fœ
tudo mea & laus mea dñs:
et factus ē mī in salutē. I ste
dī meus & glorificabo eū:
deus patris mei et exaltabo
eū. Dñs quasi uir pugnator
omps nomen eū: currus pha
raonis et exercitū ei? piecit ī
mare. Electi pñcipes eū sub
mersi sūt in mari rubro: abyssi
operuerūt eos: descenderūt in p
fundū quasi lapis. Dextera
tua dñe magnificata ē in for
titudine: dextera tua dñe
percussit inimicū: & in multi
tudine glē tue deposuisti
aduſarios meos. Stetit unda
fluens: congregatę sūt abyssi
in medio mari. Dixit inimic⁹

^x Misisti irā tuā que deuorauit eos sicut stipulē: et in fū
furoris tui congregatę sūt aque

SCRITS MOSANS

Bréviaire CLM

de Munich, il
ile sur celle des
où nous déce-
Parmi les très
e (B.R. 9289 et
e *Bréviaire*, par
rendre la place

lettre se remar-
R(utilante) du
ol. 29 du CLM
à comparer au
le la forme on-
celle du m(en-

significatif peut
t le m(isericor-

on du volume I
is objective les
entre les deux
adoptant quel-
t avec complai-
ent représentée

on reconnaît, à
au *Bréviaire* :
diculaires, illus-

Confessions de
de cet artiste.

en der Sammlung
présentant l'Agneau
IER, *Les débuts*....

167.

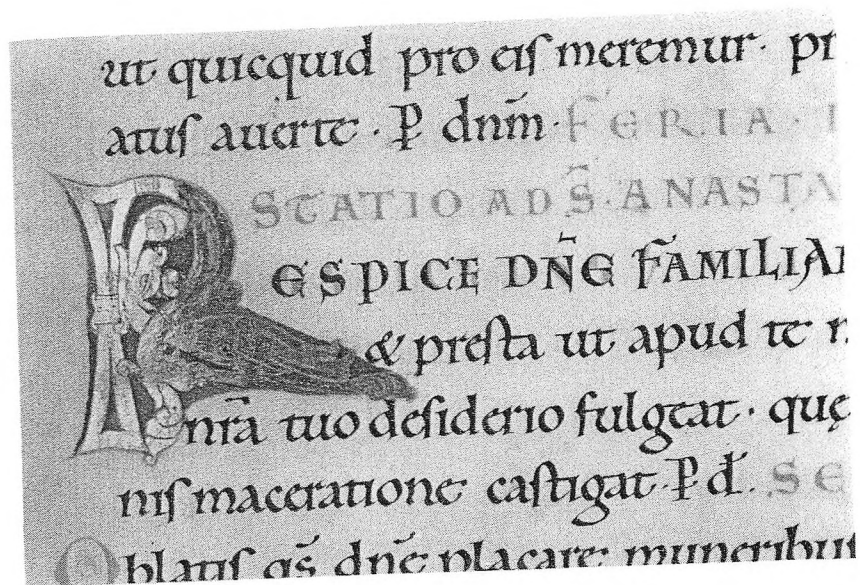

Fig. 132 - MUNICH CLM 23261 fol. 29

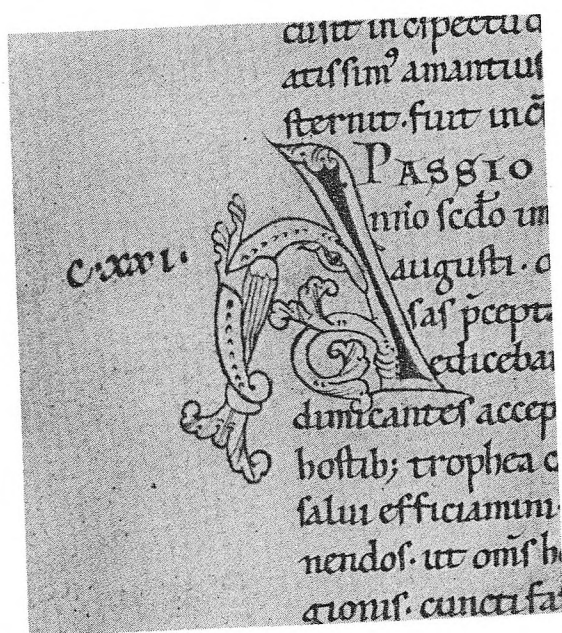

Fig. 133 - BRUXELLES B.R. 9289 fol. 75

Marie-Rose Lapiere, La lettre ornée dans les mss. mosans
d'origine bénédictine (1981)

CRITS MOSANS

re, un facteur
me tangere »,
3 de Bamberg,

ce si l'on était
val de ce se-
F. Masai³⁵,
de Liège qui
ion du Sacra-
nt en effet de
loux, changea
achevé finale-

nitiales ornées
urs parallèles
dans le deu-
nu à la Collé-

Duc d'Aren-
wig. Frédéric
e Liège et pa-
llégiale namu-
es de Namur
l'Archevêque
stère bénédic-
nt à la même
sacramentaire
lé du récit de
entre les égli-

otharingie di-
e Etienne IX
es manuscrits
l'art du livre
ant autour du

ons représentant
USENER, Les

aris, 1951-52, n°

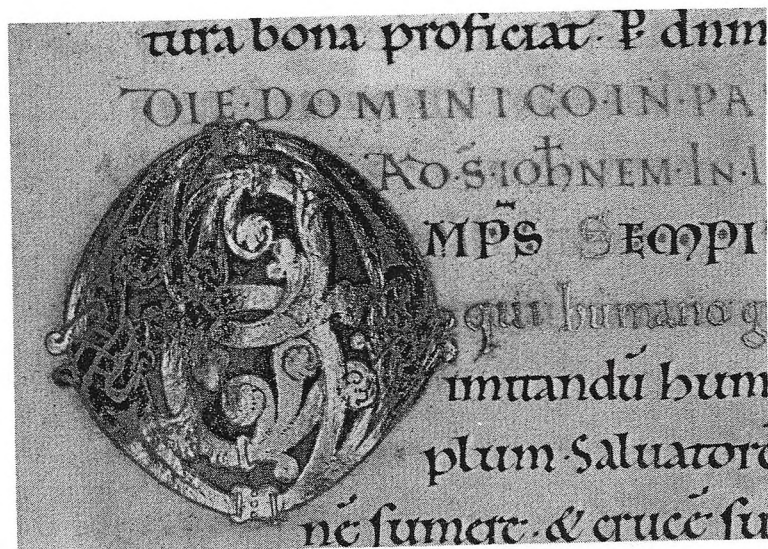

Fig. 130 - MUNICH CLM 23261 fol. 41

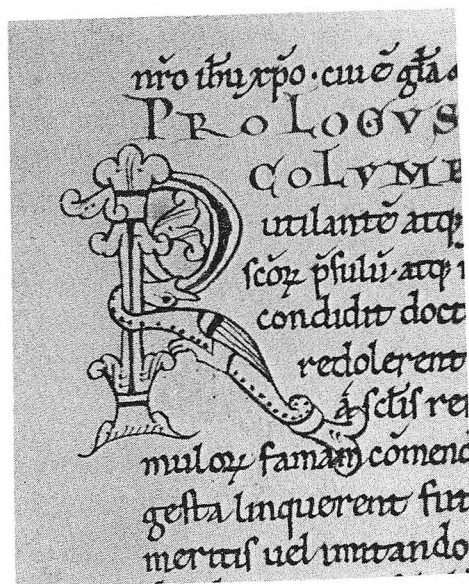

Fig. 131 - BRUXELLES B.R. 9289 fol. 90

habeat. Uxori uir debitum reddat. similiter aut et
 uxor uiro. et paulo post. nolite fraudari inuicem
 nisi forte ad tempus. ut uacatis orationi. Et iterum.
 Reuertimini in id ipsum; ecce iam caelestibus secre-
 tis inseritur. et tamen p̄ condescensionis uiscera car-
 naliū cubile p̄ scrutatur. et quē subleuatus ad in-
 uisibilia erigit. hunc miseratus ad secreta infir-
 mantium oculum cordis flectit. Caelum con-
 templatione transcendit. nec tamen stratum
 carnaliū sollicitudine deseruit. qui cōpage
 caritatis summis simul et infimis iunctus. et in se
 met ipso uirtute sp̄s ad alta ualenter rapitur. et
 pietate in aliis aequanimiter infirmatur. hunc
 et enī dicit. Quis infirmatur. et ego non infirmor.
 Quis scandalizatur. et ego non uiuor. hinc rursus
 ait. factus sum iudeis. tamquā iudeus. Quod
 uidelicet exhibebat. non amittendo fidem.
 sed extendendo pietatē. Ut in se p̄sonam infide-
 lium transfigurans ex se met ipso disceret. qua-
 liter aliis misereri debuisset. quatinus hoc illis
 impenderet. qđ sibi ipse sita esset impendi
 recte uoluisset. hinc iterum dicit. Siue men-
 te excedimus dō. siue sobriusimus uobis. quia

Ad corinthios

.11.

Ad corinthios

.1.

Ad corinthios

.11.

etiam districtio ipsa moderetur. quatenus sic uera
discipline contra delinquentes exerceat. ut pie
tatis uiscera non amittat. Curandū quippe est.
ut rectore subditis et matrem pietas et patrem
exhibeat disciplina. atq; inter hęc sollicita
circūspectione prouidendū. ne aut districtio ri
gida aut pietas sit remissa. Tam sicut in libris
moralibus diximus. disciplina uel miscda mul
tum defuitur. si una sine altera teneat. Sed
erga subiectos suos inesse rectoribus debet. et
iuste consulens miscda et pie se uens discipli
na. hinc nāq; est quod docente ueritate. per
samaritanū studiū. semiuuius in stabulum
ducitur. & unū atq; oleū uulnerib; eius
adhibetur. ut p unū scilicet mordeantur
uulnera. per oleum foueantur. Miscenda ergo
est lenitas cum seueritate. faciendū quoddā
ex utroq; temperamētū. ut neq; multa asperi
tate exulcerentur subditi. neq; nimia be
nignitate soluantur. Quod bene illa taber
naculi archa significat. in qua cū tabulis
uirga simul et manna est. quia cū scripturę
sacrę scientia in boni rectoris pectore est.

N
cundum
cam.

hebrez

custodienda mandauit. Qui primo ab
eius etate in aquitania nobilis natus
bonis indolis spe preculit. qm ab ipso
nobilis do dicatus innocentem uiuere
studuit. atq; ad perfectionis culmen dō
ducentem puenit. Nā post abrenuntiati
one qua in habitissimo more xpianoru
per egi. etia beata mater eius. ut
anna samuele. a hec dō obtulit dilec
tu filium inuendu sub scī eligi
epi discipulus. Qui cu per omnia
euangelice norme p̄cepta inoffensē
incederet. ad apicē xpiane religionis
conscendit. ut supra dixi episcopus
& p̄uus signifer. qm omib; se uiden
tib; & colloquentib; exemplum perhen
sus uir & uite prebebat. Et utebat eni
m eo f̄ma fidelis. & certa spes. ac lar
giflua caritas. Talia deniq; alia q;
uirtutū germina operando atq; docen
do conscendit summis p̄fectionis grad.
ut fieri. pat̄ atq; archimandrita
monachorū. Quia; exēplo dñi n̄ri un
uersa monita salutis prius studuit ope
efficere. post modū aliis uerbo p̄palare. &
ille boni pastoris nomine censet. qui uir
bo & ope sequentib; p̄uūm n̄ ostendit.
Nā qualis mihi dī cultor extiterit. & in
ipso & in eius discipulis post modū patuit.
cū dō om̄p̄ia p̄ ip̄is qua p̄ eius alius
condidit multa insignia facere non de
fuit. Si qui ergo sunt in ecclesia
ad olescentes. qui uelint ad et̄na
gaudia festinare. studeant huius

scī uiri tempora uidentis equiparare.
uidelicet imitent. eius obedientia qua
ante electionē uiguit. & uir f̄s sine qui
rela c̄uersatus est. humilitate redempt.
affabilitate mellifluus. patientie morib;
ad ornatus obedientia strenuus. uigilan
tia studiosus. orationū studio accensus.
caritati feruus. frugalitate laudabilis.
hospitalitate p̄cipuus. & in omib; uirtu
tib; ad ornatus ut xpi merito diceretur
discipulus. Pro his atq; huiusmodi uir
tutib; egregius factus ē pater monachorū.

In quo satis habunde q; abbatib; in p̄pa
tulo sunt exēpla uirtutū imitanda.
qm exēplo dñi n̄ri qui n̄ uenit minis
trare sed ministrare. seruauit omib; etia
minorib; ut fieri in alia uita omib; scīs
consors iustissimus. humilians se in hoc
seculo. ut exaltaret in ethereo throno.
Aliebat esurientes. nudos tegēbat. in
firmos uisitabat. mortuos sepeliebat.
hospitib; necessaria tribuebat. & omib;
indigentib; p̄ut poterat adiutoria
ministrabat. uniuersis quoq; sibi ap
p̄inquantib; monita salutis inpr̄uebat.
Hec sunt ammiranda digna dī opa.
& omib; ecclesiarū prepositis imitanda.
p̄ quib; idē uir meratus est septuerna.
Cū hec & his similia beatus abba uir
tutū agerā opera. longe late q;
nomen eius percrepuit. ita ut non
solū in aquitania. sed etia apud
aures gloriosi regis sigiberti perso
nara in francia. Pro quib; & ab eo

construxit. Laudes dō die & nocte decantantur
atq; inhabitantes in eis. sequi eū omni conatu gratu-
luntur. Completi sunt labores illius. quia nunc
mercede condigna recipit p̄p̄is operib; que ges-
sit. In fraude circumuentionū illi affuit. qm̄ a
temptationib; illū eripuit. & honestū in con-
spectu suo eū exhibuit. Certamen quoq; forte
dedit illi ut uinceret diabolu. & sciret qm̄
omniū potentior est dī sapientia. dñs ihs xpc
dī uirtus & dī sapientia. ipse sacerdos dei magni
factus & acceptus dō fuit. & imperū ire eius
frequenter auertit apoplō dī. Quod nē quoq;
excellentiū faciet. si quando p̄ peccatis nr̄is
nobis dñs uirtus fame. aut gladiū. siue pestilen-
tiā immiserit in nobis. p̄ que anima diuersio
agnoscitur. Si ḡ ex corde penituerim. & ad
uocatu peccati nequaquam reuersi fuerim
ipso p̄ nobis dō supplicante. ueniā impetrabim.
& offensā dī euademus. Non enim inuentus est
suo tempore maior illo. qui conseruaret seruen-
tius legē excelsi dī. Cognouit eū in benedictio-
nib; quia quicquid benedixit benedictū fuit.
& sc̄ificatū exiit. q̄cūq; sc̄ificare uoluit. Con-
seruauit illi misericordiam suā. quia ille in omē
homine misericordiam habuit. & dilexit ut se ipsū.
nec est uir̄ misericō. que multos & dī cultores
pandit. Ipsa est que dñm placat & auertit irā
eī. qm̄ q̄ miseretur. primo suo miserebitur.
illius dī. Ille uero n̄ habet misericordiam. qui
ubiq; p̄ximū inferiōre opprimere conatur.
Inconfinito iuxta se inferiōre manere n̄ patit.
dā terminos ungu. fines pducit. & ubicūq;

¶ **It.** Intrauit ibi
in quoddā castellū. & mulier quedam
martha nomine excepit illū in domū
suā. **Teret.**

uid ad glōsā uirginem di ge-
nitricem lectio ista p̄tineat. ut mei
festiuitate legatur. plerūq; solent querere.
quib; a nobis uulgariter edita tamen
iuxta misticū sensum subsequens ma-
nifestat expositio. Intrauit itaq; ih̄s in
quoddā castellum. Inscriptura sacra
res una & eadem multociens inuenit
diuersa significare. sicut leo. hedus.
ignis. aqua. ut etiam sol. & alia multa
Est enim leo. de tribu iuda. est leo qui
circuit querens quem deuoret. Est he-
emissarius qui peccata nr̄a portauit.
est hedus a sinistris q̄ dampnat. Est
ignis que. tr̄is militat in terra. & que
uult ut ardeat. est ignis q̄ sup̄ unū
cadit. ut non uideant solem. Est.
cui flumina fluunt. de uentre e-
dentis. est aqua cuius tempestas n̄

11
16
n
unq
di
i
cu
Sinon potes uincere puellam. aufer a me et ab a da i do
amorem. Ipse uero uocans fornicationis demonē. mina
tus est ei. ut discedere a nobis faceret amorē deside
rii. et nichil potuerunt facere. neque diabolus. neque
demon fornicationis. quia in his tantū demones possunt
id est in malis rebus. In bonis autē dī id est in uirtutib;
nichil agentes inueniuntur. Tunc itaque magis cog
nouī. quia nichil est diabolus. Nam ipse naturali
desiderio cooperante. uitur p sordidas cogitationes.
ad incen diū desiderii hominum. Erat autem gran
de miraculum uidere in septuaginta diebus certam
uirginis. et sps qui est sup fornicationē. Erat autē et re
gis demonum. uidere imperiū uanum. Me autē mul
ta exorante. & incantante. & sacrificiis. et libationib;
omnes eos placante. suscitabam eos aduersus uirginē.
Cum autē uidi quia nichil explicabant. sed longe ab hosti
is eius uelut canes latrabant. blas fema ui diabolū stans
contra eum. ad desiderio detentus. It imperum feci ad
uersus eū manus leuans. & puto quia et alapa eū per
cussi. & uerbis imp perii conuiciatus sum ei. Postea er
go. uoluit me sic seducere. Demonē fornicationis p cē
pt. scematizare se in speciem uirginis lustine. & uenire
ad me quasi rogans. et dicens. Non sufferens nimium
amorem quem habeo ad te. ecce ueni. Sed nichil potuit
hic demon quise conuerat in speciem eius. neque diabo
lus. quia nec ipsa fantasiam speciem uirginis potuerunt
per me polluere. nec permissum est michi p cōmunicatio
nis demonis infamare eam. que sine mala fama est iustitia.

Dotto uero reuertens domum populi constipulat cetera.
 Sesun dñi a magno citius ad palatium cucurrit. hominēq;
 iam mortuum inuenit. Depositoq; de ligno adubiculū
 in quo familiariter orare consueuerat eum deferri fecit.
 Fratribusq; cellulam egressis ipse super defuncti membra
 orationi incumbens. tam diu lacrimis profusus ac precib;
 donec iubente dō anima uicorpore rediit. atq; cum
 uiro dī loqui coepit. Adueniente itaq; matutinali
 tēpore. conuocatis fratribus aquā iussit afferri. Suspi
 cantib; autem illis ut corpus ad sepeliendū sicut mos est
 Abluere deberet. subito cellulam ingressi uiderunt
 eundem hominē quem mortuum reliquerant sanū cum
 uiro dī sedentē. atq; incolumē colloquentē. Mirariq;
 uehementer coeperunt. quod uiuum uidebant. quē
 paulo ante mortuum reliquerant. Tunc idem
 uir dī a magno eis uehementissime obtestari coepit.
 ut ne cuiquā umquā proderent hoc fidelic; quod
 p̄ eum dñs operari dignatus est. Asserens non fuit
 hoc esse adscribendū uirtuti. sed misericordie dñi
 qui in se sperantibus ubiq; dignatur adesse. Loco
 itaq; omī corpore. atq; cicatricib; carnem carni resti
 tuit. Ita ut de plagis quas ante ptulerat. in eius
 corpore nullū inditiū appareret. Sicq; eum ad p
 priam remittens domū. parentib; restituit incolumē.
 Tūc hoc miraculū longe lateq; diuulgatū est. P
 incolae regionis illius cursu celeri ad eum cucurrerunt
 & ut eos faceret xpianos uerunt. humiliter
 postulabant. Tana etiam quae ante adorare consue

sed p[er] pacto cursu. superest mihi corona iustit[ie]. Noli u[er]o
 ergo sollicitus esse p[ro] filia tua s[ed] FROSINA. Ego eni[m]
 sum illa misera & tu pater meus LAFONTIVS ecce
 iam me uidisti & satisfactum est tibi. sed nemo hoc
 sciat. & non p[er]mittas ab alio corp[or]e meum nudari.
 & lauari. sed p[ro] tem[por]e ipsum hoc facias. & qui a
 p[re]missi abbati habere me multas possessiones.
 & si potuissem sustinere & p[er]durare in loco isto.
 adducere eas huc. Imple rogo q[uod] p[re]missi quia
 uenerabilis est locus iste. & ora p[ro] me. Hanc dicens
 tradidit sp[iritu]m. Lafontius igitur d[um] talia audisset
 uerba. insup[er] & uidisset quod ob dormiret com
 mota sunt om[n]ia uiscera eius. ceciditq[ue] in terram.
 & factus est uelut mortuus. Accurrens autem A
 GAPITVS. uidensq[ue] quia defunctus esset smaragd[us].
 & LAFONTIV[us] iacentem semiuivum. tactauit aqua[m]
 in faciem eius. & eleuauit eum dicens. Quid na[m]
 habes domine mi LAFONTI. Aut ad eum. Dimit
 te me ut hic moriar. uidi enim mirabilia hodie.
 Surgens autem uiruit in faciem eius. multitudi
 nem lacrimarum fundens. clamabatq[ue] dicens. heu
 me filia dulcissima. quare non antea manifestas
 ti mihi. ut ego quoq[ue] commorerer tecum sponta
 ne uoluntate. Sic mihi. quomodo latuisti.
 & uo[lo]t[us] tu p[er]t[in]uisti infidelis adue[n]t[us]. Prioru[m]
 & requias sp[irit]ualis t[ibi] a[n]i[m]e. uita[m] u[er]a[m].
 d[omi]na[m] in tr[an]s[itu]m. isti x[rist]u[m] p[er] x[ristu]m.

Nam cum quidam paganus & gentilis a molendino
iucino suo habitaculo dolose p aliu simplice viru
ignorante molinario qui opus molture exercebat.
suu granu adhuc trans misisset molendinum. & qd
cum inter huius molaris transietu & effusum fuisset
lapidis illu supradictum lapidem molare. nullus
impetus fortis fluminis et directus. nulla aquaru
uis uiolenta. & in nulla artificum conamina mo
uere eum ac trudere in arcum uolutum & solutu
ambitu potuerunt; Et dum illi qui hoc uiderunt
de hac re contristarentur nimio perculsi stupore.
tunc granum illum magi esse coperientes. nullo
modo dubitabant quod ille molaris lapis in quo
sca brigida uirtutem operata e diuina granum
gentilis hominis in farina comprimere respuisset;
Et in illa hora tollentes foras granu ipsius pagani
& suu granu monasteriale subter molare illum la
pidem ponentes. cursus solutus et cotidianus. sine ullis
impedimentis repentino reparatus e mole;

Et post interuallu ^{endi} teporis.

accidit ut iste molinus igne comburetur; Nec & hoc
paru fuit miraculu; Nam cu ignis tota illam man
sionem combureret. et simul alteru lapide qui con
iunctus est supradicto lapidi. hunc tantu specia
se brigide lapidem nullomodo tangere & co buer
ausus e. sed sine ulla lesionis molestia. magno mo
len ^{dm} incendio p mansit incolumis; Et post

Platō. tyrannus ait. Imprudentis limi pueri & iam si aliqd
in hac re putatis esse peccatum. excusatione optima po-
teritis iuste defensionis armari. quia coacti hæc potius
quā sponte facitis. Paruuli uero celesti quodam sensu
diuine maiestatis accensi. contēpnentes tot genera poe-
narū. parui faciunt irascentis minas. hortantisq; blan-
dicias. & philosophica oratione pmitte tēte pariter ac-
minantem. in maiore iracundiam furoris impellunt.
Sed ubi scs sps precedente cogitatione firmissimos dura-
uerat. ad bonā frugem animos paratos adtollit. illud
sequitur qd nihil fratribus est pbatius. Quibus sacri-
fici ut imperata gustatio est. om̄s quasi uno ore &
una mente proclamant. Quid innocentes psequeris
o tyranne. mori nobis uoluntas & uotū est. Patrū
precepta seruamus. quæ om̄ps d̄s iussit. moyses ma-
gister edocuit. Tu uero tyranne amator iniusti-
tiæ. crudelitatis magister. iniquitatis inuentor. ne
uelis sub specie ficti amoris mutare quod non potes.
Grauior nobis uenia est ate oblata. quā poena; contēp-
tū mortis amamus. Verba uero quæ nos magnificam?
recens doctoris eleazari monstrat exemplū. Cur ergo
infirmos iuuenes putes. cū tanti roboris uideris senē.
Illi us instituta retinemus. Scire animū nr̄m non
potes. nisi in corporis laceratione cognoscas. Securi
om̄a pro dño sufferimus. & a scto recedentes. Ad celestia
regna migrabimus. Tu uero ppter hoc potissimum
scelus quo innocentes animas premis. in ignē eternū

mitteris. Hac tyrannus oratione flammatus. cum
hec crudelitatem suam formidini fuisse. nec promissio-
nis premia locum græ obtinuisse cognoscere.
maximū natum ex septem fratribus protrahi in
medium. & distendi carnicum manib; iubet.

Nec mora scinditur uestis. postergum manus ligant.
Tunc utroq; latere. uerberantur. Sed lassescunt;
illis cum inferentes potius quam patiens tormenta
sentirent. ⁱⁿ ligari cum atq; innecti rote iubet.
ita ut ingirum cýrculumq; porrectus. solutis
hinc inde uisceribus. uenisq; distentis. poene
suoē crescerent. Vox tamen eius nullo dolore
superata. & ingrā dī stetit. & in contemptu mansit
inimici. & execrande clamabat. Tyranne di-
uine maiestatis oblíte. non ueneficum crucias.
nec ereptorem salutis aliene tanta crudelitate
psequeris. sed saluatorem iusticie amatorem
legis. caritatis auctorem. Cumque eum
misericordia uicti carnifices ut regi assenti-
retur orarent. non tam graues sunt inquit.
pectam acerbæ rote uirgine. Onēquitie ministri.
ut istud obtineant. lacerate membra aut si
placet igne torrete. singulas etiam corporis
partes multifaria crudelitate consumite. ut
agnoscatis hebreos. ad impietatem non posse
compelli. Hec eo loquente. preparatur incen-
dium. & ut erat adfixus rote igni apponitur.

demonstro. Et cepit initium facere euangelii ihu xpi. & ostendere ei que prophetis de eo fuerant dicta. Dixit autem homo ille. Ego scripturas quas tu dicis nunquam per se audui. sed illas & odissimam quibus egipthorum filii per sapientie studiis imbuuntur. Tunc cepit beatus marcus euangelizare christum dominum. declarans quod sapientia huius mundi stulticia sit apud deum. Credidit autem homo ille in dominum. docente beato marco. & signa atque prodigia faciente. Et baptizatus est ipse totaque domus eius. & magna multitudo loci illius. Vocabatur autem homo ille annianus. Cumque plurimi facti essent credentes in domino. audierunt iuriciuitatis dicentes. quod galileus quidam ibi uenerit. qui deorum sacrificia destruit. & prohibet ceremonias eorum. Et querebant interficere eum. ponentes ei plurimas insidias. Beatus autem marcus agnoscens eorum consilia. annianum ibidem ordinauit episcopum. & tres presbiteros. id est. melium. sauinum. & cerdonem. & vii. diaconos. & alios. xi. ad ecclesiasticum ministerium pertinentes. & pentapolum pergit. Commoratusque ibidem duobus annis. confortauit fratres. qui illic antea crediderant. & ordinans episcopos preregiones illas & clericos. Iterum alexandriam uenit. & reperit fratres multiplicatos in gratia & fide domini. ecclesiamque constructam ab eis in loco. qui uocatur buculi. id est bubulci. iuxta mare sub rupibus. & letatus iustus ualde. positusque genibus deo gloriam dedit. Cum autem impleretur tempus eius. & christi multiplicarentur in fide. simulacra subsannantes gentiles. cognouerunt idem perfami aduenisse sem. & repleti sunt liuore propter miracula que facere eum conperiant. infirmos sanabat. predicabat surdis. cecis uisum condonabat. Et querebant eum apprehendere. nec poterant inuenire. fremebantque dentibus suis in spectaculis idolorum suorum. & festis comensationibus suis. clamabant. Magna uis huius magi. Factum est autem ut beatissima festiuitas nostra paschalis. id est dominicus dies sanctus occurreret.

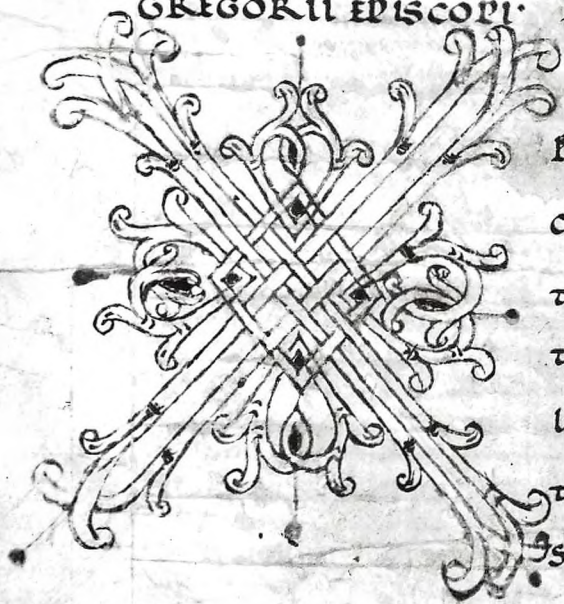
91
uitate sex lectiones debuit que p' obitu illius ostensa sunt. & tres
de omelia lectionis euangelice legantur. subsecuta distinctione
notis antiquorum peritia inuentis quantum inde populo audi
ente legantur. & que instructorib; & studiosiorib; quando
sibi licuerit uel libuerit legenda seruentur designauit cu
rare. eo uidelicet modo. ut illa que populo recitanda sunt
nota que asteriscus uocatur. * non ut ea que omissa fuerant
inlucescant. sed ut quasi stelle radii min' scientes illuminent
p'notentur. His uero que p' dei grām inluminatis legenda
reseruari debent. Nota paragraphus. ¶. p'ponat' ad separan
das res atq; que in conexione ecurrunt. Anafisma uero
subiungatur. ¶. ubi s' finienda que paragraphus p'no
tauit.

92
I. I. I.
INCIPIT VITA S^CT. REMIGII EP^I
OSTENSUM DICTA SCILICET SCILICET QVE FACTA EST AD I^O
cede galliarum. p'sequente wandaloru crudeli
tate. miscram celi distilla uerunt. cū ad mitiganda
gentis francoru barbarica ferocitate sup'uenturam.
diuine anī aduersionis pro p't iniquitates p'seuerantes
ultione. mundo p'fulem ad nō predestinatu Remigiu
pontificem hoc ordine p'tulerunt. Erat quidam uenera
bilis ac dign' p'fessione & nomine montanus monachus
in reclusionē solitaria uitā ducens. uenustus. uigiliis.
atq; orationib; ētinuē uacans. nec n̄ ceteraru uirtutum
insignib; adeo se diuinitati cōmendabilē reddens. ut an
gelicis sepius fruere tur alloquiis. & celestib; frequenter
uisionib; ac reuelationib; int' ē. Is ergo cū p' uigiliis ora
tione p'pate scāe ecclē. que multis ac diuersis afflictionib;

Optines nos pater in omnibus uictos. et cedentes in omnibus; magis tibi subiectos xp̄i legib;
quā naturæ. Ecce iā habes nrām subiectionē. redde tuā benedictionē. Dirigenos
orationibus. uerbo instrue. spū confirma. Benedictio enī patris confirmat
domos filiorū. Et confirmer tā ego quā spūalis hæc domus. In qua reges mea in
sc̄t̄m sc̄t̄i. in qua habitabo qm̄ elegieā. ut ab hac ecclesia et ab domo. ad ecclesiā
primitiuorū quę in celis ascriptæ. trans ferri parit̄ meream̄. Nra qd̄ hæc
satisfactio apud uos. et sermonis nr̄i istud exordiū. Ds̄ aut̄ pacis q̄ fecit utraq.
unū. et nos inuicē reddidit nobis. q̄ sedere facit potentes in sedib; eleuat de terra
in opē. et de stercore erigit pauperē. q̄ elegit dauid seruū suū. et assūpsit eū
de gregib; ouū. cū uultus esset et iunior in filiis iesse. q̄ dat uerbū euangeli
zantib; uirtutem magna. ad p̄fectionē p̄dicationis sue. tenens manū dexterā
in uoluntate sua dirigat nos. et cū gta assumat nos. Ipse erigat regentes. ipse
dirigat dirigentes. ut possimus pascere gregē eius cū disciplina. et in uasis
pastoris imperiti. Ipse prestat uirtutē ~~et~~ et fortitudinē populo suo.
et exhibeat ipse sibi mundū et candidū gregē atq; in omnib; immaculatū.
ac sup̄nis ouilib; dignū. ubi ē habitatio lētantiū in splendorib; scōrū. ut in tēplo
eius om̄s dicamus gta. Grex simul et pastores. in xp̄o ih̄u dñō nr̄o. cui est
gta in sc̄t̄a sc̄torum. amen.

EXPLICIT LIBER APOLOGETICVS SC̄I
GREGORII EPISCOPI. INCIPIT EVSTACHI DIPHIRPHANIS. SI
VIDE NATALE Dñi.

IS NASCITUR GLORIA Dñi. X̄s IC̄lis oc
CURRITE. X̄s IN TERRIS. EXULTATE. Car
tate dñō om̄s terra. et ut simul utrūq; cōplec
tar. letentur celī et exultet terra. p̄pt̄ celestē. de
inde etiā terrestre. X̄s in carne. cū tremore ecclē
stie exultate. In tremore p̄pt̄ peccatū. lēticia p̄pt̄
sp̄s. X̄s ex uirgine. uirginitatē femine cōplec

retis manipulos spicarū mes-
sis ur̄e ad sacerdotē. Qui eleua-
bit fasciculū coram dñō. ut ac-
ceptabile sit prouobis altero
die sabbati. & sc̄ificabit illum.
Numerabitis ergo ab ipso die in
quo optulistis manipulos pri-
mitiarū septē ebdomadas ple-
nas. usq; ad alterā diē expletio-
nis ebdomadę septimę. ~~id est~~
~~quingenta dies~~ Et sic offe-
retis sacrificiū nouum dñō.
ex omnib; habitaculis ur̄is. Pa-
nes primitiarū duos de duab;
decimis. ^{simile} quod eleuabit sacer-
dos corā dñō. Et uocabitis hu-
ne diē celeberrimū atq; sc̄is-
simū. omne opus seruile non
facietis in eo. Legitimū sem-
piternū erit in cunctis habita-
culis & generationib; ur̄is. a-
ut dñs. om̄ps. ^{p̄xxvi} Propitius esto.

D qui ^{ad} animarū me delā ^{coll}
ieumū deuotione castigari
corpora precepisti. concede no-
bis ppitius & mente & corpo-
re semp tibi esse deuotos. p̄
ndieb; illis. ^{le liū de vi tēlo}
Dixit moyses fili isrl̄. ^{no om̄}
isrl̄. Audi isrl̄. quę ego pre-
cipio tibi hodie. Cum intra-
ueris terrā quam dñs d̄s tu-
us tibi daturus ē possidendā.

inea. tolles de cunctis f-
tuis primitias & po-
m cartallo. pergesq; ad loc-
quē dñs d̄s tuus elegerit
ibi inuocetur nomen ei-
cedesq; ad sacerdotē qu-
rit unllis diebus. & dici-
eū. Profi-
teor hodie
dñō dō tuo qui exau-
uit nos. & respexit
mi-
li-
tatē nr̄am & la-
atq; angustia. & eduxit
de egypto in manu fort-
brachio extento. in ing-
pauore. insignis atq; po-
tis. & introduxit ad lo-
istū & tradidit nobis
lacte & melle manant
Et dimittes eas in conspi-
dī tui. & adorato dō tu-
pulaberis in omnib; bo-
quę dñs d̄s tuus deder-
bi. ^{p̄xxviii} Dirigatur oratio. col

Presta q̄s om̄ps d̄s. ut
tarib; ieiunis eruditi
omnib; uicis abstinen-
ppitiationē tuā facili-
impetremus. p̄ ^{le li}
ndiebus illis. ^{de vi tēlo}
Dixit dñs ad moysen. S-
ceptis meis ambul-
ritis & mandata mea
todieritis & feceritis

per eundem dñm.
qui dispersa congregas. & con-
gregata conseruas. qui populis
tuis obuiam ihu ramos portan-
tibus benedixisti. benedic etiā
et hos ramos palme atq. arborū
quos tui famuli ad nomen tuū
benedictionē suscipiunt. ut
in quo cumq. loco introducti
uerint tuam benedictionē
consequantur. & omni aduer-
sa ualitudine effugata. dexte-
ra tua protegat quos redemit.

eundem dñm. *Alia.*
om̃ps dñs rex. mundi creator
qui nr̃e liberationis & saluati-
onis grā ex summa arce celi de-
scendere. carnem sumere. &
passionem subire dignatus es.
in quoq. sponte propria loco ei-
dem propinquans passionis.
turbis cum ramis palmarū
obuiantibus benedicti. laudari.
& rex benedictus in nomine
dñi ueniens clara uoce appel-
lari uoluisti. tu nunc dñe nr̃e
laudationis confessionē acceptare.
et hos arborum ac florum ramos
benedicere & sanctificare digne
ut quicumq. in tuę seruitutis
obsequio exinde aliquid tulerit.

2
uator mundi qui cū dō patre
om̃is cuius filius pro salute gene-
ris humani de celo descendit ad
terras. & appropinquante hora
passionis suę hierosolimam in asino
uenire. & a turbis rex appellari
ac laudari uoluit. benedicere dig-
nare hos palmarum ceterarumq.
frondium ramos. ut om̃s qui eos
laturi sunt ita benedictionis tuę
dono repleantur. quatinus & in
hoc scto hostis antiqui tēptamenta
superare. & in futuro cum palma
uictorię & fructu bonorum ope-
rum tibi ualeant apparere. p̃ aino
om̃ps semp̃ dñs. flos mundi. odor
suauitatis. & origo nascentium.
qui om̃ia legis & prophetarū ora-
cula in filii tui dñi nr̃i ihu xpi hu-
militate declarasti. cuiq. etiam ue-
nienti hierosolimam deuotā tibi
cū ramis palmarū ac mysticis lau-
dibus hodierna die obuiam fecisti
turbam procedere. respice propi-
tius ad debitam tibi populi ser-
uitutem. & huius creature no-
uitatem tua uirtute sc̃ifica. ut
sicut tunc prioris populi gratus
tibi extitit huius deuotionis af-
fectus. ita nos quoque in ueritate
confessionis nominis eius hęc

Itē lib. mōstruo dñi ueniens in ipso uero dñi

186
cessione. ab omnibus p[re]gam[ur] aduers[us]. P[ro] SEC.

Suscipiat clementia tua d[omi]ne q[uo]d de manibus n[ost]ris
munus oblatum. & p[ro]huius sc[ilicet] ill[ius] confessoris
tui orationes ab omnib[us] nos emundet & peccatis. P[ro]

Da & d[omi]s. Pia deuotione tuam laudan[tes] p[ro]f[ite]r[ur].
ter clementia[m]. qui huic sc[ilicet] confessori tuo. ill[ius]
talem contulisti g[lori]am. ut p[ro]tui nominis amo
re. tota despiceret terrena. & amaret celestia.
Unde & p[ro] eius ueneratione in loco reliquiarum
illius h[ec] sacramenta salutis n[ost]re tue offerim[us].
p[ro]uocati. ut tanto p[ro] nob[is] int[er]cedente patrono.
dextera potentie tue nos ubiq[ue] p[ro]tegat & re
gat. p[ro] x[p]m d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m. AD CO.

Diuina libantes mysteria. que p[ro]huius sc[ilicet] con
fessoris tui ualentini ueneratione tue obtulim[us]
maiestati. p[ro]f[ite]r[ur] q[uo]d ut p[ro] ea ueniam mereamur
peccato[rum]. & celestis g[ra]tie donis reficiam[ur]. P[ro] AT.

Da eterne consolationis pater. p[ro]hui[us] sc[ilicet] confes
soris tui ualentini p[re]ces populo tuo pacem &
salutem. ut tuus tota dilectione inhereant
p[re]ceptis. & que tibi placita sunt. tota p[ro]fici
ant uoluntate. P[ro] d[omi]n[u]m n[ost]r[u]m.

MISSA PRO REGIBUS.

in sua fertate cōfidunt potentie tue dextera
comprimantur. ⁊ dñm

Oremus & catecuminis nris. ut dñs & dñs nñr ad
aperiat aures precordiorū ipsorum. ianuamq;
misericordie. ut plaua crū regenerationis. ac
cepta remissione omnium peccatorū. & ipsi
inueniantur in xpō ihv dño nño. **OREMUS**

Om̃ps semp̃t̃ dñs. qui eccl̃am noua semp̃ prole fe
cundas. auge fidem & intellectū catecuminis
nris. ut renati fonte baptismatis. adoptionis
tue filius ad gregentur. ⁊ dñm

Oremus dilectissimi nobis dñm patrem om̃p̃tm.
ut cunctis mundū purget errorib; morbos auferat.
famem depellat. aperiat carceres. uincla dis
soluat. peregrinantib; reditū. infirmantib;
sanitatē. nauigantib; postū salutis indulget.

Om̃ps semp̃t̃ dñs. meistorum consolatio. **OREMUS**
laborantiū solitudo. pueniant ad te preces
de quacumq; tribulatione clamantiū. ut
om̃s sibi in necessitatib; suis misericordiam tuam
gaudeant affuisse. ⁊ dñm

Oremus & phereticis. & scismaticis. ut eos dñs
ac dñs nñr eruat ab errorib; uniuersis. & ad

M. 1816-1

f. 81

Brunel BR.

1814-16.

f. 81^r

EVANGELIUM

QUUM IT SALVTARE NOS TIBI SEMPER ET VBIQ.
gratias agere. **O**ne scē pater omps aeternē d̄s. per
xp̄m dñm nrm. **P**er quem maiestatem tuam laudant
angeli. **A**dorant dominationes tremunt potestates.
Caeli caelorumq. iustitiae. ac beata seraphim. socia ex
ultatione concelebrant. **C**um quibus & nras uoces
ut admitti iubeas deprecamur. supplici confessio
ne dicentes.

Scs. **S**cs. **S**cs. **O**ns **D**s **S**ABAOTH. **P** **L**INI
SYNT CAELI ET TERRA. GLORIA TYA OSAN
NA INEXCELSIS.

BENEDICTUS QUI VENIT IN NOMINE DOMINI
OSANNA INEXCELSIS.

M 181
185

Brind

BR.

1814-16

f. 25^v

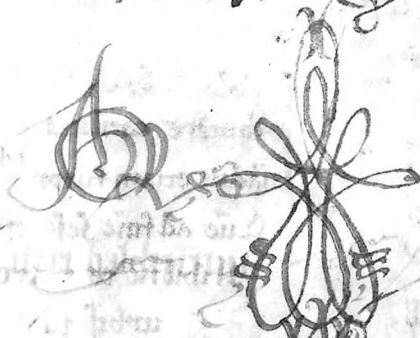
apiunt miraculū noua siue contraria post quē de
inunt credere. & curasse creduntur. Quid ergo decete
ris ingenuis uel & iā uirib; fallacię spiritualis edisseram.
fantasmata castorū & aqua cribro gestata. & nauē cingulo
pmota. & barbā tactu inrusata. ut numina lapides crede
rentur. ut dī uerus non quereretur. **DE FANTASMA**

PORRO SI ET MA TIBUS MAGI ET DEMONIIS
gi fantasmata edunt. & iā defunctorū infamant animas.
si pueros in eloquiū oraculi elidunt. si multa miracula cir
culatoris prestigis ludunt. si & somnia inmittunt habentes
semel inuitatorū angloꝝ & demonū assistente sibi po
testate. p quos & caprę & mensę diuinare consueverunt.
quantomagis ea potestas de suo arbitrio & p suo negotio stu
deat totis uirib; operari qd alię prestat negotiationi.
aut si eadē & anoti & demones operant que & dei uiri ubi

ad istam artem effeminatione pductū min eriam aliquan
uel herculem representat. Nonne uiolatur maiestas &
diuinitas cū stupratur laudantib; uobis. Plane religio
siores estis incauca. ubi super sanguine humani. super
quoniam poenarū. p inde saltant dei uiri argument
& historias noxiis ministrantes. nisi quod & ipsos deos ur
sepe noxi induunt. Vidimus aliquando castratū actin
illū deum expeffinunt. & qui uiuus ardebat Hercule
induerat risimus. & inter ludicras meridianorū crudelitate
tes mercuriū mortuos cauterio examinante. Vidimus &
iouis frēm. gladiatorū cadauera cū malleo deducente. Su
gula ista quęq; adhuc inuestigare quis possit. si honore
quodant diuinitatis. si maiestatis uestigia obsolescant.
De contemptu utiq; censentur tā eorū qui eiusmodi faci
tant. quā eorū quib; faciunt. Sed ludicra ista sint cōte

Libri magistri Baldunij. quē dedit eccle ekmundasi.

Libri Nān Gynonich

De vita et moribus
S. Martini W. Tully
in Carilina

Incipit
De vita et moribus

Invectiva tullij in Cariliam.
Bella Carilie. Bella Jugurte.

22

VOVSQVE TANDEM

abutere caelina patientia nra

Quādiu etiam furor iste tuus nos

eludet.

Quē ad finē sese effrenata iacta

bit audacia.

Nihil ne te nocturnū p̄sidiū

palatii. nihil

urbis uigilię. nihil ti

mor populi. nihil c̄ursus

bonorū om̄ium. nihil

hic munitissimus habendi senatus locus. nihil horū

ora uultusq; mouerunt. Patere tua consilia non

sentis. Constricta iā om̄ium horū scientia teneri

conuocationē tuā non uides. Quid p̄xima. quid su

periore nocte egere. ubi fueris. quos conuocaueris.

quid consiliū ceperis. quē nostrū ignorare arbitraris.

O tempora. o mores. Senatus hec intelligit. consul

uidet. hic tamen uiuit uiuit. Immo uero dīa in

senatum uenit. fit publici consiliū p̄articeps. notat

& designat oculis ad cēdem unūquēq; nr̄m. Nos autē

uiri fortes. satis facere rei p̄reuidemur. si istius furorē ac

rela uitemus. Ad mortē te caelina duci iussū consulis iam

p̄ridē oportebat. in te c̄ferri pestē istā quā tu in nos iādiu

machinaris. At uero uir amplissim̄. p̄. scipio pontifex

maxim̄. tyberū gracchū mediocriter labefactantē statu

rei. p̄. priuāt̄ interfecit. Caelinā ū orbē terre cede atq; in

cendit uastare cupientē nos consules p̄ferem̄. Nā illa

numis antiqua p̄tereo. q̄d. q. seruilis abala. spuriū

actiū nouis reb; studentē manu sua occidit. Fuit fuit

INCIPIT PROLOGVS C.
SALVSTII IN CATILINAR.

MAJIS HOMINES QUI SESE
STVDENT PRESTARE CETERIS
animalibus. sūma ope nra decet
ne uitā silentio transeant ueluti

pecora. quę natura pna atq; uentri
oboedientia finxit. Sed nra omīs uis.

Plato & aristoteles & omīs
periti dicē in hōe. uir.

ēē animas. Vnā uita-
lē ut in uermib. qui
tantū motiētur.

Alia sensuale ut in
mutis animalib. in
qbus ē sensus. & amo-
ris & gaudiū. Tercia

intellectuale ut in
hōib. qui & cogitare
& recte iudicare.

possūt. Eūq; qia. uir.
infra omīs quę fisica
uocatur. ut ē. in her-
bis & arborib. quę

qia. matu. ardentel.
uitā tam habent.

Nā & nascuntur. &
erescūt. & pereunt.

Vnde ē. Atq; mīfice
messes. Quis rebus
colligit. hōem harū

omūm animarū
ēē participē. Vnde
salust.

Alterū nobis
cū diis. & cā.

Nā lacedemoni &
athenienses foedus
perusserūt. xxx. ann.

ox.

in animo & corpore sita est. Animi imperio. corporis
seruitio magis utamur. Alterū nobis cum diis. alterū
cū beluis cōmune ē. Quo m̄ rectius uidetur ēē. ingenu
quā uiri. ū opibus glām querere. & qm̄ uita ipsa qua
frumur breuis ē. memoriā nri quā maxime longam
efficere. Nā diuiciarū & forme glā. fluxa atq; fragi-
lis ē. Virtus clara. aeternaq; habetur. S; diu inter mor-
tales magnū certam fuit. uine corporis an uirtute a-
nimi res militaris magis pcedere. Nā & priusquā inci-
piat consulto. & ubi consulueris mature facto opus ē.
Ita utiq; p se indigens. alterū alterius auxilio eget.
Igit̄ in initio reges nā in terris nom̄ imperii id primū
fuit. diuersi. pars ingenii. alii corp̄ exercebant. Et iā-
tū uita hominū agebatur sine cupiditate. sua cuiq; satis
placebant. Postea uero quā in asia cyrus in grecia laco-
demoni & athenienses cepere urbes atq; nationes
subigere. libidinē dominandi causā belli habere. mpe-
riā glām i maximo imperio putare. tū demū piculo
atq; negotiis cōptū est in bello plurimū ingenii posse.
Qā si regū atq; imperatorū animi uirtus in pace ita ut

pro potentia paucorum pugnare. Quo audati aggredia
mini memores persistunt uirtutis. Licuit nobis cum summa
peritidine in exilio uitam agere. Potuistis non nulli ro
me amissis bonis alienas opes expectare. Quia illa fe
da. atque intoleranda uiris uidebantur. hec sequi de
creuistis. Si hec relinquere uultis. audacia opus est.
Nemo nisi uictor bellum pace mutauit. Nam si fuga salu
tem sperare. cum arma quibus corpus tegitur ab hostibus aueris.
ea ueram demerita est. Semper in periculo maximum periculum his
est. qui maxime timent. Audacia pro muro habetur. Cum
uos considero milites. et cum facta uera estimo. magna
me spes uictorie tenet. Animum etas. uirtus uera me
hortantur. Preterea necessitudo. que etiam timidus. for
tes facit. Nam multitudo hostium nec circui ueniri queat.
prohibent angustie loci. Quod si uirtuti uere fortuna
in uideretur cauere. et in uicti animam amittatis. neu cap
ti potius sicuti pecora trucidemini. quam uirorum
more pugnantes eruentam atque luctuosam uicto
riam hostibus relinquatis. Hec ubi dixit paululum
comoratur. signa canere iubet. atque instructos ordi
nes in locum equum deducit. Deinde remotis omnium equis.
quo militibus exequato periculo animus amplior effec
ipse pedes exercitum pro loco atque copis instruxit.
Nam uti planities erat inter sinistros montes. et ab
dextera rupes aspera octo cohortes in fronte constitui
t. Reliquorum signa in subsidio collocat artius. Ab
his centuriones omnes lectos et euocatos. Preterea
ex gregariis militibus optimum quemque armatum in

pinde quasi ea honori nō pde habeant; Serui gre parati.
iniusta imperia dominorū nō perferē. Vos quiritēs in
imperio nati. eōq; animum seruitutē toleratī. Atqui sunt
hiquirē. l. occupauere hominē sceleratissimi. eruentis
manib; in manu auaritia nocentissimi. & idē supbi-
simi. quib; fides. dec; pietas. postremo honesta atq; in
honestā omīa ^{lucro} questui sunt. Larsecorū occidisse tribunū
pt. alij questionēs iniustas. pleriq; cedē in uos fecisse p
^{defensioe} munimēto habent. Ita quāquib; pessime facti. tam
maxime tutus est. Metū a scelere suo. adignauit uirā
^{defidia} transtulere. Quos omīs eadē cupere. eadē odisse. eadē
metuere. in unū coegit. Sed hec inter bonos amittit. a.
inter malos factio. ē. Qd sitā uos libertatis curā habe-
retis quā illi addominationē accensi sunt. pfecto
neq; res p. sicui nē uastaretur. & beneficia urā penes
optimos nō audacissimos forent. Maiores nrī parandi

iuris & maiestatis construendę grā. bis per
secessionē armati auentiniū occupauere.

Vos libertate. quā ab illis accepistis nonne
sūma ope nitemini. Atq; eo uehementius.
quomaius dedec; ē parta amittere. quā omī-
no nō parauisse. Dicit aliquis; Qd igitur.

Censes uindicandū in eos q. hosti p. didere rem.

l. Non manu. neq; uirgē magis uos fecisse quā illis
accidisse indignū ē. Verū questionib; & inditio ipsi-
us uigurthe. quasi deditus ē. pfecto iussis uris obedi-
ens erit. Sin ea contēpnit. scilicet existimabitis qua-
lis illa pax. aut deditio sit. ex qua ad uigurtham

Auentinū
montē ancus
marcius
urbi addi-
dit.

diuino

fallor

loc

ocular
in eos
fraudi
no facu
occurrit
ca in
unt; i
pocui
ocular
videt;

fusas copias seque cū paucis relictū uidet. memor generis atque
sue pristinae dignitatis. in cēfessissimos hostes incurrit. ibique
pugnans confoditur. Sed cōfecto p̄lio tunc ū cerneret
quanta audacia. quantaque animi uis fuisset in exercitu
catilinae. Nā quisque quē fere uiuus pugnando locū ceperat.
eū amissa anima corpore tegebat. Pauci autē q̄s medios
cohors p̄toria disiecerat. paulo diūsius. s. om̄s cū aduersis
uulnerib. ceciderant. Catilina ū longe a suis. int̄ hostium
cadauera rept̄ ē. paululū et iā spirant̄ ferociāque animi quā
habuerat uiuus. in uultu retinens. Postremo ex om̄i copia
neque in p̄lio neque in fuga q̄s quā cuius ingenium cap̄t est.
Ita cuncti suę hostiū uite iuxta peccerant. Neque tamen
exercitus. P. R. letā aut incruentā uictoriā adeptus erat.

Sp̄a cuius & ignauia
transierunt homine
ad negotia. id est ad
naturā. q̄d p̄ cū socor
des ac desider̄ sunt. q̄
totū falsū ē. q̄ nūq̄
eis uis aut res be
nefaciendi deest

Nā strenuū q̄sque aut occiderat in p̄lio. aut grauiū uulnerat
discesserat. Multi autē q̄ de castris uisendi aut spoliandi
grā p̄cesserant. uolentes hostilia cadauera. amicū ali
pari hospitiū. aut cognatū reperiebant. Fuere itē q̄ inimi
cos suos cognoscerent. Ita uarie p̄ om̄e exercitū. leticia
meror. luctus atque gaudia agitabantur. **EX PL. LIBER**
CATILINARIUS. LUCIF. PLOG. IN ARCTUR. BELL.

Also queritur de natura sua gen̄i humanū. q̄t inbecilla
atque eui breuis forte potui. quā uirtute regat̄. Nam
contra reputando neque maī neque aliud p̄stabilis inue
niat magisq̄ industriā hominū. quā ū aut tēpus de eē.
Sed dux atque impator uite mortaliū animū ē. q̄ ubi ad
glām uirtutis uia grassat̄. habunde pollens potensq̄ et
clarus ē. neque fortuna eget. Quippe p̄bitat̄. industria
aliasq̄ bonas artes. neque dare. neque eripere cuiquam

Grassatur. i. ambulat. Alias. supra modū seuit

Inp. E. uider.

comunis exultatio facta ē. q̄a digne habite^{ss} eēt, p̄noie ih̄u
contumelias pati. immolatisq; laudū hostis. unanimi de
libatione statuerūt. n̄ hoc festinantū pagere. cupiētes uidelicet
iā dissolui^{re} eē cū xp̄o. n̄ quā diuū p̄destinatio^m morā facerēt.
sedō uento uelificantes basileā applicuerunt. religatisq; ibi
trierib; pedestri itinere romā puenērūt. Vbi cū p̄ dies aliq̄
plustratis ubiq; diuisis sc̄q; luminib; p̄uigiles in oratione dō
animas suas cōm̄darent lacrimisq; in t̄iore habitu q̄si iam
ad et̄nu regis trielinū p̄cessire studiosius cōponerent.
pactis tandē uotis. itinere quo uenerant. basileā reuēse s̄t.
ascensiq; nauib; p̄decursū rheni p̄no alueo defluentes. rarmū
sp̄ualib; tā c̄t sp̄uales nequitias quā c̄t om̄s p̄secutionū p̄ssurā
se p̄m̄nentes. tandē coloniā applicuerūt. Aderat tū ibi bar
bara hunḡ gen̄. que peccatis hominū exigentib; tā galliæ
quā germaniæ r̄ italiæ t̄as cedib; iā uastauerat r̄ incendis.
ita ut eūsis urbib; r̄ eccl̄is crematis. religionis diuine uix aliquæ
tenues remanerent reliquæ. Cade itaq; barbaries cū
p̄ idē temp̄ in gentate feritate q̄ iā urbē coloniā
arta obsidione uatlerat. n̄ dū hoc aduenientib;
p̄dente fama. uirgines iā p̄dē cognita humanitate
in colarū. sine om̄i huimodi suspitione ītrā egressæ s̄t.
q̄ ecce barbari more suo p̄uelocissimos discursōres ex
plorare re. subito cū clamore sup̄ eas irruerunt. q̄ q̄si
lupi in ouilia agnq; irruptione facta. īfinitā illā multi
tudinē ī humana crudelitate p̄emerunt. Cūq; beluina
illa rabies ad beatā ursulā uigulando pueniss̄. satellit̄
mortis admirabili pulchritudine ei c̄specta. manū animūq;
rep̄sserunt. ipse q; p̄nceps scelerū libidinis feruore q̄si
fulmine p̄cussus. deposito paululū rigore cepit ad
blanditias r̄ amatoria ūba descendē. uere in quē

174

erant. & eleuans oculos suos ad celos dixit. Domine deus meus qui fecisti celum
 & fundasti terram super aquas & dedisti escam omni carni qui mare fundasti
 & terminum posuisti ei & dixisti usque huc ueni & iterum intemet ipsum reuer-
 tere. te deprecor fili diuini qui in chana galilee de aqua uinum fecisti
 propter filios israel. qui cecis oculos aperuisti. qui surdos audire fecisti. qui
 mulierem a fluxu sanguinis liberaisti & mortuos suscitasti & super aquas maris
 pedibus ambulasti. Exaudime & miserere mei sicut miseratus es noe in di-
 luuium. Tunc uox de celo audita est dicens. Theoneste meus noli timere.
 restaurata est nauicula tua. perges inuenecias perdronto ciuitatem.
 Et statim domino annuente perdronto ciuitatem inuenecias. & inde in al-
 tinam ciuitatem peruenit & in eadem christum predicauit. Tunc multa
 turba populorum predicationem eius non ferentes. circumdederunt eum
 ut interficerent eum. Tunc beatissimus theonestus foras ciuitatem prexit.
 & duo discipuli eius cum eo. Et multitudo populorum persecutus eos usque ad
 pontum superamo fluuium sile. & ibi comprehendentes beatum theonestum
 cum discipulis suis interfecerunt eos. & ipse caput suum in manibus suis
 portauit. Inter flumen rodiano & sile ibi posuit illud. & discipu-
 li eius similiter fecerunt. & ibi cum ipsis requiescit in pace apud deum om-
 nipotentem & homines christianos. Acta sunt autem hec in ciuitate altina
 sub theodosio imperatore sub die x kt decem regnante domino nostro ihesu christo.

Iugiter gementis au di pie pastor petre tuas oues catholice plebis norma paulo cum
 bariona uiciorum ablu e contagia ut sequamur agnum mundi qui tollit crimina.

Ses uero solemnis cum sex lustra & quattuor aristurum uitae
 uolueretur curricula pontificale pmulgatus honore.
 lorebat enim ecclesia clauo lumine decorata fulgore. tunc quo
 que olimpidiadas gerens cum triumpho de haec luce migravit
 ad xpm. VIII kt darum octobrium reddidit terrae corpus
 decoris sumptum. Illa scilicet hora qua spm corpus suo reddi
 dit creatori. Tanta domus repleta est de odore suauitatis.
 uicinis non dum capaxitas possit enarrare. Videruntque
 columbam candidam de ore eius egredientem. & inter choros
 angelorum psallentem. & uolue ad astra. Cum igitur
 corpus culum feretro impositum ad tumulum duceretur.
 erat quidam latro nom tarsius iam triennio carere situs.
 & uinculis ferreis colla manus plantae. Ita constrictus. ut
 omnis natura putre facta ferebat. Sed cum feretro membra
 sca deducuntur. Aspiciens latro. exclamauit uoce magna
 dicens. O pie solemnis. quicquid uisum. surdis auditum
 restituit. & mutis linguam. erue me de his uinculis. in quibus
 omnis membrorum meorum compages marcida ferebat.
 Ilico autem catenae disrumpere. egressus per media culmina
 celis. in plateam rugientes exilierunt. & uniuersa plebs ter
 rore cussa. Latroque egressus de carcere. extendens manum
 ad prebendam spondam. in qua uenerabilis solemnis iacebat.
 & confestim pueredo eius sanitaq; restituta est. Cum uene
 randa uidelicet celebritate pducitur conditus in tumulo.
 ubi multa signa & uisus. usque in hodiernum diem esse
 uidentur. Cernite fratres. quanta infamulis suis benignitas.

ntas saluatoris dñi nri ihu xpi contulit gratia. In quantum
uita. & post obitum diuina in eis resurgens. Recolite
fratres quod auditis. sic anni uersarium celebrate hunc diem.
& sic hunc dies debitum expectate sermonem. ut eius gratiae
participes in paradiso. unde uetus adam calliditate serpen-
tis eiectus est. Nouus adam intro ducat uos in regnum
caelorum. Cui est honor & gloria. Laus. potestas.
in saecula sempiterna. A M E N. Lect. Scī Euanġlii Iohannē.
Nullo tēpe. facta est contentio inter discipulos ihu quis eorū uideretur esse
maior. 7 reliq̃. Omelia t̃ eiusdē.

Sicut bonis esse moris solet. ut in scripturis semp exempla patrū prece-
dunt quibus ad meliora perficiant. quibus agnatis suis adhibus humiliter in-
quirere. sic contrario re pbi si quid forte in electis reprehensibile reperiunt.
quasi suas ex eo nequitias oblecturi. aut, puisto defensuri libentissime solent
amplecti. ideo q̃ multo libentius legunt qd̃ facta ē contentio inter discipu-
los ihu quis eorū uideretur esse maior. quā qd̃ multitudinis credentium cor
unū & anima una. **O**ulto ergo tenacius recolunt qd̃ facta ē dissensio
inter barnaban et paulum ita ut discederent ab inuicē. qm̃ quod
paulus idē ait. cū enī sit inter uos zelus & contentio. nonne carna-
les estis. nonne homines estis. quasi nobis infirmitas scōe imitanda
proponat. & non illud potius quia conualuerunt de infirmitate
fortes facti sunt in bello. hoc maxime in loco ubi & ipsa contentio
nis eorū causa in cognita. **N**ec enī incredibile ē. qd̃ iuxta hoc
quod alibi p̃cipit. contendite intrare p̃angustā portā honore
in uicē se p̃ueniendo certarent. Verū quālibet ex causa nos ex
potius non spirituales sed carnales ad huc discipuli qd̃ gesserunt
audiamus. Dixit autē eis. Reges gentiū dominantur eis. & qui
potestate habent sup̃ illos beneficii uocant. Vos autē nō sic.

III

qui maior est in uobis sicut iunior & qui pessor est sicut
 ministrator. **C**eteris uero de peratu discipulis pius & agilis
 eos non in contentione arguit sed forma quam sequamur humi-
 litatis modesta ratione describit. In qua tamen forma obtinen-
 da maiores ac piores id est doctores ecclesie non minima discre-
 tione opus habent ne in selecti regumque instar domum
 subiectis se quibus ab eis gaudeant supracius laudibus ex tolli.

Tu autem de lumine de lumine uerus splendor solis. mis-
 Tu autem rex eterne glorie qui es in celis. in.
 Tu autem aequus in examine in die iudicii. in nri.
 Tu autem per cuius laudem hodie sumus congregati. in nri.
 Tu autem natus ex uirgine qui ascendisti in nri.
 Tu autem dominator celi et terre qui nos sanguine tuo redemisti. in nri.
 Tu autem spes omnis creature qui propter nos homines de celo descendisti. in nri.
 Tu autem exaudi nos hodie. nri salutaris in nobis.
 Tu autem pater nri hodie. pater de celis in nobis.
 Tu autem unus in diuinitate. trinus in personis in nobis.
 Tu autem rex eterne glorie qui ex ore infantium laudes perfecisti. in nri.
 Tu autem creator celi et terre qui hominem de limo formasti. in

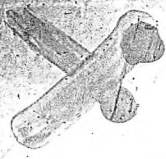
XXVII

animi una erat. supna q; dulcedine p; gustata in mentib;
 earū mund' & gl'a ei' inluerat. Post haec datus signu qd mare
 frigidu erat. rapti ad naves euolat. armamenta explicant.
 aliiq; petentes in cōtibus, in discursibus, in cerdu fuga, in cerdu
 bella simulant. Sūq; ludu q; gne. nichil qd animi
 occurrisset inceptu relinquant. Sicq; p dies singulos
 puellarū palestr. Lances. aliquando circa meridie. aliquid
 ad nonā. Aliquando die toto. ludis absumptis. ad uesperam reuē
 sunt. Ad huiusmodi q; spectaculū pūi rex cū q; uideus patrib;
 cunctisq; regni pmatib; frequent' aderat. uulgus etiā pūi
 uū ut semp nouarū rerū. cupidū est. post postq;
 ferū suis uirginis lusb; q; se forme applaudebat. S; p qm
 cotidianis exercitationib; assiduis alui auxiliari
 tongi alatores remigantes. cū spectaculi grām pūlo sub
 traherent. qda etiā naves stabris uentorū disiecerant nocte
 minime redirent. diuina exspectatio. & fatias ludorū spec
 tatorib; fastidiū genuit. singulisq; ad sua opa discedentib;
 paulatim turba defluxit. Sic q; cū multa iocunditate cele
 bris puenit hōem martyri pludiz. cū ad ornatis spon
 salib; cōdita nuptiorū die uiaens in aniorū uirgū animū
 purgeret. beata uirgula quā aī diuine pmissionis
 miraculo nūc credula. plurimā tam infirmū & sollicita.
 con uirgines suas qsi iā in duo tā uisib; quā ex pūis uiderat.
 ut in tali rerū articulo diuine miē tanta uisū pulsarent
 ad monuit. ne castitatis pconū pderent. sub q; regi sua
 celesti crepēdū nūc uiderent. Hāc dicta cū qsi iā car
 renū stantib; addidisset deuoto dō uirgines ex m
 cordib; uirginas effusus. cū pūa singulū quā pūgine
 uirginatū conseruanda. supna cepit acriter inuocā. Hāc
 epistola uirginis uirginis. Hāc dō q; semp pūc est.

Brinell BR

Ms. 7984

omnib; inuidentib; se in aer uate; tā pia nota n̄ distat: s'uentū
de iherusal' suis p̄duxit. impulsāq; classe s'arum. huc noctisq;
spatio sedo cursu in portū q̄reile di: integro tā namū quā
puellarū nūo p̄tudit. itaq; arrepto linigre qd' concupierant
tam d'ar femina facte qsi maria p̄phetes pharonis ex
eretiū p̄ mare rubrū euasisse. sponso celesti debite laudis
epocha nū p̄cinit. qd' eu puellaris exeret i clamoso streptu
s'pari eordis cēntu resonare. caritū^{huc} laetie: usq; ad aures
dñi sabaoth cū odore puenit. lbide q̄ cū nocte illa pausissent
sequenti die cōparatis utensilib; nā merentiū ibi erat. ad naves
reisse sunt. adductisq; anchoris adūso flumine subremigant
ad iugū illā germaniū metropoli coloniā ubi nē corpora capū
i pace reserunt. taride pueniunt. Cgressis itaq; cū p̄uēspiciā
refectione: sonus diurno labore fessis abreppenēt. beata uirgo
ursula que uā dō i anglicā castitatē p̄fessione cōplacuit. indu
tsonus anglicae claritatis i auctoritatis nūū. q̄ assistens an
uigilata. i quisuit. Quē cō illa ut uirgo subito uisu puellarit
gum exhorrescere. ille timor ē ei blande cōpescens. secū iqt
ante filia q̄ qd' multū cūpteras i p̄tectione di celi cū dulcissimo
nē r̄f. huc soror tuā cūbermo romā puenies. p̄actisq; uotis. integro
conitū tuarū nūo. iterū huc reuēns i pace. huc q̄ uobis dō
requies i s'clm s'clm s'clm p̄destinata est. hic i pace p̄uē abris
q̄ q̄ bonū certam certastis. cursū consumastis. huc s'clm
oe cō uo sup̄ e uobis corona iusticie. qua ut a iusto iudice plenā
acceptatis. p̄ bona nōis ei cōfessione ceruice fūas p̄secutori
dabitis. depositisq; huc corruptib; corporū sarcinis. ad celeste
ibalamū cū glā martiri puenietis. huc dictis. au. q̄ lo q̄ bat
disparuit. At illa nichil de tante uictorie nūc oraculū nūc
uox ut. dies i s'clm dō est. conuocata i s'clm nūc
audire n̄ er. uide. p̄uē. q̄ i s'clm nūc cūp̄stis illis audire

cōmunis exultatio facta ē: q̄a digne habite ēent, p̄noīe ih̄v
contumelias pati. immolatisq; laudū hostis. unanimi de
libatione stauerūt. n̄ hoc festinanti pagere: cupiētes uidelicet
iā dissolui 7 ēē cū xp̄o. 7 ne quā diuū p̄destinatio. m̄ora facerēt.
sedō uento uelificantes basileā applicuerunt. religatisq; ibi
trierib; pedestri itinere. romā puenerūt. Vbi cū p̄ dies aliq̄
plustratis ubiq; diuisis seq̄ luminib; puigiles in oratione dō
animas suas cōmdarent lacrimisq; in tiorē habitu q̄si iam
ad et̄u regis trielinū p̄cessure studiosus cōponerent.
pactis tandē uotis. itinere quo uenerant. basileā reuēse. st.
ascensiq; nauib; p̄decursū rheni p̄no alueo defluentes. 7 armī
spūalib; tā ēē spūales nequitias quā ēē om̄s p̄secutionū p̄ssura
se p̄munes. tandē coloniā applicuerūt. Aderat tū ibi bar
bara hūq; gen̄. quē peccatis hominū exigentib; tā galliā
quā germaniē 7 italiē trāscedib; iā uastauerat 7 incendit.
ita ut eūsis urbib; 7 ecclīis crematis. religionis diuine uix aliq̄
tenues remanerent reliquie. Cādē itaq; barbaries cū
p̄ idē temp̄ in genitate feritate q̄ iā urbē coloniā
arta obsidione uallere. n̄ dū hoc aduenientib;
p̄dente fama. uirgines iā p̄dē cognita humanitate
in colarū. sine om̄i hūmodi suspitione i trā egressē se.
q̄ ecce barbari more suo p̄uelocissimos discursores ex
plorare re. subito cū clamore sup̄ eas irruerunt. q̄ q̄si
lupi in ouilia agnq; irruptione facta. īfinitā illā multi
tudinē i humana crudelitate p̄emerunt. Cūq; beluina
illa rabies ad beatā ursulā uigulando puenisset. satellitēs
mortis admirabili pulchritudine ei c̄specta. manū animūq;
rep̄sserunt. ipse q; p̄nceps scelerū libidinis feruore q̄si
fulmine p̄cussus. deposito paululū rigore cepit ad
blanditias 7 amatoria ūba descendē. uoce in quē

217
 forma tua magnū dat specim. qđ de īgeniis magnisq.
 puella natalib; orta es. Iuravit q. idus suis diceſ. qđ si pđe
 ad itredendū ascendisses. nullā ī comitatu tuo iacturā
 ptulisses. S; cōsolare dilecta īgaude sorte tua. ī noli do
 lere de morte tuarū uirginū. qđ digna habita es qđ me
 toti europē uictorē. quē etiā romanū tremuit ipiū. merxa
 ris habere martiū. Virgo aū cogitans qđ dñi sūt. cū huiusmodi
 sponsū liberīma uocis īhabit indignatioē. qđ pñcipē
 tenebrarū exsufflassē. barbara mēis resserabile. tumēs
 belualit īfremuit. ī repulsā suā nō sufferēs ī beatā uirginē.
 qđ dissolui cupiebat. ī ēē cū xpō. sententiā mortis dictā.
 sic qđ candidissimū exercitū regina ictu sagitte. īns uerbata
 sup nobile comitū aceruū uelut celeste margaritū corruit.
 purpureo qđ sanguine. qđ solū baptisimate de albata. cū tot
 uetricib; tñis ad celeste palatū laetitia migravit.
 suppletis fidelit qđ de erant ī corpore suo passionib; xpi.
 Efect: qđ ad mirabilis ille chalat dñi. qđ ne bilus tantū ur
 ginitatis albesceret. totide martiū rosas distinct est. qđ
 ante supni īspectoris oculos decentius ruberet. Fallant
 nē īfallant. qđ selari glā stupidi triūphos regū suoz. ī
 finitis laudib; qđ ad celū ex tollunt. īscribentes illa nlla
 bellorū īsignia. ut pote uictos reges currū pcedere.
 ī finitos captiuorū greges minari. uictores aū milites
 discolorib; armis fulgentes. sua singulos militaria signa
 ostentare. duces aū ipsos ī aureis quadrigis atque resedētes
 auratis uestib; radiare. Ad dñi pñter ea si placeat dñi. ī
 festū. leticiā patrū. uulgo clamorē. ī cōmune tripudiū.
 S; hęc si cū hoc triūpho sapienter fuerint collata. miseria poti
 dicēda sūt quā glā. cū illi purpurati ī aurati descederūt
 ruit ad tenebras. ī cēna supplicia. ille aū stola īmortalitātē

et zara . de thamar ; Phares autem . genuit esrom .
Esrom autem . genuit aram . Aram autem . genuit
aminadab . Aminadab autem . genuit naason ;
Naason autem . genuit salmon . Salmon autem . genuit
booz . de rachab ; Booz autem . genuit obed ex ruth .
Obed autem . genuit iesse ; Iesse autem . genuit dauid
regem . Dauid autem rex . genuit salomonem ex ea
quae fuit uriae ; Salomon autem . genuit roboam .
Roboam autem . genuit abia ; Abia autem . genuit asa .
Asa autem . genuit iosaphath ; iosaphath autem .
genuit ioram . Ioram autem . genuit ozias ; Ozias
autem . genuit ioatham . Ioatham autem . genuit achaz ;
Achaz autem . genuit ezechiam . Ezechias autem .
genuit manassem ; Manasses autem . genuit amon .
Amon autem . genuit iosias ; iosias autem . genuit
iechoniam et fratres eius in transmigratione babilonis .
Et post transmigrationem babilonis . iechonias genuit
salathiel . Salathiel autem . genuit zorobabel .
Zorobabel autem . genuit abiud . Abiud autem .
genuit eliachim . Eliachim autem . genuit azor .
Azor autem . genuit sadoch . Sadoch autem . genuit
achim . Achim autem . genuit eliad . Eliad autem .
genuit eleazar . Eleazar autem . genuit machan .
Machan autem . genuit iacob . Iacob autem . genuit

Brüssel BR. 9973, f. 2ⁿ

Ms 9943

12.

[illegible]

sunt aduocati nihil accipiunt. cū
 diuites quicquid postulerint accipiant. Loc.
 Huius enim s. e. e. a. a. p. b. i. l. e. s. e. n. i. c. u. p. i. s. ce.
 le. & aliter p. m. e. n. t. a. n. t. i. n. f. o. r. t. i. n. p. i. a.
 l. t. i. c. u. q. u. i. n. g. e. e. n. i. b. u. s. d. i. u. e. s. & n. o. b. i. l. i. s. s. t. a.
 m. t. u. i. h. i. i. n. f. o. i. d. e. o. q. u. i. d. a. m. a. c. c. i. p. i. t. a.
 p. a. u. p. e. r. i. b. : S. C. u. p. a. n. t. i. a. t. h. l. e. m. i. n. a. t.
 & C. a. u. s. i. d. i. c. i. i. n. s. t. a. n. t. i. s. s. u. i. s. a. r. m. a. t. i.
 i. d. e. o. p. i. n. g. e. b. u. r. q. u. i. a. s. e. p. t. i. b. i. i. n. f. i.
 u. n. d. e. & p. e. r. b. o. r. i. c. a. a. r. m. a. t. a. d. e. p. i. n. g. i. t.
 a. m. a. r. t. i. a. n. e. T. e. n. e. n. t. e. n. i. c. e. r. a. h. a. s. t. i. l. e.
 i. n. m. a. n. u. q. u. a. s. i. p. o. p. u. l. i. s. e. p. t. e. m. i. n. e. n. t.
 s. c. i. l. i. c. e. p. p. t. u. c. u. l. a. e. l. o. q. u. e. n. t. i. a. q. u. e. i. n.
 t. o. r. q. u. e. n. t. i. n. p. a. r. t. e. s. s. i. b. i. c. o. m. p. a. r. a. s.
 P. e. d. o. & m. a. r. t. h. o. n. o. i. c. a. u. s. i. d. i. c. a. s.
 i. n. p. e. r. i. t. u. s. P. e. d. o. c. o. n. t. h. a. r. t. s. e. t. a. l. i. u. e.
 a. c. c. i. p. i. o. b. a. r. t. c. a. u. s. i. d. i. c. i. t.
 i. t. a. q. u. e. l. i. n. g. u. a. e. x. t. r. u. s. e. h. i. c. h. i. c. t. u. r. m. i. P. e. t. a. s. u. n. c. u. l. i. s.
 n. u. q. u. i. m. a. l. i. i. i. n. c. a. u. s. i. s. l. a. b. o. r. a. n. t. e. s. n. i. h. i. l. q.
 u. l. t. i. s. p. e. r. i. c. u. l. i. i. n. l. e. t. a. p. e. r. i. t.
 m. u. n. e. r. i. s. c. a. p. i. a. n. t. S. C. f. t. a. t. u. a. m. e. d. i. a.
 t. u. r. p. p. l. S. e. n. t. i. a. a. l. i. q. u. a. n. d. o. g. i. p. s. e. x.
 t. r. e. b. a. n. t. q. u. a. p. u. m. e. m. b. r. a. p. p. t. e. r. u. s. P. r. i. m. e.
 t. a. t. e. m. u. t. l. a. b. a. n. t. T. o. l. i. e. n. i. u. o. u. i. s. t. a. n. u. l.
 a. l. i. q. u. i. d. d. e. t. r. a. h. e. r. e. c. o. r. p. o. r. i. i. d. e. a. q.
 d. i. c. e. l. u. s. c. a. s. t. r. a. a. i. d. q. u. i. b. u. s. d. i. a. m. e. m. P. r. e. g. m.
 b. r. i. s. f. r. a. c. t. a. :